

PARTİZAN

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin!

**Yöntemde YENİ PDA'cılığını sistemleştiren
PARTİ BAYRAĞI, İBRAHİM KAYPAKKAYA'nın
Marksist-Leninist görüşlerine saldırarak
KENDİ AŞIRI SAĞCI ÖZÜNÜ SERGİLİYOR!**

aralık 1978

4

İÇİNDEKİLER

Sayfa

1. YÖNTEMDE YENİ PDA'CILIGINI SİSTEMLEŞTİREN PARTİ BAYRAĞI, İBRAHİM KAPYAKKAYA'NIN MARKSİST-LENİNİST GÖRÜŞLERİNE SALDIRARAK F. ENDİ AŞIRI SAGCI ÖZÜNÜ SERGİLİYOR!
27. MAO ZEDUNG SAVUNULMADAN MARKSİZM-LENİNİZM SAVUNULAMAZ!
32. GERÇEK BİR MARKSİST-LENİNİST, YILMAZ BİR HALK SAVAŞÇISI M. ZEKİ ŞERİT'İ ÖLÜMÜNÜN 1 YILINDA ANIYORUZ!
39. PARTİZAN'DAN GÜNEY DERGISINE AÇIK MEKTUP
51. "ÜÇ DÜNYA TEORİSİ" NİN KARŞI-DEVİRİMCİ PRATIĞİNİN İKİ ÖRNEĞİ!
57. TÜRKİYE PROLETARYASININ DOĞUŞU, GELİŞMESİ ve MÜCADELESİ (II)

Aylık Dergi

* Sahibi : İsmet Tosun

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : İrfan Aşık

Yönetim Yeri : Gençtürk Cad. Cengiz Han, No: 11 / 10 Laleli / İstanbul

* Yazışma Adresi : P.K. 648, Aksaray / İstanbul

* Baskı : Nurdoğan Matbaası

Abone Şartları : Yıllık : 120 TL. Altı Aylık : 60 TL. (Yurt dışı : iki katı)

* İlan Şartları : Tam sayfa : 1000 TL., Yarım sayfa : 500 TL. Çeyrek sayfa : 250 TL.

* Genel Dağıtım : Ülke Dağıtım, Cağaloğlu Meydanı, Beyhan, No : 29/31, Kat : 4/3

Cağaloğlu / İSTANBUL

Yöntemde Yeni PDA'cılığını Sistemleştiren Parti Bayrağı, İBRAHİM KAYPAKKAYA'NIN Marksist-Leninist Görüşlerine Saldırarak Kendi Aşırı Sağcı Özünü Sergiliyor!

Parti Bayrağı'nın sol oportünizmden sağ oportünizme çark eden kibirli teorisyenleri, derginin 7. sayısında TKP(M-L)'nin ideolojik, siyasi çizgisini ve onun önderi İ. KAYPAKKAYA'nın görüşlerini konu alan bir «eleştiri» yayınladılar. Bu yazı, PB teorisyenlerinin aşırı sağcı yüzlerini tipik bir şekilde açığa çıkarması bakımından öğreticidir. Bu yazı, kitlelerden kaçışın ve fokoculuğun sonunda neye dönüştüğünün de ibret verici bir belgesidir.

Teorisyenler TKP(M-L)'nin 12 Mart faşist diktatörlüğü şartlarında işlediği sol hataları kullanarak onun Marksist-Leninist hattına, Türkiye devriminin bir dizi temel meselesine ilişkin doğru görüşlerine saldırıyorlar. Kitle çizgisini savunur görünen, gerçekteyse kendiliğindencilik ve kitle kuyrukçuluğunun teorisini yapan ve devrimi imkansız hale getiren bu teorisyenlerin aşırı sağcı özlüklerini açığa çıkarmak, bunların yöntem açısından günümüzün yeni PDA'sı olduklarını ve bu gidişle Aydınlık'tan boşalan siyasi mevziyi yakında dolduracaklarını, devrim sempatizanlarına, işçilere ve halka anlatmak önemli bir görevdir. Bu ve benzeri çizgiler, açığa çıkarılıp mahkum edilmeden Türkiye devrimi ilerleyemez.

Sağcı teorisyenler, Marksist-Leninist Harekete, PDA'nın Türkiye devriminin me-

seleleriyle ilgili (geçmişte TKP(M-L)'ye karşı savundukları) görüşleri savunarak ve PDA'nın aynı eleştirilerini (bazan olduğu gibi, bazan da biçimini değiştirip) yönelttikleri saldırıyorlar. Buldukları mevzi, kullandıkları silah ve cephane PDA malıdır. Suni zorlamalarla bunları gizlemeye çalışmak, cillalamak dayandıkları samimi ihtilalci tabanı daha fazla aldatamayacaktır. Onlar sadece PDA görüşlerini savunarak, PDA eleştirilerine sarılarak ortaya çıkmıyorlar. Onlar aynı zamanda ideolojik ve siyasi mücadelede PDA'nın ünlü (!) metodlarına da başvuruyorlar. Hiçbir yerde söylenmeyen ve yazılmayan görüşleri Marksist-Leninist Harekete malediyorlar. İftiracılık, karalama, abartma ve inkarcılık gibi yollara sapıyorlar. Onlar Kaypakkaya'nın PDA revizyonistleri için dediği gibi «en kötü karşı düşüncüyü, biraz da karikatürize ederek ileri sürüyorlar ve bundan kendilerinin tam zıt yöndeki sakat teorilerini haklı çıkarmaya çalışıyorlar.»

Teorisyenler yazıda genel olarak halk savaşını, özel olarak da gerilla savaşını PDA'dan daha kaba, ama sinsî metodlarla reddediyorlar. Geçmişte faşist zorbalığa yönelen silahlı hareketleri «eşkiya hareketleri» olarak nitelerek suretiyle PDA'ya rahmet okutuyorlar. Bunlar Marksist-Leninist Hareket'in kendileriyle başladığını ispat ede-

bilmek için inkarcılığa dört elle sarılıyorlar.

İ. Kaypakkaya'nın ve yoldaşlarının Marksist-Leninist görüşleri, 1969'lardan itibaren, sınıf mücadelesi içinde tomurcuklanmaya başladı. Grevlerde, toprak işgallerinde, küçük-üretici, memur ve gençlik miting ve yürüyüşlerinde, boykotlarda, sokak çatışmalarında, Dev-Genç forum ve toplantılarında, seminerlerde, yazı kurullarında, TIIKP organlarında, 12 Mart Sıkıyönetimi'nin ağır baskı ve terör şartlarında, İstanbul'un T. Demir - Döküm, Pertriks, Berec, Magirus, Arçelik, Adel, Venüs Bant, Çuhadaroglu Ambalaj Sanayii, Torçelik ve Kazlıçeşme deri fabrikasında, Siverek'te, Tunceli'de, Akçadağ'da, Malatya'da yapılan çalışmalar ve verilen mücadeleler içinde filizlendi, çiçek açtı ve sistemleşti. Bağrında önemli sol hatalar taşıyan ve eksikleri olan bu Marksist-Leninist görüşler 1969 - 1973 arasında revizyonizme, maceracılığa ve her türlü Marksizm-Leninizm düşmanı akımlara karşı verilen militanca mücadelenin ürünüdür. Bu görüşlerin mayasında, Dev-Genç forumlarında şimdilerde, TKP'den HK-PB'na kadar uzanan ve sosyal-emperyalizmin uşaklığından, işbirlikçi revizyonizme ve sosyal-emperyalizme teslimiyetçi sağ oportünizme doğru revizyonist bir tayf oluşturan saflarda yer alan dünün maceracılarına karşı uzlaşmaz mücadele veren ve bu yüzden başına sandalye geçirilen İ. Kaypakkaya'nın kanı vardır. Bu görüşlerin mayasında, TKP, PDA ve Kıvılcımlı revizyonizmine, her türlü revizyonizme ve darbeciliğe karşı proletaryanın uzlaşmaz mücadelecisi ruhu vardır. Ülkemizde modern revizyonizme, sosyal-emperyalizme, Kemalizm dalkavukluğu ve şakşakçılığın ve milli zulme karşı uzlaşmaz kararlı mücadele bayrağı ilk olarak bu görüşlerin burçlarında dalgalandı. Türkiye devriminin temel meseleleri daha da açıklığa ve doğru çözüm yollarına kavuştu.

TKP(M-L)'nin yenilgisinden bir süre sonra, yani 1974'ten itibaren PDA revizyonizmi, TKP(M-L) önderliğinin zindanlarda oluşunu ve en önemlisi de İ. Kaypakkaya'nın yokluğunu fırsat bilerek) TKP(M-L) çiz-

gisine karşı her türlü burjuva metotlarına, yalana, iftiraya, tahrifata, karalamaya, vs. başvurarak bir intikam saldırısı başlattı. TKP(M-L) çizgisine yöneltilen bu gerici PDA saldırıları (1976'nın başlarından itibaren) devrimci hareket içindeki küçük-burjuva unsurların geçmişte işlenen sol hataları kullanarak sağ oportünist bir bayrakla baş kaldırmalarına yolaçarken, hareket dışındaysa Halkın Kurtuluşu'nun ve benzeri oportünist akımların tasvibini ve dolaylı desteğini aldı. (Zaten o dönemde HK teorisyenleri de PDA'nın yanında yer alarak devrimci görüşlere saldırıyordu). Çeşitli oportünist ve revizyonist akımların yanında saldırıya katılanlardan birisi de Yoldaş adlı bir dergiydi. PDA bu derginin kendisi için dizdiği methiyeleri derginin içinde ve arka yüzünde basarak puan toplamaya bakıyordu. Yoldaş dergisi PDA'yı

«Son onbeş yıllık mücadelenin hatalarından arınmakta olan ve bu çabalarıyla gittikçe devrimci proletaryanın bağımsız siyasi çizgisinin ortaya çıkması yolunda önemli adımlar atan» [1]

bir devrimci hareket olarak kutluyordu. 1974'ten itibaren başlayan PDA revizyonizminin ve diğer oportünist akımları saldırılarına karşı Marksist-Leninist görüşlerin savunulması (elde olmayan sebeplerden dolayı) yapılamadığı halde, sözkonusu revizyonist ve oportünist saldırılar hedefine ulaşamadı, granit kayalara çarpan dalgalar gibi kırıldı ve sönüp gitti. Bu gerici saldırılara katılanların en ön saflarında bulunan ve yönetici durumunda olan PDA revizyonistlerinin bugün vardıkları nokta herkesin malumudur. Bugün artık PDA'nın maskesi düştüğü için, onun ideolojik ve siyasi saldırıları, gerici etkilerini eskisi gibi gösterememektedir. Bugün artık onun geçmişteki görev ve silahlarını PB ve HK oportünistleri yüklenmişlerdir. PB'deki sözkonusu yazı bunu bir kez daha kanıtlamaktadır.

Biz Hareket'in Marksist-Leninist hattına karşı yönelen ve onu tahrir etmeyi amaçlayan eleştiri, yalan, iftira, karalama ve suç-

[1] Bak. Halkın Sesi, Sayı : 37.

lamalara, Hareket'in hattına dayanarak ve ondan örnekler sunarak cevap vermeye çalışacağız. Eleştiride bizim metodumuz hayali şatolar kurma ve sonra da bunlara saldırma, iftira, tahrifat ve karalama metodu olmaz. Marksist-Leninist Hareket'in geçmişi bu tip burjuva metodlarına karşı açık yürekli, dürüst ve tavizsizce verilen mücadelelerle doludur.

PARTİ BAYRAĞI'NIN SAĞ OPORTÜNİST TEORİSYENLERİNİN SİLAHLI MÜCADELE ANLAYIŞI ÖZÜNDE BİR PDA ANLAYIŞIDIR

Bilindiği gibi geçmişte PDA revizyonistleri silahlı mücadeleyi başlatmamak için bin dereden su getiriyor, «ülke çapında örgütlenme ve kitlelere kumanda eder hale gelme»yi şart koşuyordu. İ. Kaypakkaya'nın önderliğindeki Marksist-Leninist kadrolar, mücadelenin silahlı biçimlerini yokuşa süren ve dolaylı olarak reddeden bu sağcı pasifist görüşü 12 Mart faşist diktatörlüğü şartlarında açığa çıkarıp mahkum etti. PDA revizyonistleri daha sonra yayınladıkları bir genelgede «silahlı mücadeleye girişmek için ilk önce yurt çapında bir örgütün kurulmasını beklemek, Marksist-Leninist bir tutum değildir.» diyerek dürüst olmayan, iki yüzlü bir tutumla yüzseksen derece geriye çark ettiler. 12 Mart yenilgisinden sonra, (geçmişte sol oportünist hataları kullanarak, Marksizm-Leninizme ve bu arada sınıf mücadelesinin silahlı biçimlerine karşı başlatılan haçlı seferlerine katılan) H. Birliği, Halkın Kurtuluşu ve benzeri sağ oportünist akımlar, PDA'nın sözkonusu görüşlerini değişik biçimler altında savunmaya başladılar. Halkın Birliği, silahlı mücadelenin başlatılmasını, (sınıf mücadelelerinin karmaşık ve zengin karakterini, somut şartlardaki değişiklikleri vs. hesaba katmadan) tek bir şekle bağlıyordu. O, «... silahlı mücadele kitle mücadelelerinin gelişerek bir üst aşamaya ulaşmasının sonucu olarak... başlatılır» [2] diyordu. Koyu bir sağ oportünizme çark eden H. Kurtuluşu ise, bir yandan adını anmadan ve iki yüzlü bir şekilde fokocu geç-

mişine küfrederken, diğer yandan da geçmişteki sol oportünist maceracı anlayışının yerine sağcı, PDA'cı tezler, silahlı mücadeleyi imkansız hale getiren kaba görüşler geçirmeye çalışıyordu. Onlar şaşkınlıklarından bu işi o derece ileri götürdüler ki, silahlı mücadelenin bir gerçek haline gelmesini, birleşik cephenin kurulmasına bile bağladıkları oldu :

«Parti ve işçi köylü ittifakına dayanan birleşik cephe, devrimin örgütlü siyasi güçlerini teşkil etmeli, silahlı mücadele bu temelde gerçekleştirilmelidir» [3]

Daha sonra onlar bu tip kaba görüşleri incelterek silahlı mücadelenin doğmasını tek bir şarta, «... kitlelerin siyasi mücadelesinin üst derecesi» şartına bağladılar (Parti Bayrağı, sy. 7).

Küçük burjuva aydın kesiminin sağ kanadının siyasi hareketleri durumunda olan ve henüz sınıfıyla (küçük-burjuvazinin sağ kanadıyla) birleşmemiş durumda bulunan HK ve HB oportünistleri, bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede silahlı mücadelenin başlamasını veya doğmasını aslında ülke çapında, ya da en azından ülkenin ileri kırık bölgelerinden ve sanayi şehirlerinden oluşan büyük bir bölümünde ortaya çıkacak bir silahlı ayaklanmaya bağlıyorlardı. «Kitle mücadelelerinin» ya da «kitlelerin siyasi mücadelesinin» silahlı biçime dönüşmesinden kasıtları, bir silahlı ayaklanmadan başka bir şey değildir. Bunlara göre silahlı mücadelenin başlaması için önce kitlelerin siyasi talepler uğruna barışçıl mücadeleleri olmalı, sonra bu gelişerek, doğrudan siyasi iktidar hedefine yönelen silahlı kitle ayaklanmasına dönüşmeli ve böylece silahlı mücadele başlatılmalıdır. Bunların günümüzde doğru olan ya da olmayan her bireysel şiddet hareketine ateş püskürmelerinin gerisinde bu sağcı anlayış yatmaktadır. Bunların anlayışı, mücadele biçimlerini kalıplara döken, değişik somut durumları hesaba katmadan onları bir merasim takımı gibi sıra-

[2] HB., sy. 7.

[3] HK., sy 16.

ya dizen, onların çeşitliliğini, iççeliğini, birbirleriyle olan diyalektik ilişki ve bağlarını görmeyen tek yönlü, mekanik sağcı küçük-burjuva anlayışdır.

Mücadelenin silahlı biçimlerine ne zaman başvurulur? Mücadelenin silahlı biçimlerine, devrimci politikanın barışçıl mücadele biçimleriyle yürümediği, bunların onu yürütmede yetersiz kaldığı, kitlelerin ruh halinin müsait ve partinin (o yerdeki parti örgütünün) hazır olduğu zamanlarda baş vurulur.

Mesela öyle bir durum olur ki, ağır baskı ve terörle, geniş yığınları eğitip örgütlenme imkanları, legal propaganda ve ajitasyon yapma, barışçıl kitle mücadeleleri düzenleme imkanları, tamamen veya büyük ölçüde yokedilebilir. Bu durumda yığınlar ağır baskı, sömürü ve vahşete karşı silahla direnmeyi arzu edebilirler. Bu şartlarda parti eğer hazırsa, silahlı mücadeleye, «... yığınlar arasında propagandayı yürütmek, yığınları örgütlemek, yığınları silahlandırmak, devrimci iktidarı ortaya getirsinler diye yığınlara yardım amacıyla...» (Mao) baş vurulur.

Silahlı mücadelenin doğmasını (HK ve HB'nin yaptığı gibi) tek bir şarta bağlamak kesinlikle yanlıştır. Silahlı mücadele değişik şartlarda, değişik biçimlerde başlar veya doğabilir. Bu şartların ve biçimlerin tümünü tek tek ifade etmek imkansızdır. Çünkü bunlar çok çeşitli ve karmaşıktır.

Mesela öyle şartlar olur ki, mücadelenin silahlı biçimleriyle barışçıl biçimleri birlikte gelişebilir. Silahlı mücadele barışçıl kitle mücadelelerini geliştirdiği gibi, barışçıl kitle mücadeleleri de silahlı mücadelenin yaygınlaşmasına ve etkinlik kazanmasına yol açabilir. Zulmün ve sömürünün çok ağır olduğu bir bölgede birkaç veya daha fazla zalim toprak ağasıyla veya kan emici tefeci tüccarla vb. girilen silahlı çatışma, bir köylü hareketine yolaçabilir veya varolan bir hareketi geliştirebilir. Gene barışçıl bir köylü hareketi, bir veya birkaç toprak ağasının veya tefeci-tüccarın imhasına ve mülklerine el konulmasına dönüşebilir. Ve

gene bir başka bölgede halka bizzat zulmeden ve halkın derin kinini ve nefretini üzerinde toplayan, ölümü hakkeden sınıf düşmanlarının imhası, o bölgede devrimci örgütlerin halkla daha sıkı bir şekilde kaynaşmasını, halkın sevgi, güven ve desteğini daha çok kazanmasını getirebilir. İşte parti önderliğinde, uygun şartlarda başvuru ve ya önderlik edilen bu ve benzeri silahlı hareketlerin bütünü silahlı mücadele çizgisini oluşturur. Başlangıçta çok sınırlı ve zayıf olan, süreklilik arzetmeyen silahlı mücadele biçimleri, daha sonra giderek yaygınlık ve yoğunluk kazanabilir.

Mesela ekonomik bakımdan geri bir kırık bölgede öyle şartlar olur ki, kitlesel eylemler, ağır baskı, terör ve denetimden dolayı olmaz veya çok zayıf olur (genel olarak söylemek gerekirse, ağır baskı ve terör şartlarında da barışçıl kitle eylemlerinin düzenlenebildiği durumlar olabilir). Sözkonusu bölgede feodalizmin ağır baskısı ve sömürsü altında inleyen, acı çeken köylüler, kendilerini ezen, sömüren mekanizmanın temsilcilerine karşı harekete geçilmesini, şiddet kullanılmasını talep edebilirler. Bu şartlarda çalışan parti, köylüleri örgütleyerek değişik mücadele biçimlerine sokabilir. Barışçıl kitle mücadeleleri şiddetle ezilecekse, bu durum kuvvetlerin boş yere harcanmasına, halkın morali ve mücadele şevkinin kırılmasına yol açacaksa, parti daha uygun mücadele biçimlerine başvurabilir. Mesela parti bir silahlı ayaklanmaya veya halktan örgütlediği gerilla birimleri ile bir gerilla savaşına girişebilir. Ve böyle bir gerilla savaşına, ezilebileceği gibi, giderek yaygınlık ve yoğunluk da kazanabilir, kitle şiddetine, yer yer ayaklanmalara veya bölgesel bir ayaklanmaya yolaçabilir.

Mesela öyle bir durum olur ki, (silaha sarılmayı ve çatışmayı aklından bile geçirmeyen yığınların parti önderliğinde katıldığı) barışçıl kitle mücadeleleri henüz «bir üst aşamaya» ulaşmadan, yani silahlı biçimlere dönüşmeden olağanüstü bir durum ortaya çıkabilir ve faşist terörle ezilebilir. Henüz «bir üst aşamaya» ulaşmayan (hat-

ta siyasi talepler için değil, ekonomik talepler için verilen) kitle mücadelelerinin tamamen bastırıldığı ve faşist terörün kol gezdiği şartlarda, kitlelerde faşist zorbalığa boyun eğme değil, silahla karşı koyma isteği ve girişimleri doğabilir. Bu durumda parti eğer hazırsa, mücadelenin silahlı biçimlerine baş vurabilir ve vurmalıdır.

Mesela öyle bir durum olur ki, kanlı faşist bir darbe veya bir işgal, barışçıl kitle mücadelelerinin bile zayıf olduğu bir ortamda, geniş güçlü yığın hareketlerine ve silahlı mücadeleye yolaçabilir. Hatta bir ülkede veya bir bölgede baskı, zulüm ve sömürünün kısa zamanda ağırlaşması, barışçıl yığın hareketlerine veya bir ayaklanmaya veya bir gerilla savaşına vb. gibi benzeri mücadelelere yolaçabilir. Buna Engels'in Prusya'yla Fransa arasındaki savaşı anlatan yazısından bir örnek verebiliriz. Engels Prusya generali Fritz'in Fransa'yı işgalini şöyle anlatır:

«Fritz... Paris'e doğru ilerlerken halk ayaklanmasından tek kelimeyle bile laf edilmiyordu. İmparatorluğun (Fransa'yı kastediyor — PARTİZAN) ordularının bozgunları bir çeşit budalaca tavırla karşılanıyordu; İmparatorluğun 20 yıllık rejimi, halk kitlelerini resmi yönetim karşısında pasifçe boyun eğmeye alıştırmıştı. Şurada burada gerçek savaflara katılan köylülere rastlanıyordu, örneğin Bazelles köylüleri gibi, fakat bunlar istisnayı. Fakat Prusyalılar Paris civarına yerleşir yerleşmez ve çevredeki bölgeleri acımaksızın ezici bir savaş vergisi sistemi altına sokunca, çetecileri kurşuna dizmeye başladıkça ve bunların yardım aldıkları köyleri yakınca, ve nihayet bunlar Fransızların barış tekliflerini geri çevirip fetih savaşı sürdürme niyetlerini ilan edince, her şey değişti. Onların etrafında her yerde, kendi vahşetlerinin doğurduğu bir gerilla savaşı patlak verdi ve şimdi her yerde bir kitle ayaklanması yaratmaları için yeni bir bölgeye girmeleri gerekmektedir» [4]

Bu, bir bölgede uygulamaya konulan ağır vergi ve vahşet politikasının «pasifçe boyun eğmeye» alışan bir halkı gerilla savaşına ve ayaklanmalara nasıl soktuğunun somut bir örneğidir. Parti Bayrağı'nın sağcı teorisyenleri, bu oportünist kafayla o dönemde Paris civarında bulunsalardı, patlak veren bir gerilla savaşına karşı seyirci ka-

lırlardı ve belki de karşı çıkarlardı. Çünkü onlar düşünmeye bile yanaşmak istemedikleri bir olayla, «... kitlelerin siyasi mücadelesinin üst derecesi olarak doğmayan» bir silahlı mücadeleyle karşılaşmış olacaktı. Neden böyle bir tavır aldıklarını soranlara: Efendim, «... bunlar siyasi talepler uğruna kitlesel mücadeleyi kapsamamaktadır.» (aç PARTİZAN) [5]; efendim, «böyle bir silahlı eylem siyasi mücadelenin üst aşamasına tekabül etmiyor» (age) «bu silahlı eylemler daha kitle mücadelelerinin siyasi mücadelenin üst aşamasına ulaşmalarına kadar geçmeleri gereken ön aşamalardan geçmemiş» diyeceklerdi.

Parti Bayrağı'nın teslimiyetçi teorisyenleriyle bazı oportünist ve revizyonist akımlar «savaş siyasetin bir devamıdır», «devrimci savaş, devrimci siyasetin bir devamıdır» ilkesini silahlı mücadelenin başlaması veya başlatılması meselesine sağcı ve gerici bir şekilde uyguluyorlar. Onlar bu ilkeyi sağcı amaçları için kullanarak ve sözde bu ilkedan hareket ederek silahlı mücadelenin doğmasını ve başlatılmasını her şartta «... kitlelerin siyasi mücadelesinin üst derecesi»ne bağhyorlar. Yani silahlı mücadelenin doğması ve başlatılması için ille bundan önce siyasi talepler için barışçıl kitle mücadelelerinin olması gerekir. Ve bunun da gelişerek bir üst aşamaya varması ve bu aşamada silahlı mücadelenin başlaması gerekir. Halbuki önce de belirttiğimiz gibi devrimci siyasetin sırf barışçıl metotlarla yürümediği veya sadece ve esas olarak barışçıl metotlarla yürüme şartlarının ortadan kalktığı veya bu şartların bulunmadığı durumlarda, şiddet unsuru ortaya çıkar. Bu, yukarıda örneklerini verdiğimiz gibi, değişik şartlarda çok değişik biçimlerde olur.

Bunlar, her savaşın siyasetin devamı olduğunu, «eski zamanlardan bu yana siyasi nitelik taşımayan tek bir savaşın görülmemiş» (Mao) olduğunu ya kavramıyor-

[4] Partizan Savaşı, sf. 21.

[5] PB, sy. 7, sf. 21.

lar ya da kavramak istemiyorlar. Bunlar tarihte devletle veya düzenle yığınlar halinde silahlı olarak çatışan halkın savaşının, bizzat halkın (bilimsel temeller üzerine oturmamış, bilinçli bir muhtevası olmayan) siyasetinin bir devamı olduğunu kavrayamıyorlar. Bunlar «savaş siyasetin devamıdır» ilkesini «savaş, bilinçli yığınların siyasi talepler uğruna verdiği barışçıl mücadelelerinin en üst derecesidir» şeklinde mükemmelleştiriyorlar. Bunların savaş anlayışı, bilinçli yığınların doğrudan iktidara yönelen barışçıl mücadelelerinin en üst derecesidir. Bunların gözleri iktidara dolaylı olarak yönelen silahlı halk ayaklanmalarını görmüyor. Bunların mantığıyla hareket edersek, bir Baba İshak veya bir Şeyh Bedrettin isyanının, halkın siyasetinin bir devamı olduğunu kabul etmemiz gerekir. Çünkü bu silahlı isyanlara katılan yığınlar silahlı talepler uğruna mücadele eden bilinçli yığınlar değildir. Çünkü bu silahlı isyanların bir çoğu, meselâ Şah Geldi ve Baba Zinnun'da olduğu gibi, doğrudan değil de, dolaylı olarak iktidara yönelen isyanlardır.

Parti Bayrağı teorisyenleri, son derece sakat ve kaba bir mantıkla siyasi mücadeleyi, yani siyasi iktidar mücadelesini bilinçli yığınların doğrudan siyasi iktidara yönelen mücadelesine indirgedikleri için bunun dışında kalan ve değişik yollarla ve değişik biçimlerde verilen her siyasi iktidar mücadelesini, siyasi iktidar mücadelesinin dışında görüyorlar. Mesela onlar THKO, THKP ve TKP(M—L)'nin geçmişte verdikleri mücadelenin siyasi mücadele olmadığını, «... siyasi talepler uğruna yürütülen mücadelelerden ileri bir mücadele biçimi olmadığının, yani siyasi iktidar mücadelesi olmadığını iddia ediyorlar. Ve bunların mücadelelerini «eşkiya hareket»leriyle bir tutuyorlar. Gerekeç olarak da, çünkü diyorlar:

Bunlar, objektif olarak düzenli hedef almalarına ve sömürünün şu ya da bu biçimlerine karşı çıkmalarına rağmen, siyasi talepler uğruna kitlesele mücadeleyi kapsamamaktadır. Dolayısıyla böyle bir silahlı eylem, siyasi mücadelenin üst aşaması-

na tekabül etmiyor» [6]

Her sınıf, siyasi iktidar mücadelesini kendi çizgisine, sosyal, ekonomik ve siyasi durumuna, kendi karakterine vb. uygun olarak, değişik biçimlerde yürütür. Proletaryanın siyasi iktidar mücadelesinde uyguladığı strateji ve taktik, diğer halk sınıf ve tabakalarının ve hakim sınıfların çeşitli kanatlarının siyasi iktidar mücadelesinde uyguladığı strateji ve taktiklerden tamamen farklıdır. Küçük-burjuva aydınlarının sol kanat gruplarından birisinin siyasi iktidara hedef alan mücadelesinde fokocu bir hat izlemesi, onun siyasi iktidar mücadelesi, hatta kendi sınıfı açısından bilinçli siyasi iktidar mücadelesi yapmadığını göstermez. Bir veya birkaç emperyalist ülkeye bağlı faşist kliklerin de kendi aralarında siyasi iktidar mücadelesi yaptıkları bilinmiyor mu? PB oportünistlerine bir kere daha sormak gerekir, Sinan Cemgil ve arkadaşları dağlara niçin çıktılar, keklik avlamak için mi? Onların kendi sınıfsal karakterlerine, ideolojik, siyasi çizgilerine uygun mücadeleleri siyasi iktidar mücadelesi değil miydi?

PB teorisyenleri bu konuyla ilgili eleştirilerine şöyle devam ediyorlar:

«İ. Kaypakkaya barışçıl mücadele biçiminin geçersiz hale gelip gelmediğini kitlelerin eylemine göre tespit etmiyor; çünkü onun mücadele biçimlerinden anladığı kitlesele mücadele biçimleri değildir». [7]

Barışçıl kitle mücadelelerinin bastırıldığı ve yasaklandığı 12 Mart faşist diktatörlüğü bu konuyu PDA'yla tartışan Marksist-Leninistler, tam tersine, silahlı mücadelenin şartlarını tartışırken kitle mücadelelerinin eriştiği seviyeyi esaslı bir şart olarak ileri sürüyorlardı. Onların şimdiye kadar yaptıkları durum tahlilleri kitle mücadelelerine verdikleri büyük önemi gösteriyor. İşte Şubat kararında yapılan durum tespitinden (subjektif hatalarına rağmen) bir örnek:

«Ülkemizde de işçilerin, yoksul köylülerin ve diğer devrimci sınıf ve tabakaların mücadelesini»

[6] PB, sy. 7, sf. 95.

[7] PB, sy. 7, sf. 92.

son yıllarda hızla büyümüş, gittikçe şiddetlenmiş ve yer yer silahlı çatışmalara kadar varmıştır... Bugün ülkemizdeki devrimci mücadele çok önemli bir noktaya, silahlı mücadele yolunu tutmayan bir akımın, bunun adı isterse komünist hareket olsun, kitlelerden tecrit olacağı bir noktaya ulaşmış bulunuyor.» [8]

Bununla birlikte barışçıl mücadele biçimlerinin yetersiz hale gelip gelmedikleri esas olarak kitlelerin eylemine göre tespit edilir; fakat bazan da bu (mesela kitle eylemlerinin ağır baskı ve terörden dolayı gerçekleşmesinin çok zor olduğu şartlarda) kitlelerin genel ruh haline ve barışçıl mücadele biçimlerinin siyasetin yollarını açmada yetersiz olduğu duruma göre tespit edilir.

Teslimiyetçi PB teorisyenleri, Marksist-Leninist'lerin silahlı mücadelenin siyasi mücadelenin bir biçimi ve devamı olduğunu reddettikleri iftirasını yayıyorlar:

«Sosyalist devrimciler gibi düşünen İ. Kaypak-kaya'ya göre silahlı mücadelenin kitlesel mücadele olması gerektiğini söylemek ve silahlı mücadelenin siyasi mücadelenin üst bir aşaması olduğunu ileri sürmek, silahlı mücadeleyi bilinmeyen bir tarihe ertelemekle özdeştir.» [9]

Yani bunlara göre Marksist-Leninist'ler kitlelerin silahlı mücadelesinin olmaması gerektiğini ve bunu isteyenlerin «silahlı mücadeleyi bilinmeyen bir tarihe» ertediklerini savunuyorlarmış. Nerede, ne zaman, ne şekilde, tabii bu belirtilmiyor. Kısa vadeli dar grup çıkarları, ideolojik acizlikle birleşince, küçük burjuvazi yalan ve iftira daha çak sarılmak zorunda kalıyor. Neymiş? Marksist-Leninist'ler «silahlı mücadelenin siyasi mücadelenin üst bir aşaması olduğunu» söyleyenleri, «silahlı mücadeleyi bilinmeyen bir tarihe ertelemekle suçluyorlarmış. Marksist-Leninist'ler geçmişte PDA teorisyenlerinin (tıpkı PB teorisyenleri gibi) siyasi ve silahlı mücadele konusunda geliştirdikleri revizyonist görüşlere karşı dışa dış mücadele ettiler. PB'cilerin iftiralarına en iyi cevap geçmişte PDA'ya verilen ve bugün bunlar için de geçerli olan şu cevaptır:

«Bu baylar, silahlı mücadelenin, yani savaşın siyasi mücadelenin bir biçimi olduğunu bilmiyorlar mı? Silahlı mücadele, siyasi mücadelenin tek mücadeleye biçimi değildir, ama bir biçimdir. 'Savaş, özel vasıtalarla sürdürülen bir siyasettir' ve 'en eski zamanlardan beri siyasi nitelik taşımayan hiçbir savaş yoktur' (Mao)» [10]

Sonuç olarak silahlı mücadelenin veya devrimci savaşın doğmasını PB'ciler gibi tek bir şarta bağlamak, yığınların siyasi mücadelelerinin gelişerek bir üst aşamaya ulaşmasına bağlamak, onu yokuşa sürmek, bilerek veya bilmeyerek imkansız hale getirmektir. Haksızlık etmemek için gözümüzden kaçmayan şu noktayı da belirtelim: Parti Bayrağı teorisyenleri, silahlı mücadeleyi yokuşa sürme konusunda HB oportünistlerinden daha sağcıdır. HB hiç olmazsa silahlı mücadelenin başlatılmasını «... Kitle mücadelelerinin gelişerek bir üst aşamaya ulaşması» şartına bağlıyor. «Kitle mücadeleleri» kavramı hem siyasi hem de ekonomik talepler için verilen mücadeleleri kapsar. Bu bakımdan kapsamı geniştir. PB teorisyenleriye daha önce de belirttiğimiz gibi silahlı mücadelenin doğmasını «... Kitlelerin siyasi mücadelesinin üst derecesi» şartına bağlıyorlar. Kitlelerin siyasi mücadelesi, siyasi talepler uğruna verdiği mücadeledir. Halbuki parti önderliğinde ekonomik talepler için verilen barışçıl yığın mücadeleleri gelişerek silahlı biçimlere dönüşebilir. Toprak, yol, su vb. gibi ekonomik talepler uğruna başlayan barışçıl yığın mücadeleleri giderek kitle şiddetine, ayaklanmaya veya gerilla savaşına dönüşebilir. Sağcı teorisyenler bu gibi durumları hiç düşünmek istemiyorlar.

PARTİ BAYRAĞININ SAĞ OPORTÜNİST TEORİSYENLERİ SİLAHLI MÜCADELEYİ KENDİLİĞİNDEN VE KUYRUKÇU BİR TUTUMLA OLURUNA BIRAKIYORLARI

Geçmişte,

[8] BY., sf. 229

[9] PB, sy. 7, sf. 106

[10] BY., sf. 286

«Devrimciler: Barışçıl şartlar içinde mücadele metodlarını bırakınız. Halk kitlelerini kurtuluşa götürecektir olan şiddet politikasını temel alan silahlı mücadeleye, THKO saflarına katılınız!»[...]

diye maceracılığın şampiyonluğunu yapan panlar bugün silahlı mücadele düşmanlığının, kendiliğindencilik ve kuyrukçuluğun başını çekiyorlar. Bu, sol oportünizmden sağ oportünizme çark edişin tipik bir örneğidir. nizme çark edişin tipik bir örneğidir.

Sağcı teorisyenler Marksist-Leninist Hareket'in ileri bölgelere yerleşme, burarlarda Parti örgütünü ve bunun önderliğinde gerilla birimlerini örgütlenme ve şartlar elverişli ve yeterliyse, gerilla savaşını başlatma konusundaki görüşlerine ateş püskürüyorlar. Çünkü bu görüşler sağcılarının bu konudaki kendiliğindenci ve kuyrukçu anlayışlarını canevinden vuruyor. Şöyle diyorlar:

«İ. Kaypakka'ya her şart altında kitlelere silahlı mücadele biçimlerinin 'empoze edilmesi' gerektiğini savunuyordu.» [11].

«Her şeyi iradeci bir şekilde ete aldı» (age).

Kitlelere devrimin yolunu anlatmak, kurtuluşlarının silahlı mücadeleyle olacağını anlatmak bu oportünistleri fena halde rahatsız ediyor. Eğer yukarıdaki cümledeki «her şart altında... 'empoze etme'» sözünden kasıt, kitlelere, her zaman silahlı mücadelenin propagandasının yapılması ve kurtuluşlarının ancak ve esas olarak silahlı mücadeleyle olacağını anlatılması ve kavratılmasıysa, İ. Kaypakka'nın böyle düşündüğü ve bunları savunduğu doğrudur. Ve savunulan bu şeylerde yanlış olan bir yan da yoktur. Elbette ki ülkemizde Marksist-Leninistler, her zaman, «her şart altında» silahlı mücadelenin propagandasını yapacaklar, kitlelere, kurtuluşlarının ancak ve esas olarak silahlı mücadeleyle olacağını kavratmaya, benimsetmeye -sağ oportünist baylarımızın çok sevdikleri deyimle- «empoze etme»ye çalışacaklardır. Bu silahlı mücadele biçimlerinin geçici olarak tali planda olduğu, hatta mücadelenin silahlı biçimlerine hiç başvurulmadığı dönem ve şartda da böyledir. Proletaryanın Mark-

sist-Leninist Partisi kitlelere her zaman, her alanda, her konuda, devrimin—yolu ve mücadelenin biçimleri, bunlar arasındaki ilişkiler dahil—bütün sorunlarında, dıştan ideolojik, siyasi bilincini götürmekle, bu anlamda onlara programını, stratejisini ve taktiklerini «empoze etmek»le yükümlüdür. (Elbette kitlelerce, kurtuluşlarının silahlı diğer mücadele biçimlerinin tali olduğunu söylemek, silahlı mücadelenin, devrimin bütün süreci boyunca «her şart altında», her zaman esas olduğu anlamına gelmez. Bunlardan, silahlı mücadelenin zaman zaman ve geçici olarak tali plana düşebileceği ve diğer mücadele biçimlerinin birinci plana geçebileceği taktik evrelerin olacağı gerçeğini reddedildiği sonucu da çıkarılamaz. Silahlı mücadelenin esas olması, stratejik bir tesbittir. Ve mücadelenin süreci içinde silahlı mücadelenin ikinci plana düştüğü ve hatta geçici olarak tamamen durduğu taktik evrelerin olması, bu tesbitle çelişmez, onun yanlış olduğunu göstermez. Mao Zedung, yarı-sömürge yarı-feodal bir ülke olan Çin'de devrimin daha başından itibaren silahlı mücadelenin esas olduğunu söylemişti. Ve Mao Zedung'un bu tesbiti, Çin devriminde geçici barış dönemlerinin, ya da barışçı mücadele biçimlerinin ağırlık kazandığı taktik evrelerin ortaya çıkması ile çelişmiyordu.

Bugün, ideolojik bakımdan, —en olumlu dönemlerinde ayaklarını çekmedikleri— revizyonizmin, siyasi bakımdan ise sağ oportünizmin bataklığında kulaç atan ve revizyonist-sol oportünizmden, revizyonist-sağ oportünizme çark etmiş olan bu baylarda silahlı mücadeleye karşı öyle bir allerji var ki, nerede ve ne zaman, silahlı mücadele esastır, kitlelere kurtuluşlarının yolu olarak her zaman silahlı mücadelenin propagandası yapılmalıdır, sözlerini görseler, bunlardan hemen, «kitlelere her şart altında» «tek ve esas mücadele biçimi» olarak silahlı mücadelenin önerildiği («empoze edildiği») sonucunu çıkarıyorlar. Bayları

[11] PB., sy. 7, sf. 90.

İ. Kaypakkaya'nın söylediklerini tahrif edip maceracı geçmişinize «yoldaş» ve bugünkü sağcılığınıza, silahlı mücadele kaçaklığınıza kılıf arayacağınıza, şöyle dönüp de dün-den bugüne gelirken çizdiğiniz keskin zik-zaklara ve bugün çizmeye devam ettiğiniz yılan eğrisine bir bakın! Evet, oralara bakın! Silahlı şiddet dışında bütün mücadele biçimlerini ve barışçıl siyasi propaganda ve ajitasyonun reddini dünkü revizyonist-sol mücadeleyle olacağı gerçeği, yalnız dıştan bilinç götürmekle, yalnız partinin propagandasıyla kavranamaz ve zaten böyle bir şey söyleyen de yoktur. Kitlelerin bu gerçeği kavramaları için, kendi mücadele tecrübeleri de gerekir). Eğer sağcı baylarımız bunların aksini iddia ediyorsa, kitlelere her zaman, «her şart altında kurtuluşlarının esas yolu olarak silahlı mücadelenin propagandasının yapılmasını, bunun onlara «benimsetilmeye» çalışılmasını yanhş buluyorlarsa, bu takdirde onlara, kitlelerden kurtuluşlarının silahlı mücadeleyle olacağını kendi kendilerine kavramalarını bekleyen su katılmamış ekonomistler demeye hakkımız olacaktır.

«... her şart altında kitlelere silahlı mücadele biçimlerini 'empoze etme'» sözüyle yok eğer, kitlelere, «her şart altında», her zaman, yalnız silahlı mücadele biçimlerine başvurmaları dayatıldığı ve diğer mücadele biçimlerinin reddedildiği söylenmek isteniyorsa, bunlar koskoca birer yalan ve uydurmadır. İbrahim yoldaşın söyledikleri şunlardır: «Özetlersek, biz, silahlı mücadeleyle diğer mücadele biçimleri arasındaki ilişkide, silahlı mücadelenin esas [tek değil - PARTİZAN], diğer mücadele biçimlerinin tali olması gerektiğini savunuyoruz.»[12]

Bu söylenenlerden, «her şart altında kitlelere» yalnız—ya da PB oportünistlerinin iddiasındaki söyleyişle «tek ve esas» mücadele biçimi olarak— «silahlı mücadele biçimlerinin» önerildiği sonucunu çıkarmak için insanın ya okuduğunu anlamayacak kadar aptal veya bu meselenin zir cahili, ya da silahlı mücadeleden kaçmak için baş vurmayacağı cambazlık olmayan islah olmaz bir tahrifatçı olması gerekir. PB oportünistleri bizce bunlardan ikincisidir. Okuduğunu anlamak ve aktarmak da bir sınıf mesele-

sidir özünde. Ve tahrifatçılık, ideolojik, siyasi acizliğin, burjuva sınıf karakterinin bir ürünüdür.

Öte yandan, silahlı mücadelenin esas, oportünist geçmişinizde, (ve tabi ki isterseniz, silahlı mücadele biçimlerinin ve silahlı propaganda ve ajitasyonun, silahlı mücadelenin propaganda ve ajitasyon rolünün reddini de revizyonist-sağ oportünist bugününüzde) bol bol bulacaksınız. Kısacası, İ. Kaypakkaya'da aradıklarınızı bulmak için aynaya bakın yeter!

Bakınız, oportünistler, silahlı mücadele konusundaki devrimci görüşleri «çürütmek» için başvurdukları yalan ve tahrifatçılığın ölçüsünü ne kadar kaçırıyorlar :

«Ona göre kitlelere 'benimsetilecek' ya da 'empoze' edilecek tek ve esas (abç) mücadele biçimi silahlı mücadele olmalıydı. Bu işi başarmak için gerekli olan yalnızca 'cesaret'di» [13]

İ. Kaypakkaya'nın, kitlelere tek mücadele biçiminin «empoze edilmesi», silahlı mücadeleyi başarmak için de «yalnızca 'cesaret'-in kâfi geldiği şeklinde görüşler ileri sürdüğünü iddia etmek tek kelimeyle iftiracıdır. Bu ideolojik mücadelede acizliğin ifadesidir. Alıntı ve somut iddia yerine kuru iftira bunlara PDA'dan mirastır. Saldırıların alıntı göstermeden yine iftira şeklinde şöyle sürdürüyorlar :

«Barışçıl ya da silahlı mücadelenin esas olmasını tayin edenin, ona göre subjektif etken olmasıdır.» [14]

Bunların görüş ve niyetlerini iyi öğrenmek için saldırdıkları görüşlere bakmalıyız. Neye saldırıyorlar? Bunlar, 12 Mart şartlarında Kaypakkaya'nın başında olduğu Marksist-Leninist grupla PDA arasında, ileri bölgelere yerleşme, buralarda örgütlenme ve mücadeleye girme konusundaki tartışmalarda savunulan Marksist-Leninist görüşlere saldırıyorlar. 12 Mart faşist diktatörlüğü şartlarında PDA ileri kırsal bölgelere yerleşmek, buralarda partiyi ve onun önderli-

[12] BY., sf. 287.

[13] PB., sy. 7, sf. 90.

[14] age, sf. 92.

ğinde gerilla birimlerini örgütlemek ve mücadeleye girmek görüşünü reddediyordu. O bunu, silahlı mücadeleye başlamak için bütün halkın bilinçlenmesi, bozkırın kurutulması ve sonra tutuşturulması şeklinde yapıyordu. Marksist-Leninistler bu görüşün yanlış olduğunu, «devrimin dengesiz gelişeceği» gerçeğine de ters düşeceğini belirtti ve şöyle dedi :

«Bozkır kuru olan bölgelerden (bir bölgeden demiyoruz) tutuşturulmalıdır. Yani silahlı mücadele, şartların elverişli olduğu bölgelerden başlatılmalıdır» [15] (abç)

Peki «silahlı mücadele şartlarının elverişli olduğu bölgelerden» ne kastediliyordu?

Zalim ve kan emici mahalfi sınıf düşmanlarına, jandarma rüşvetine ve dayağına, millî zulme vb. karşı derin bir kin duyan ve bundan dolayı toprakları işgal etmek, zalim toprak ağalarını, faizcileri vb. şiddetle cezalandırmak, komando baskını ve aramalarına karşı direnmek, işkence yuvalarını dağıtmak, işkencecileri cezalandırmak isteginde olan yığınların bulunduğu bölgeler kastediliyordu. Fakat sadece bu değil aynı zamanda kitle mücadeleleri tecrübesinin olduğunu bölgeler kastediliyordu. Parti Bayrağı teorisyenleri Marksist-Leninistlerin «ileri bölgeleri yoğunlaşan kitle mücadelesine göre tesbit» etmediklerini söylüyorlar, bu doğru değildir. Marksist-Leninistlerin bu meseleyle ilgili görüşleri açıktır: «Ülkemizin her bölgesinde değil ama, birçok bölgesinde kuvvetli bir kitle temeli mevcuttur. Köylüler son yıllarda birçok demokratik mücadelelerden geçmişler; köylük bölgelerimizde bugüne kadar görülmedik bir birikim meydana gelmiştir.» [16] İşte «silahlı mücadele şartlarının elverişli olduğu bölgeler» böyle bölgelerdi. Marksist-Leninistler sözkonusu tartışmalarda meseleye ilk önce şu genel ilkelerle yaklaşıyorlardı :

«Bütün bölgeler içinde en ileri bölge halkıyla birleşmek, orta bölgelerin seviyesini yükseltmek, geri bölgeleri kazanmaya çalışmak. En ileri bölgede de, en ileri unsurlarla birleşmek, aradaki unsurların seviyesini yükseltmek, geri unsurları kazanmaya çalışmak. Yani, dalma en ileri kitlelerin

en başında olmak, fakat gerideki yığınlardan kopmamak, onları ileri doğru çekmek» [17]

Devrimciler yerleşilecek ileri bölgelerin kırık kesimlerinde illegal örgütlenmenin belkemiğini de şöyle açıkladılar :

«Her köyde, köy parti komiteleri örgütlemek. Yine her köyde, partili ve partisiz devrimci yoksul köylülerden üretime bağlı silahlı mücadele müfrezeleri yani köylü milisleri örgütlemek. Köy parti komitesine bağlı partili ve partisiz unsurlardan, silahlı mücadeleye hizmet edecek, çeşitli görev grupları ve hücreleri örgütlemek. Ayrıca, köy esasına bağlı olmayan, bölgedeki parti komitesine bağlı profesyonel gerilla birlikleri örgütlemek. Bütün bu örgütlenme faaliyetinin amacı yoksul köylüler ve tarım işçileri arasında partiyi ve halk silahlı kuvvetlerini inşa etmektir.» [18] (aç PARTİZAN)

İşte silahlı mücadele şartlarının elverişli olduğu bölgelerde silahlı mücadeleyi başlatıp yürütecek olan ilk başlarda bu tip örgütlenmedir. İ. Kaypakkaya «bugünkü aşamada silahlı mücadelenin biçimi köylülerin gerilla savaşıdır» [19] diyor ve gerilla savaşını şöyle açıklıyordu :

«Gerilla savaşı zayıf bir gücün kendinden üstün bir düşmana karşı mücadele biçimidir. Aynı zamanda köylü gerilla savaşı, köylülerin sınıf mücadelesinin tabii sonucu ve en yüksek şeklidir. Köylü gerilla savaşı, yürütüldüğü bölgede, köylüleri ayaklanmaya hazırlamanın da bir vasıtasıdır.» [20]

İşte «her şeyi iradeci bir şekilde ele alma» suçlamasının yöneldiği görüşlerden birisi de budur. İşte kendiliğindenci ve kuyrukçu teorisyenlerin «... kitlelere silahlı mücadele biçimlerinin 'empose edilmesi'» şeklinde karikatürize ettikleri, başarının sadece «cesaret»e bağlandığını söyleyerek gözden düşürmeye çalıştıkları anlayış Marksist-Leninist anlayıştır. Bunlara göre bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde ağır sömürüye, baskıya ve zulme karşı silaha sarılmak isteyen yığınlara devrimin yolunu göstermek, silahlı mücadele yolunu göster-

[15] BY, sf. 296.

[16] Age., sf. 300.

[17] Age, sf. 277.

[18] Age., sf. 263.

[19] Age, sf. 294.

[20] Age, sf. 239.

mek «... kitlelere silahlı mücadele yolunun 'empoze edilmesi'-dir. En iyisi silahlı mücadeleyi «... kitlelerin siyasi mücadelesinin üst derecesi»nde beklemektir. Ne olur ne olmaz «... kitlelere silahlı mücadele yolunun 'empoze edilmesi'» tehlikeli olabilir. Bu yöndeki bir faaliyet «kötü» bir şeye; «siyasi mücadelenin üst aşamasına tekabül etme»yen, «... siyasi talepler uğruna kitlesel mücadeleyi kapsa»mayan bir köylü gerilla savaşına yol açabilir. Mekanik, tek yönlü küçük burjuva mantığının varacağı sonuç işte budur.

Bunlar için ülkede ve tek tek bölgelerde mevcut somut durumu (siyasi, ekonomik, sosyal, askeri vb.) tahlil etmek; kitlelerin durumunu, acil ve esas isteklerini, ruh hallerini; düşmanın durumunu incelemek, öğrenmek ve bu durumun (o ana ve geleceğe ilişkin olarak ortaya koyduğu) mücadele ve örgütlenme biçimlerini tesbit edip uygulamaya girişmek mesele değildir. Bunlar partinin ve komünistlerin fonksiyonunu basit bir gözlemciliğe indiriyorlar. Efendim kitlelere önceden mücadele biçimi —ki kastetikleri genel olarak halk savaşı özel olarak da gerilla savaşıdır— «empoze» etmeyelim, hele bir bekleyelim kitle hareketleri olsun. Olunca biz gider ona bilinçli bir muhteva kazandırırız, vs.. Bunlar Lenin'in, Marksistler;

«Her çeşit mücadele biçimini kabul eder. Onları 'icat' etmez, sadece genişletir, örgütler ve eylem içinde kendiliğinden ortaya çıkan devrimci sınıfların mücadele biçimlerine bilinçli ifade verir»

şeklindeki görüşlerini, (altını çizerek) kendiliğindenci ve kuyrukçu politikalarını haklı çıkarmak için kullanmaya çalışıyorlar. Meseleyi tüm yönleriyle ele alan Lenin aynı paragrafta şunu da belirtmektedir :

«Marksizm hiçbir şekilde kendini yalnız belirli bir anda var olan olabilir mücadele biçimleriyle sınırlamaz. (abç). Bunu yaparken toplumsal durum değişince o an içinde onların bilmediği yeni mücadele biçimlerinin doğmasının kaçınılmaz (açL) olduğunu bilir»

Daha 1975'de «Gerillanın askeri ve politik işlevi, başlangıçta köylülüğün diğer unsurlarına, yığın unsuruna karşı son derece

dikkatli olmayı, onlarla direkt örgütsel bağ kurmamayı gerekli kılar. Savaşın öncüye dayanması ve halk yığınlarından nispi bağımsızlığı bu genel anlamdadır...» (Geçmişin eleştirisi - THKO) diye halâ kitlelerden bucak bucak kaçmanın, onlardan saklanmanın «teori»sini ve fokoculuğun şampiyonluğunu yapan, kitleleri «gerillanın askeri ve politik işleri» önünde engel gören oportünistler bugün ise kitle dalkavukluğunda, kitlelerin kendiliğinden gelme mücadelesini göklere çıkarmada, kendiliğinden gelme mücadelenin önünde secdeye varmada '71'lerin PDA'sına taş çıkartıyorlar.

PARTİ BAYRAĞININ SAĞ OPORTÜNİST TEORİSYENLERİ SİLAHLI MÜCADELENİN ETKİSİNİ VE ROLÜNÜ SİNSİCE İNKAR EDİYORLAR

Oportünist PB teorisyenleri de tıpkı PDA revizyonistleri gibi en çok TKP(M-L)'nin silahlı mücadelenin etkisi ve rolü konusundaki doğru görüşlerine saldırıyorlar. Onlar TKP(M-L)'nin silahlı mücadele anlayışını ve «silahlı mücadele barışçıl propaganda ve eğitim çalışmalarından yüz kere, bin kere daha etkili olacaktır» şeklindeki görüşlerini narodnik anlayış olarak karalıyorlar. Bunun Narodniklerin terörist anlayışıyla hiçbir benzerliği ve ilişkisi yoktur. Narodniklerin anladığı şiddet, kitlelerin katıldığı ve değişik biçimlerde ortaya koyduğu şiddet değildir; kitlelerin ruh halini, sınıf mücadelesinin durumunu hesaba katmayan kitlelerden kopuk bir avuç aydının şiddetidir. Yani bireysel terörizmdir. TKP(M-L)'nin yarı-sömürge yarı-feodal ülkemiz şartlarında ortaya koyduğu silahlı mücadele anlayışı ise gayet açıktır :

«Ülkemizde, silahlı mücadele esas olarak, köy-ük bölgelerde, mahalli ve merkezi otoritenin yıkılması, yerine proletarya önderliğinde köylü hakimiyetinin kurulması hedefine yönelmelidir. Bugünkü aşamada bu mücadelenin biçimi köylülerin gerilla savaşıdır. Gerilla faaliyeti, toprak ağalarının halk düşmanı bürokratların, ihbarcılarının, faizcilerin imhasını, çeşitli şekillerde cezalandırılmalarını paralarına, silahlarına el konulmasını, karakolla-

rın basılmasını ve silahlara el konulmasını, canlı ve cansız bir yığın hedefe saldırıyı içerir. Fakat bütün saldırıların bir ortak hedefi vardır. O da, gerici otoriteyi zayıflatmak, parçalamak ve giderek yıkmak, yerine devrimci otoriteyi geçirmek!» [21]

İşte PB teorisyenlerinin TKP, TIP, TSİP, PDA vs. gibi Marksizm-Leninizm düşmanı akımların anlayışıyla terörizm ve Narodnizm diye karaladığı, «köylü solculuğu» diye saldırdığı görüşler bunlardır. Bunlar silahlı mücadeleyi ve onun bir biçimi olan gerilla savaşını kasıtlı olarak «terörizm», «bi-reysel terörizm» diye damgalayarak gözden düşürmeye çalışıyorlar. Silahlı mücadele geniş bir kavramdır ve mücadelenin bütün silahlı biçimlerini kapsar, gerilla savaşı bu biçimlerden sadece birisidir. Silahlı mücadelenin veya savaşın «... barışçıl propaganda ve eğitim çalışmalarından yüz kere, bin kere daha etkili» olacağı bir gerçektir. Bu hiç bir zaman PB teorisyenlerinin çarpıttığı gibi silahlı mücadelenin Marksizm-Leninizmi, propaganda ve ajitasyonun yaptığından daha kavratıcı bir rol oynadığı anlamına gelmez. PB teorisyenleri bu görüşe karşı şunu ileri sürüyorlar: «Oysa, kitlelerin bilinçlenmesinin en etkili aracı kitlelerin kendi mücadelesi ve tecrübesidir» [22]. Silahlı mücadeleyi kitlelerin bir mücadele biçimi olarak görmeyenler, gerilla savaşını ezilen, sömürülen ve teşkilatsız bir halkın kendinden üstün bir düşmana karşı başvurduğu bir mücadele biçimi olarak göremeyenler, fokocu kafalar böyle düşünebilirler. Kaldı ki söz konusu görüşü ilk defa TKP(M-L) ortaya atmış değildir. Bu görüş proletaryanın büyük önderleri tarafından da değişik şekillerde ifade edilmiştir. Mesela sokak savaşları, barikat ve partizan savaşlarının verildiği 1905 yılında Lenin şöyle diyordu :

«Kimi zaman devrimin birkaç ayı, yurttaşların eğitimini siyasi durgunluk dönemlerinin on ya da yirmi yılından daha çabuk ve daha tam yapar»[23]

Mao Zedung yarı-sömürge yarı-feodal Çin'de silahlı mücadelenin rolünü şöyle tespit ediyor :

«Silahlı mücadele olmaksızın, proletaryanın ve

komünist partisinin Çin'de hiç bir varlığı olamaz ve herhangi bir devrimci görevi başarıya ulaştırmak imkansız olur»[24]

Devrimciler geçmişte bu görüşleri doğru bir şekilde kavradılar ve yarı-sömürge yarı-feodal bir ülkede bu görüşlerin tayin edici muazzam önemine özellikle dikkati çektiler. O dönemde PDA'nın yalan ve tahrifatlarla ve sinsice yürütmeye çalıştığı silahlı mücadele düşmanlığına karşı militanca bir ideolojik mücadele verdiler. Ve onu mezara gömdüler. Bütün örgütlenmeyi eğitim grupları kurma şeklinde ele alan ve Marksist-Leninistlerin eleştirilerini çok kaba yalanlarla vurmaya çalışan PDA revizyonizmine karşı Marksist-Leninistler şöyle diyorlardı :

«Bu sahtekarlar sürüsü, bizim, 'siyasi çalışma bütün çalışmaların can damarıdır' ilkesini reddettiğimizi de ileri sürüyorlar. Hayır! Biz, sınıf mücadelesinden kopuk entellektüel gevezeliği reddediyoruz. İdeolojik ve politik çalışma pratik mücadeleye bağlı olmalı ve onun yolunu aydınlatmalıdır diyoruz. İdeolojik ve politik eğitimin belli bir sınırı ve sonu yoktur. Her görev grubu, her hücre, her gerilla müfrezesi bir yandan kendi alanındaki pratik faaliyeti yürütmeli, öte yandan da sürekli bir eğitime tabi tutulmalıdır. Ve bu eğitim demokratik devrimin başarısından sonra da, proletarya diktatörlüğü altında da, sosyalizmin inşasında da devam edecektir. Sırf eğitim için eğitim olmaz.» [25]

Türkiye devriminin birçok somut meselesi bu aktif ideolojik mücadele içinde açıklığa kavuştu. Bugün sağcı Parti Bayrağı teorisyenleri PDA'nın çürümüş görüşlerini yeniden allayıp pullayarak piyasaya sürüyorlar. Bunlar eleştirdikleri devrimci görüşlerden alıntı almaktan özellikle kaçınarak gerici saldırılarını dolambaçlı, cesaretsiz ve muğlak bir tarzda yöneltiyorlar.

«İ. Kaypakaya devamlı PDA revizyonizmini, kitleleri eğitim grupları içerisinde bilinçlendirme yolunu izlemekle suçluyor. Ve kitlelerin 'silahlı mücadele içerisinde bilinçlendirileceğinden' bahsedil-

[21] BY., sf. 294.

[22] PB. sy. 7, sf. 102.

[23] Lenin, Partizan Savaşı, sf. 118.

[25] BY., sf. 262.

yor. Yani bir anlamda kitlelerin bilinçlenmesinin pratiğın sorunu olduğunu işaret ediyor» [26].

Yani bunlara göre Marksist-Leninistler, kitlelerin dışardan bilinç verilmeden kendi kendilerine, pratik mücadele içinde bilinçleneceğini söylüyorlar. Nerede, ne zaman, ne şekilde... bu belirtilmiyor tabi.

Bunlar silahlı mücadelenin propaganda ve ajitasyon karakterini açıkça ama çelişmeli bir şekilde reddediyorlar. Bir yandan silahlı mücadelenin «başarıyla yürütülmesi kitlelerin bilinci ve moralini yükseltici etki yapar» derken diğer yandan da mücadelenin silahlı biçimlerinin özelliklerinden birisi olan propaganda ve ajitasyon özelliğini kabul etmiyorlar. Peki «kitlelerin bilinci ve moralini yükseltici etki» yapan şeyin adı nedir? Devrimciler bunu silahlı propaganda ve ajitasyon olarak adlandırıyorlar. Yanlış anlamalara meydan vermemek için meseleyi biraz açalım.

Proletaryanın Marksist-Leninist partisinin önderliğinde başarılı bir şekilde yürütülen kitlelerin şu veya bu biçimdeki silahlı mücadelesi, onların bilincinde, moral ve ruh dünyasında çok önemli gelişmelere yol açar. Halka, devrimin dostlarını, müttefik ve düşmanlarını kan ve ateş içinde, gerçek imtihan günlerinde daha berrak bir şekilde tanıma imkanını verir. Ordunun, polisın ve bürokrasinin yani devletin baskıcı, halk düşmanı zalim karakterini, onun ithalat ve ihracatçıların, sanayicilerin, bankerlerin büyük toprak ağalarının elinde halka karşı kullanılan kanlı bir gürz olduğunu somut bir şekilde gösterebilir. Halk kendi gücüne, zafere ve devrime olan inancını pekiştirebilir, moral, cesaret ve umudunu sağlamlaştırabilir. İşte Marksist-Leninistler, halkın silahlı mücadelesinin kitlelerin bilincinde ve moralindeki gelişmeleri yaratan bu yönünü silahlı propaganda ve ajitasyon olarak adlandırıyorlar. Parti Bayrağı teorisyenleri Marksist-Leninistlerin söz ve yazıyla yapılan propaganda ve ajitasyonu küçümsediklerini hatta reddettiklerini, silahlı propaganda ve ajitasyonu bunun yerine geçirdiklerini iddia ediyorlar. Bu bir iftiradır. Söz, yazı

vs. ile yapılan propaganda ve ajitasyonun yerini hiç bir şey tutamaz. Marksizm-Leninizmin kavratılması siyasi gerçeklerin en esaslı ve en geniş şekilde teşhiri daha doğrusu ideolojik ve politik mücadele, yazılı ve sözlü propaganda ve ajitasyon olmaksızın yapılamaz. Sınıf mücadelesinde bir araç, bir çalışma tarzı veya bir mücadele biçimi, diğerinin yerine konulamaz, onun yerini tutamaz. PB teorisyenleri Marksist-Leninistlerin «siyasi mücadelelerin biçimi ile propaganda ve ajitasyonu aynı kefeye» koyduğunu söylüyorlar. İşin şaşırtıcı yanı iddialarının kanıtı olarak aldıkları alıntıdan hiç böyle bir anlam çıkmıyor. Marksist-Leninistler propaganda ve ajitasyonu siyasi mücadelenin bir biçimi olarak görüyorlar. PB ise bunu kesinlikle reddediyor. Sağcı teorisyenler, PB'nin 7. sayısında silahlı ajitasyonu reddederken 4. sayıdaki görüşlerini de sessizce çığnemiş oluyorlar. 4. sayıda şöyle diyorlardı :

«... bir silahlı eylemin de esas olarak propaganda faaliyetinin parçası olarak belirlendiği bir an gelebilir. (Bir işkencecinin, bir muhbirlin, grev kırıcının veya sınıf ajanının cezalandırılması, sokak çatışmaları, teşhir amacını taşıyan sabotajlar vs.) Ama bu, o zaman ajitasyon adını alır.» [27]

Bu görüşü 7. sayıda çığneyip geçen Parti Bayrağı, silahlı propaganda ve ajitasyonu reddederken, bunların sözlü, yazılı vs. propaganda ile aynı işleri görmedikleri, aynı rolleri yüklenmedikleri noktasından hareket ediyor. Marksist-Leninist devrimciler hiç bir zaman yazılı ve sözlü propaganda ajitasyonla, silahlı propaganda ve ajitasyonu aynı kaba koymadılar, birinin işlevini ve oynadığı rolü diğerine yüklemeler. Söz, yazı vs. ile yürütülen propaganda ve ajitasyon, meseleleri bütün yönleriyle, ilişki ve bağlantılarıyla kavratır. Silahlı propaganda ve ajitasyon ise bazı gerçekleri kapsamı çok daha dar arşa kesin, somut, açık, yalın ve en önemlisi de çarpıcı bir biçimde gösterir, kavratır. Adlandırmadaki farklılık işte burdan geliyor

[26] PB. sy. 7. sf. 113.

[27] PB. sy. 4. sf. 86.

Parti Bayrağı teorisyenleri, Lenin'in Rus teröristlerini ve bireysel terörizmi mahkum eden görüşlerini, genel olarak silahlı mücadelenin özel olarak da bunun bir biçimi olan gerilla savaşının etkisini ve rolünü inkar etmekte bir araç olarak kullanmak istiyorlar. Devrimciler bu oportünist taktiğe karşı son derece dikkatli olmalıydılar. Lenin'in mahkum ettiği nedir? Sınıf mücadelesinin şartlarını gözönünde bulundurmayan, kitlelerin ruh halini hesaba katmayan ve onları hor gören vs.. umutsuz bir avuç aydının terörüdür. Proletaryanın ve halkın güçlerini boş yere harcayan, sınıf mücadelesini baltalayan, düşmana avantaj sağlayan yığınlardan kopuk bir avuç bunalmış aydının terörüdür. Bu aydınlar söz konusu terörü, işçi sınıfını «kızıştırma»nın (heyecanlandırmanın) aracı olarak görüyorlardı. Terörü barışçı ajitasyonun yerine koyuyorlardı. Hükümetin terörle yıldırılacağını savunan bu aydınlar, bireysel terörizmi esas, hatta tek mücadele biçimi olarak ele alıyorlardı. Lenin bunlara karşı amansızca mücadele etti. İnançlarını yitirmiş, kitlelerden kopuk bir avuç öfkeli aydının terörünün devrimin güçlerini boş yere harcayacağını, hükümeti yıldıramayacağını, işçi sınıfını «kızıştırma»nın aracı olamayacağını ve saman alevi gibi sönüp gideceğini belirtti. Lenin;

«mücadele ruhunu ve cesareti gerçekten yükselten birlik şeyin (açL) kitle hareketinin yeni biçimleri ya da kitlelerin yeni yeni kesimlerinin bağımsız mücadeleye atılışı olduğunu» savundu.

Parti Bayrağı, Lenin'in bireysel terörizme karşı ileri sürdüğü görüşlerini, devrimcilerin gerilla savaşına ilişkin görüşlerini sözde çürütmede bir araç olarak kullanmak istiyor. PB'ciler, gerilla savaşını bizim gibi bir ülkede kasıtlı olarak kitlelerin silahlı mücadelesinin bir biçimi olarak değil de belirli bir zaman için başvuru olan dar grupların terörizmi olarak göstermeye çalışıyorlar. Lenin'in bireysel terörizmin yığınlar üzerindeki etkisi konusundaki görüşlerini genel olarak yığınların silahlı mücadelesinin, özel olarak da gerilla savaşının yığınlar üzerin-

deki etkisini karalamakta kullanıyorlar. Fakat Lenin'in yığınların silahlı mücadelesinin ve onun bir biçimi olan partizan savaşlarının oynadığı muazzam rol konusundaki görüşleri bunları mahkum ediyor. Lenin 1905 deki Partizan savaşları konusunda şöyle diyordu :

«... bu bitip tükenmez partizan savaşı içinde, proleterler çarpışmayı öğrenirken, askeri birlikler kaçınılmaz olarak siyasi hayata katılmaya itilirler, ve bu hayatın çağrısı, genç Rusya'nın çığılığı en kapalı kışlalara kadar girer, en bilgisiz, en geri, en korkutulmuş olanları bile uyandırır.»

PARTİ BAYRAĞI'NIN SAĞ OPORTÜNİST TEORİSYENLERİ HALK SAVAŞINI REDDEDİYORLAR

Parti Bayrağı'nın halk savaşını reddetme metodları çok sinsi ve kurnazcadır. PB önce Marksist-Leninistlerin, devrimin şehirlerde ayaklanmayla gerçekleşeceği şeklindeki oportünist ve revizyonist görüşlere yönelttikleri doğru eleştirilere saldırıyor. Geçmişte halk savaşı yoluna karşı mücadele eden bir kısım oportünist ve revizyonist akımlar, devrimin şehirlerde topyekün bir ayaklanmayla gerçekleşeceğini sözde savunuyorlardı. Gerçekte onlar siyasi iktidar mücadelesinde mücadelenin silahlı biçimlerine karşıydılar. Ama doğru görüşleri ancak bu zeminde kalarak, yani ihtilal yanlısı görünerek karartabilirlerdi. Marksist-Leninistler bu görüşlere karşı mücadele ettiler. Ülkemizin yarı-sömürge yarı-feodal bir yapıya sahip olduğu ve devrimin demokratik bir halk devrimi olacağı tesbitinden hareket ederek şunları açıkladılar :

«Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde feodalizme karşı yürütülen mücadeleyle, emperyalizme karşı yürütülen mücadele birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır. Demokratik halk devriminin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla başarıya ulaşır. Halk savaşı, özünde bir köylü savaşıdır. Proletarya partisi yoksul ve orta köylülere dayanarak köylük bölgelerde silahlı mücadeleye girişmeli, buralarda kurtarılmış alanlar yaratmalı, bu kurtarılmış alanlar, uzun süreli savaş içinde genişletilerek buralardan büyük

şehirler kuşatılmalı ve en sonunda büyük şehirleri de zaptetmek suretiyle ülke çapında siyasi iktidar ele geçirilmelidir. Proletarya partisi ve halk ordusu, bu uzun süreli savaş içinde adım adım inşa edilmelidir. Yine bu uzun süreli savaş içinde feodalizme, emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı bütün halk sınıflarının işçi sınıfının, köylülerin, şehir küçük-burjuvazisinin ve milli burjuvazinin birleşik cephesi gerçekleştirilmelidir. Bu birleşik cephe işçi sınıfı önderliğinde, işçi - köylü temel ittifakı üzerine kurulabilir.» [28]

İşte Parti Bayrağı teorisyenlerinin ateş püskürdükleri görüşler bunlardır. Fakat PB bu görüşlere tabanından gelecek tepkileri hesaba katarak iftira ve yalan silahlarıyla saldırıyor. Onlar Marksist-Leninistlerin «bireysel terörizmi» başından sonuna kadar esas mücadele biçimi aldıklarını, «bireysel terörizmi her şart altında ve esas mücadele biçimi olarak» seçmeyenleri «halk savaşı yolunu inkar etmek-le suçladıklarını yazıyorlar. Bu utanmazca savrulmuş bir iftiradır. Marksist-Leninistler bireysel terörizme ilke olarak karşıdirlar. Bireysel terörizm, bireysel terörün çizgi haline getirilmesidir. Bunlar bizimki gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde bireysel terörizmle gerilla savaşını bir ve aynı görüyorlar [*] halbuki gerilla savaşının kapsamı daha geniştir. Bu savaş çok az sayıda kişiden oluşan gerilla birimleriyle verilebileceği gibi çok sayıda kişiden oluşan gerilla birlikleriyle de verilir. Kaldı ki iktidarın şehirlerde topyekün bir ayaklanmayla alınacağı kapitalist ülkelerde gerilla savaşının oynayacağı rol ile bizim gibi iktidarın parça parça alınacağı yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde oynayacağı rol arasında fark vardır. Birincisinde gerilla savaşına, tali bir mücadele biçimi olarak daha az baş vurulmaktadır. Genellikle ayaklanmalardan sonra ve iki ayaklanma arasında baş vurulur. İkincisinde halk savaşı, yani uzun süreli bir yıpratma ve yok etme savaşı söz konusu olduğu için gerilla savaşının rolü ve önemi birincisine göre daha fazladır. Sömürge, yarı-sömürge veya yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde —mesela Çin'de, Vietnam'da, Kamboçya ve Laos'ta olduğu gibi— halk savaşı üç aşamadan geçer:

Stratejik savunma, Stratejik denge, Stratejik taarruz. Birinci aşamada gerilla savaşı esas, diğer silahlı mücadele biçimleri ise talidir. Diğer aşamalarda gerilla savaşı talidir[*]. Marksist-Leninistlerin «bireysel terörizmi» başından sonuna kadar esas aldığını yani bunu iktidarın alınmasında esas mücadele biçimi olarak gördüğünü söylemek PDA'ya şükür dedirtecek bir iftiracılık ve tahrifatçılık örneğidir.

«Gerilla savaşı ile nihai zafer kazanılmaz. Gerilla savaşı düşmanı yıpratır, zayıflatır, moralini bozar. Düşmana nihai darbeyi düzenli ordu indirecektir. Gerilla savaşı aynı zamanda düzenli orduya geçiş vasıtasıdır. Köylü isyanları, düzenli ordunun henüz doğmadığı ve doğması için de şartların elverişli olmadığı durumlarda, gerilla savaşına dönüştürülmeli; isyan eden köylüler, gerilla birlikleri içinde örgütlenmelidir. Düzenli ordu doğmuşsa veya doğması için şartlar elverişliyse, isyan eden köylüler düzenli birlikler halinde örgütlenilebilir. Ülkenin bazı bölgelerinde düzenli ordular kurulduktan sonra da, elbette gerilla savaşı devam edecektir. Ama gerilla savaşı asıl mücadele biçimi olmaktan çıkacaktır.» [29]

Gerilla savaşının kapitalist ülkelerde oynayacağı rolle bizim gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde oynayacağı rolü bir ve aynı gören onu «bireysel terörizm» diye karalayan Parti Bayrağı teorisyenleri utanmadan Marksist-Leninistlerin «her türlü silahlı ayaklanmaya karşı çıktığı»nı ve silahlı ayaklanmayı savunanları halk savaşını inkarla suçladıkları iftirasını şöyle dile getiriyorlar:

«İ. Kaypakkaya... her türlü silahlı ayaklanmaya karşı çıkıp bunun halk savaşının inkarı demek olduğunu ... iddia etmekteydi» [30].

«... her türlü silahlı ayaklanma ve kitleleri silahlı ayaklanmaya sevk etme faaliyetini 'revizyonizm' olarak nitelendiren İK ...» [31]

«İ. Kaypakkaya gibi küçük burjuva maceracılar gerilla savaşı ile silahlı ayaklanmayı karşı kar-

[28] Bütün Yazılar, sf. 215.

[*] Bkz. Parti Bayrağı sayı 7.

[**] Halk Savaşı konusunda bkz: PARTİZAN sayı - 3, «Halkımızın Tek Kurtuluş Yolu Halk Savaşı Yoludur».

[29] Bütün Yazılar, s. 290.

[30] Parti Bayrağı sy. 8, sf. 62.

[31] Age, sf. 59.

şıya getirmek için özel çaba harcıyorlar» [32]

.....

«Oysa, gerilla savaşının esas amacı ve görevi, yine, kitleleri uygun şartlarda silahlı ayaklanmaya hazırlamaktır» [33]

Tüm bu yalan ve iftiraları savuran oportünist teorisyenler bir başka paragrafta ise kendi yalan ve iftiralarını bilmeden şöyle açığa vuruyorlar:

«... İ. Kaypakkaya ise her dönemde ve her şart altında terörist silahlı ayaklanmaya hazırlamanın aracı olarak görüyor» [34]

Bir paragrafta devrimcilerin «her türlü silahlı ayaklanmaya karşı çık-tıklarını, «kitleleri silahlı ayaklanmaya sevk etmek faaliyetini 'revizyonizm' olarak nitelendir-diklerini «gerilla» savaşı ile... silahlı ayaklanmayı karşı karşıya getirmek için özel çaba harcadığını söyleyeceksin, başka bir paragrafta ise devrimcilerin «her dönemde ve her şart altında» gerilla savaşını «silahlı ayaklanmaya hazırlamanın bir aracı olarak gör-düklerini yazacaksın. İdeolojik ve siyasi mücadeleyi yalan ve iftiraya dayanarak yürütme-ye çalışmanın varacağı nokta budur. Yalan uydur, uydurduğun yalana saldır! Aynı yalanı bir başka yerde açığa vur!

Bunlar Marksist-Leninistlerin;

«... gerilla savaşı, yürütüldüğü bölgede, köylülerle ayaklanmaya hazırlamanın da bir vasıtasıdır» [35]

dediklerini bildikleri halde, ayaklanmaların gerilla savaşına yol açabileceği görüşünde olduklarını ve ayaklanmalara hiç bir zaman karşı olmadıklarını aksine gerilla savaşını yığınları ayaklanmaya hazırlamanın da bir vasıtası olarak gördüklerini bildikleri halde bu tip adi yalanlara baş vurabiliyorlar. Alıntı almak, görüşleri dürüstçe aktarmak yoluna başvurmuyorlar; çünkü PB oportünistlerinin devrimci görüşlere doğrudan saldıracak cesaretleri yoktur. Bu oportünistlerin ortak özelliğidir.

Parti Bayrağı'nın küçük burjuva teorisyenleri yalan ve iftiralarını şöyle sürdürüyorlar:

«... şehirler denildiği zaman akla silahlı ayak-

lanma, kırlar denildiği zaman da gerilla savaşı gelmelidir şeklindeki görüşünü yaygınlaştırmaya çalışıyor.» [36]

Gerçek böyle midir? Halbuki Marksist-Leninistler geçmişte, şehirlerdeki gerilla savaşının rolünü «hareketin belli bazı ihtiyaçlarını karşılamak» derekesine indiren (tabii gerçekte ise PB'ciler gibi onu reddeden) PDA'cılara karşı şöyle diyorlardı:

«... şehirlerde gerilla faaliyetinin anlamını ve önemini yine de kavrayamamışlardır. Belirttiğimiz gibi, şehirlerde gerilla eylemlerinin aracı, bazı ihtiyaçları karşılamaktan da ibaret değildir. Şehirlerde girilecek gerilla faaliyetli, köylük bölgelerdeki mücadele; destek olarak, gerici saldırılara karşı aktif savunma vasıtası olarak ve kuvvet biriktirme vasıtalarından biri olarak önem taşır. Revizyonist baylar, meselenin özünü yine de kavrayamamışlardır» (aç İK). [37]

Oportünist Parti Bayrağı teorisyenlerinin halk savaşına saldırmaları dolaylı ve sinsicedir. Onlar halk savaşını savunuyor gibi görünerek bu savaşın temel ve tali ilkelerine dolaylı şekillerde saldırıyorlar. Bunların saldırıları PDA revizyonizmden daha açık ve kabacadır. Lenin'den aktardıkları pasajlarla gerici saldırılarını devrimci göstermeye çalışan, kitle çizgisini savunur görünerek halk savaşına saldıran bu bürokratların 12 Mart şartlarındaki PDA'cılardan özünde hiç bir farkları yoktur. PDA'cılar dahi bizim gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde devrimin topyekün bir ayaklanmayla olabileceğini açıkça savunmamışlardı. Bugün Parti Bayrağı teorisyenleri halk savaşının karşısına bizim gibi ülkelerde devrimin topyekün bir ayaklanmayla olabileceği ihtimalini ileri sürerek gerçekte ise topyekün ayaklanmayı sinsice savunarak çıkıyorlar. Onlar Marksist-Leninist'lerin PDA'ya karşı mücadelede stratejik olarak ileri sürdükleri ve o günkü şartlarda da savunulmasını

[32] Age, sf. 59.

[33] Age, sf. 62.

[34] PB, sy. 7, sf. 111.

[35] Bütün Yazılar, sf. 289.

[36] PB, sy. 8, sf. 65.

[37] Bütün Yazılar, sf. 297.

veya uygulanmasını istedikleri 11 doğru ilkeye saldırıyorlar. Kendiliğindenci bir kafaya sahip oldukları için 11 ilkenin tesbitine karşı çıkarken şöyle diyorlar :

«... devrimin en son durağına göre, başlangıçta çalışma tarzı ve mücadele biçimlerini belirlemeye çalışmak küçük burjuva ütopyasından başka bir şey değildir.» [38]

Geçmişte PDA revizyonistleri de halk savaşına düşmanlıklarından dolayı bu ilkelere aynı gerekçelerle karşı çıkmışlardı. Şimdi PDA ve onun günümüzdeki kopyası PB'nin düşmanca saldırdıkları bu genel ilkeleri, bunların neye karşı çıktıklarını ve gerçek niyetlerini daha iyi öğrenmek için yeniden aşağıya alıyoruz :

- «1 — Köylük bölgelerdeki faaliyet esas, şehirlerdeki faaliyet talidir.
- 2 — Silahlı mücadele biçimi esas, diğer mücadele biçimleri talidir.
- 3 — İlegal faaliyet esas, legal faaliyet talidir.
- 4 — Ülke çapında düşman bizden güçlü olduğu müddetçe stratejik savunma esastır.
- 5 — Stratejik savunma içinde taktik taarruzlar esas, taktik savunma talidir.
- 6 — Bu dönemde köylerde, silahlı mücadele içinde gerilla mücadelesi esas, diğer mücadele biçimleri talidir.
- 7 — Şehirlerde (büyük şehirlerde), stratejik savunma döneminde, kuvvet biriktirmek ve fırsat kollamak esas, ayaklanmalar düzenlemek talidir.
- 8 — Örgütlenme de parti örgütlenmesi esas, diğer örgütlenmeler talidir.
- 9 — Diğer örgütlenmeler içinde silahlı mücadele örgütleri esastır.
- 10 — Kendi kuvvetlerimize dayanmak esas, müttefiklere dayanmak talidir.
- 11 — Ülkemizde silahlı mücadele şartları vardır.» [39]

İşte Parti Bayrağı teorisyenlerinin aşırı sağcı bir kinle saldırdıkları ve «küçük burjuva ütopyası» olarak karalamaya çalıştıkları görüşler bunlardır. Onlara göre «örgütlenmede parti örgütlenmesi esas, diğer örgütlenmeler talidir» demek veya «illegal faaliyet esas, legal faaliyet talidir» demek, iktidar mücadelesinde bu genel ilkeleri belirtmek yanlıştır çünkü :

«Sınıf mücadelesinin seyri içinde ortaya çıka-

bilecek olan şeyleri önceden tesbit ederek, bunlar esastır ve esas olmalıdır demekle o esas olması istenen şeyler esas haline gelmez.» [40]

Bunlara göre yapılması gereken;

«... kitlesel mücadelelerin hangi biçimde olacağını çok dikkatli bir şekilde takip» [41]

etmektir. Çünkü bunlara göre devrimciler sınıf mücadelesini;

«... yakından izleyerek doğru bir şekilde önderlik geliştirebilir ve doğru bir çalışma tarzına kavuşabilirler.» [42]

PB teorisyenleri halk savaşını reddetmek için kendiliğindencilik ve kuyrukçuluğun batığına girmek zorunda kalıyorlar. Önderliği, sınıf mücadelesini izleme derekesine düşürüyorlar. Mevcut somut durumu bütün yönleriyle tahlil etmek, bu tahlilin geleceğe dair gösterdiği gerçekleri tesbit ederek kadrolara ve halka kavratmak elbette kendiliğindenci ve kuyrukçu teorisyenlere göre «küçük burjuva ütopyası» olacaktır.

PARTİ BAYRAĞININ AŞIRI SAĞCI KÜÇÜK BURJUVA TEORİSYENLERİ HALK ORDUSUNUN SİLAHLI MÜCADELE İÇİNDE KÜÇÜKTEN BÜYÜĞE, BASİTTEN KARMAŞIĞA DOĞRU GELİŞMESİ GÖRÜŞÜNÜ SİNSİCE REDDEDİYORLAR.

Parti Bayrağı teorisyenlerinin halk savaşını dolaylı reddi, ister istemez onları halk ordusunun doğuşu ve inşasında izlediği yolu redde götürüyor. Bizim gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde halk ordusu çekirdeğinin yaratılması ve geliştirilmesi meselesi partiden sonra devrimin ikinci kilit meselesidir. Sömürge ve yarı-sömürgelerin mazlum halkları halk ordusunun kurulması ve geliştirilmesi meselesinde değişik kılıklarda ortaya çıkan oportünist, revizyonist ve troçkistlerin elinden çok çekmiştir. Ve bundan sonra da çekecektir. Geçmişte

[38] PB. sy. 8, sf. 63.

[39] Bütün Yazılar, sf. 241.

[40] PB. sf. 64.

[41] age. sf. 59.

[42] Age, sayfa 64.

PDA'nın bu konudaki gerici görüşleri başını Kaypakkaya'nın çektiği Marksist-Leninistler tarafından mahkum edildi. Bugünkü şartlarda aynı gerici görüşler değişik biçimlerde oportünist PB teorisyenlerince yeftiden piyasaya sürülmektedir. Onlar, Marksist-Leninistlerin halk ordusunun kuruluşu ve inşasına dair doğru görüşlerine şöyle saldırıyorlar :

«Onun (İ. Kaypakkaya - PARTİZAN) en temel yanlışlarından biri, terörizmi esas olan, kitlelerden kopuk bir avuç devrimcinin faaliyeti sonunda 'halk ordusunun' inşa edilebileceğine ve halkın harekete geçirilebileceğine dair tezidir.» [43]

Bunların saldırdıkları teze, yani halk ordusunun inşasıyla ilgili olan teze bir bakalım :

«Halkın silahlı kuvvetleri, küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye, düzensiz gerilla birliklerinden düzenli ordu birliklerine doğru, silahlı mücadeleyle birlikte gelişecektir.» [44]

Bunlar bizim gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde halk ordusunun halk savaşı içinde (gerilla savaşı, hareketli savaş ve mevzi savaş içinde) gerilla kuvvetlerinden, hareketli kuvvetlere ve giderek düzenli ordulara doğru bir gelişme seyri izleyeceği gerçeğini dolaylı yollardan inkar ediyorlar. Devrimin topyekün bir ayaklanmayla gerçekleşeceğini sinsice savundukları için ilk önce gerilla savaşının rolünü gözden düşürmeye çalışıyorlar. Buna bağlı olarak halk ordusunun ancak ayaklanma sonucunda oluşacağını şöyle belirtiyorlar :

«Ve düzenli kızıl ordular, genellikle ve esas olarak kitlelerin silahlı ayaklanmasıyla oluşmaktadır; bu ortamda gerilla savaşı, buna katkıda bulunmaktadır.» [45]

Bunlar düzenli kızıl ordunun oluşmasını Sovyetlerde olduğu gibi hayal ediyorlar. Bizim gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde «düzenli ordular»ın «genellikle ve esas olarak» küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye yani gerilla kuvvetlerinden hareketli kuvvetlere ve giderek düzenli ordulara doğru bir gelişme sonucunda ortaya çıktığını kabul etmiyorlar. Peki ayaklanmaların halk

savaşında oynadığı rol nedir? Ayaklanmalar halkın silahlı mücadelesinin önemli bir biçimidir. Halk savaşının partinin, halk ordusunun ve halkın birleşik cephesinin sıçramalı bir şekilde gelişmesini sağlarlar. Ayaklanmalar halk savaşının stratejik savunma aşamasında, yani düzenli orduların kurulma ve yaşama şartlarının bulunmadığı veya zayıf olduğu aşamada gerilla savaşına veya hareketli savaşa dönüşür. Yani ayaklanan yığınlar bu silahlı mücadele biçimini gerilla savaşı veya hareketli savaş şeklinde sürdürebilirler. Düzenli orduların kurulması şartlarında çıkan veya düzenlenen ayaklanmalar ise, ayaklanan yığınların düzenli kızıl ordular haline gelmesiyle birlikte düzenli savaşa dönüşebilir. Halk savaşında mücadelenin silahlı biçimleri çok çeşitli ve içiçedir. Ama her dönemin veya her aşamanın bir esas mücadele biçimi vardır. Mesela halk savaşının stratejik savunma aşamasında silahlı mücadelenin esas biçimi gerilla savaşıdır.

Parti Bayrağı'nın sağcı teorisyenleri tahrifat ve iftiralarla saldırılarını şöyle sürdürüyorlar :

«... halk ordusunun yaratılması, İ. Kaypakkaya'nın zannettiği gibi, tekdüz, diğer mücadele biçimlerinden kopuk, sözde 'basitten karmaşığa' (!) doğru ve sadece gerilla savaşının kendi iç değişikliği sonucu olmamıştır. Aslında İ. Kaypakkaya'nın anlayışına göre mekanik basit, tekdüz bir yol izlenir.» [46]

Bizim gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde halk ordusunun inşası yoluna bunlar kadar ateş püsküren bir klik de geçmişte PDA idi. Ama bunlar onlardan daha cüretkar ve gayretkeştir. Gerilla kuvvetlerinin değişik silahlı mücadele biçimlerinin uygulandığı bir süreçte gelişerek düzenli ordular haline gelmeleri ve ülkemizde düzenli halk ordusunun esas olarak bu şekilde oluşacağı görüşü bunları kırmızıyı gören boğa gibi çileden çıkarıyor. Halk ordusunun ya-

[43] PB. sy. 7, sf. 81.

[44] Bütün Yazılar, sf. 254.

[45] PB. sy. 8, sf. 61.

[46] PB. sy. 8, sf. 66.

ratılması ve inşası konusundaki Marksist-Leninist görüşleri «... sadece gerilla savaşının iç değişikliği» şeklinde diğer mücadele biçimlerinin rolünü reddedici bir tarzda göstermeye çalışmaları, bunların sağcı yüzlerini gizlemelerine yetmiyor. Bunlar yazılarında öyle bir gerici anlayış sergiliyorlar ki, düzenli birliklerden gayrisine halk ordusu demeye dilleri varmıyor. Sözde amaçları düzenli kızıl orduyu yaratmaktır. Bunun için ise «genel ve esas» şart olan ayaklanmayı beklemektir. Tabii bu ayaklanmadan kastedilen de ekonomik talepler için, bir toprak talebi için ortaya çıkan bir silahlı köylü ayaklanması olamaz. Bu ayaklanma onların pek işine yaramaz ve halk ordusunu da doğurmaz. Çünkü böyle bir ayaklanma «siyasi talepler uğruna... mücadeleyi kapsamamaktadır», yani «kitlelerin siyasi mücadelesinin üst derecesi olarak doğmamaktadır, daha açığı, böyle bir ayaklanma «siyasi mücadelenin üst aşamasına tekabül etmiyor.» Onun için sağcı teorisyenlerin sınıf mücadelesini «yakından izleyerek» siyasi talepler uğruna verilen «kitle mücadelelerinin gelişerek bir üst aşamaya ulaşmasının sonucu»nda kolları sıvamaları gerekmektedir. Marksist-Leninistlerin geçmişte, benzeri görüşlerle halk ordusunun yaratılması ve inşasına karşı çıkan PDA revizyonistlerine verdikleri cevap bugün bunlar için de geçerlidir.

Düzenli ordu teşkil edilinceye kadar silahlı köylü mücadelesinin biçimi esas olarak gerilla savaş olacaktır. Diğer bütün biçimleri buna tabi olacaktır. Düzenli ordu nisbeten uzun bir mücadele sonunda, gerilla birliklerinin adım adım düzenli birliklere dönüşmesi sonucunda kurulacaktır. Revizyonistlik belirsiz bir gelecekte, bütün ülke çapında örgütlendikten, kitlelere kumanda eder hale geldikten ve bozkırı kuruttuktan sonra (!) hem düzenli orduyu hem de buna bağlı olarak kızıl siyasi iktidarı, «bir çırpıda kuruvereceğini hayal ediyor.»[47]

«... silahlı mücadeleyi karmaşık, çok renkli, inişli çıkışlı olarak değil, kendilerinin masa başında makale yazması gibi, basit, tekdüze ve dümdüz bir şey olarak görüyor!» [48]

Geçmişte «THKO ezilen halkımızın ön-

cü gücüdür» (THKO çağrısı - 1971). «Ordu nun bu gelişme döneminde parti ve ordu arasında bir ayırım yapılmayacaktır» (Türkiye Devriminin Yolu - 1972) diyenler, bir avuç silahlı aydının halktan kopuk bir şekilde vereceği seyyar savaşın halk ordusunu yaratacağını hayal edenler, yani fokoculuğun teorisini yapanlar, bugün Marksist-Leninistler ve devrimcilerin karşısına PDA'nın çürük silahları ve mermileriyle çıkıyorlar. Fakat Marksizm-Leninizmle cilalamaya çalıştıkları bu silahları, bu işe azıcık eğilen herkes tanıyor, tanıyacaktır.

AYAKLANMA ŞAMPİYONU KESİLEN PARTİ BAYRAĞI TEORİSYENLERİ GERÇEKTE ONU DA MÜKEMMELİYETÇİ BİR TARZDA ELE ALARAK İMKANSIZ HALE GETİRİYORLAR.

Daha önce de belirttiğimiz gibi PDA revizyonistleri silahlı mücadele düşmanlığının teorisini silahlı mücadeleye başlamak için «ülke çapında örgütlenmek gerektiği», «önce bütün bozkırı kurutmak ondan sonra tutuşturmak» şeklinde öne sürüyordu. Sınıf mücadelesinin silahlı biçimlerine karşı olan bu revizyonist, pasifist sağcı çizgi, yığınların sözde Marksizm-Leninizmi kavramadan silaha sarılmamasını savunuyorlardı. O dönemde Marksist-Leninistler bu gerici teoriye karşı mücadele ederken şöyle diyorlardı:

«Neresinden baksanız saçma bir teori. Eğer bu teoriye uymak icap ederse, sınıf düşmanlarına karşı saçından tırnağına kadar kinle dolu yoksul köylüleri, parti önderliği ve örgüt disiplinini kabul ederek silahlı mücadeleye katılmayı isteyen köylüleri, «olmaz, önce Marksizm-Leninizmi öğrenin, polise karşı tecrübe kazanın!» diye göğüslerinden geri itmek gerekecektir. Okuma yazma bilmeyen, feodalizmin uyuşturduğu yüzbinlerce köylü, ağalara, beylere ve merkezi otoriteye karşı silaha sarılmak isterse, hemen ellerinden silahlarını almak, terbiyesizliklerinden dolayı (!) yanaklarına birkaç tokat yaptırmak, sonra da yakalarından kavrayıp eğitim gruplarına götürmek gerekecektir.» [49]

[47] Bütün Yazılar, sf. 290.

[48] Age, s. 297.

[49] Bütün Yazılar, sf. 262.

Parti Bayrağı oportünistleri bu görüşlere «hamasi nutuk», «ekonomizm ve maceracılık» diye azgınca saldırıyorlar. Bu sağcı teorisyenler hayretle şunu soruyorlar: -

«Sadece ekonomik bilincin verdiği sınıf iç güdüsüyle 'sınıf düşmanlarına karşı saçından tırnağına kadar kinle dolu' olan ama ne yapabileceğini bilmevecek durumdaki kitlelerin Komünist Partisinin önderliğini kabul ettiği ve onun örgütlü disiplini altında hareket edebileceği söylenebilir mi?» [50]

Bu sağcı aydınların savunduğu teorinin PDA teorisinden özünde hiç bir farkı yoktur. PDA revizyonistleri kitlelerin silahlı mücadeleye katılabilimleri için önce Marksizm-Leninizm öğrenmelerini, polise karşı tecrübe kazanmalarını şart koşuyordu. PB oportünistleri ise çok sinsi bir şekilde «sınıf düşmanlarına karşı saçından tırnağına kadar kinle dolu olan» ve bunlara karşı silaha sarılmak isteyen kitlelerin Marksizm-Leninizmi kavramadan (ki onlar bunu 'silahlı mücadelenin sınıfsal kurtuluşları için zorunlu olduğunu kavramadan' şeklinde ifade ediyorlar) partinin önderliğini kabul etmeyeceklerini ve «onun örgütlü disiplini altında hareket» etmeyeceklerini savunuyorlar. Bu mükemmeliyetçi görüştür. Silahlı mücadeleyi imkansız hale getiren bir görüştür. Bu halkın geçmişteki mücadele tecrübesine, sınıf kinine, silaha sarılma isteğine kısacası halka güvenmeyen pasifist burjuva aydınların görüşüdür. Öyle durumlar olur ki bölgede kitleler veya kitlelerin bir kesimi partiyi kendi sınıf düşmanlarının düşmanı olarak tanır, kendileri için canla başla çalışan fedakâr bir teşkilat olarak tanır ama partinin, devrimin niteliğine, yoluna ve diğer meselelerine ilişkin görüşlerini bilmeyebilir; buna rağmen esas olarak sınıf duygusundan dolayı ona büyük bir güven duyabilir, onun önderliğini kabul edebilir. Yığınların partinin önderliğini onun görüşlerini kavrayarak bilinçli bir şekilde kabul etmeleri çok iyi bir şeydir, istenilen bir şeydir. Partinin görevi de bunu gerçekleştirmektir. Ama bu sınıf mücadelesinde her zaman böyle olmaz. Yığınlar bazan da demin belirtti-

ğimiz gibi partinin ideolojik ve siyasi hattını kavramadan da ona güven duyabilirler, onun önderliğini kabul edebilirler. Parti mücadelesinde yığınların parti önderliğini bu şekilde kabul etmelerini bilinçli bir çizgiye oturtmaya çalışır. PB oportünistlerinin ayaklanma anlayışı şudur: kitleler önce barışçıl mücadelelere girecekler, bu mücadelelerde onlara propaganda - ajitasyon ve eğitimle Marksizm-Leninizm anlatılacak. Kitlelerin ekonomik talepleri için verdikleri mücadeleler giderek gelişecek ve siyasi talepler için verilen mücadelelere dönüşecektir. Siyasi talepler için barışçıl mücadelelere giren ve Marksizm-Leninizmi kavramaya başlayan kitleler yavaş yavaş bu mücadelenin de yetersiz hale geldiğini ve «silahlı mücadelenin sınıfsal kurtuluşları için zorunlu olduğunu», «emeğin kurtuluşunun 'proletarya diktatörlüğünden' geçtiğini» kavrayıp silaha sarılacaklardır, böylece ayaklanma başlamış olacaktır. Düzenli ordu veya kızıl siyasi iktidar da bu ayaklanma sonucunda doğacaktır. İşte kitlelerin ayaklanmalarını tek yönlü ve aşamalı olarak ele alan, sınıf mücadelesini kalıplara döken dar kafalı küçük burjuva aydınının ayaklanma anlayışı.

Ayaklanma vardır, ayaklanma vardır. Partinin önderliğinde öyle ayaklanmalar olur ki buna, uzun ve çetin sınıf mücadelelerinde içinde pişmiş bilinçlenmiş yığınlar katılabilir. Gerçekten «emeğin kurtuluşunun proletarya diktatörlüğünden geçtiğini» kavrayan yığınlar katılabilir. Ve yine Parti önderliğinde öyle ayaklanmalar olur ki buna henüz öncünün ideolojik ve siyasi hattını yeterince veya hiç kavramamış yığınlar katılabilir. Mesela bir bölgede şartlar öylesine olgunlaşır ki yığınlar ağır sömürüye, baskıya ve zulme karşı ayaklanma, sınıf düşmanlarını yok etme, mülklere el koyma yönünde ateşli bir istek duyabilir ve ayaklanmanın hazırlıklarına girişebilirler. Fakat bu yığınlar veya bunların çoğunluğu henüz aralarında çalışan partinin ideolojik ve si-

yasi hattını kavramamış olabilirler. Bu durumda parti, bölgede başlayacak bir ayaklanmanın partiye ve devrime sağlayacağı kazançlar açısından hazırlıklarını tamamlayıp başlatılması kararını verebilir. Parti Bayrağı oportünistlerinin anlayışıyla hareket edecek olursak ekonomik talepler, mesela toprak talebi için ayaklanmak isteyen bu yığınların her zaman karşısına dikilmek, bu görüşlerinden onları vazgeçirmek zorunda kalırız. Çünkü böyle bir ayaklanmadan önce yapılması gerekenler yapılmamıştır. Çünkü böyle bir ayaklanma siyasi bakımdan bilinçli yığınların eseri olmuyor, «kitlelerin siyasi mücadelesinin üst derecesi olarak doğmuyor. Lenin bu tip görüşleri «kakanavlıkla» suçlamıştır :

«Bir ordu bir yerde safa girecek ve 'biz sosyalizm istiyoruz' diyecek, bir başka ordu bir başka yerde safa girecek, 'biz emperyalizmden yanayız' diyecek ve bu sosyal devrim olacak. Bu sosyal devrim imkansız hale getirmektedir.» [51]

Parti Bayrağı oportünistleri henüz bilinçlenmemiş yığınların sınıf düşmanlarına karşı girişeceği silahlı mücadele biçimlerine, mesela bir gerilla hareketine, bir ayaklanmaya vb. karşı büyük bir düşmanlık ve alerji duyuyorlar. Bu konuda Marksist-Leninistlere akıl almaz iftiralar savurarak sağcı çizgilerini gizlemeye çalışıyorlar. PB'nin 7. sayısında hiç yüzleri kızarmadan şunları yazabiliyorlar :

«Ekonomik talepler için (yani kapitalizmin sınırları dahilinde elde edilmesi mümkün olan işçi ücretlerinin artışı, işgücünün kısaltılması, iş kazalarının önlenmesi gibi vs.) mücadelenin biçiminin silahlı olamayacağını söylemek gerçekleri tersyüz etmekten başka bir şey değildir.» (açP) [52]

«Ve yine siyasi talepler için mücadele biçiminin barışçıl da olabileceği ve olduğu sınıf mücadelesinin tarihi tarafından kanıtlanmaktadır. Örneğin, kitleler siyasi talepleri için miting, gösteri, yürüyüş, grev, boykot ve çeşitli eylemlere girmektedirler.» [53]

Birinci paragrafta bunlar Marksist-Leninistlerin, kitlelerin ekonomik talepler için verdiği «mücadelenin biçiminin silahlı olmayacağını» söyledikleri iftirasını savuruyorlar. Ve paragrafın devamında oportünistlerimiz şimdiye kadar hiç kimsenin bilmediği (!) çok büyük bir gerçeğe bakın nasıl parmak basıyorlar: «işçi ve emekçi sınıflarının mücadelesinin tarihi bizlere ekonomik talepler için... mücadelenin şiddete dönüştüğünü, silahlı mücadele biçimlerine büründüğünü göstermiştir.» [1*] Yeryüzünde aklıbaşında olan hiç kimse ekonomik talepler için verilen bir mücadelenin mesela bir grevin, bir boykot veya yürüyüşün hiç bir zaman şiddete dönüşmeyeceğini söylemez. Ama görüldüğü gibi oportünist Parti Bayrağı teorisyenleri koca bir iftirayla bunu devrimcilere söyletebiliyorlar.

İkinci paragrafta ise bunlar yine Marksist-Leninistlerin, kitlelerin siyasi talepler için verdiği mücadelenin mesela bir grevin, boykotun, gösteri yürüyüşü veya mitingin hiç bir zaman barışçıl olmayacağını savdukları iftirasını savuruyorlar. Ekonomik talepler için verilen mücadele şiddete dönüşmez, siyasi talepler için verilen mücadele de hiç bir zaman barışçıl olamazmış... Bunlar hayali şatolar yaratmada, yalan ve iftiracılıkta PDA'dan daha pervasızdırlar. Marksist-Leninistlerin yazılı hale getirdikleri görüşleri bunların iftira ve yalanlarını açık ve kesin bir şekilde mahkum etmektedir. Bu konularda alıntıya başvurmamaları sebepsiz değildir. Parti Bayrağı oportünistlerinin, bu konuda bir diğer iftirası da şudur:

«... İ. Kaypakaya'nın mantığıyla hareket edersek, ekonomik talepler uğruna mücadele edebilen, ve bununla birlikte eylemlerini şiddete dönüştüren kitlelerin sırf şiddet yolunu seçtikleri için politik talepler uğruna barışçıl mücadele biçimlerini ger-

[51] Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı, Yöntem yay. sf. 243.

[52] PB sy. 7, sf. 94.

[53] Agy.

[1*] Tabii bunların anlayışına göre hareket edersek, her zaman işçi ve emekçi sınıfların ekonomik talepler için verdiği mücadelenin şiddete dönüştüğü noktada onlara şiddetten vaz geçmelerini salık vermemiz gerekecektir. Onlara silahlı mücadelenin, siyasi talepler için verilen «kitlelerin mücadelesinin silahlı mücadele aşamasına gelmeden» başlatılamayacağını, yaptıklarının «kitlelerin siyasi mücadelesinin üst aşamasına tekabül etmediğini» anlatmamız gerekecektir.

çekleştiren kitlelere göre daha ileri bilinçte olmaları gerekir. Yine ona göre birinciler, ikincilere göre proletarya diktatörlüğünü kurmanın gerekliliğini daha iyi kavramışlardır.» [54]

Yüreğinde dürüstlük zerresi bulunan ve Marksist-Leninistlerin görüşlerini okuyan bir kimse bu satırları yazmaz. Silahlı mücadeleye düşmanlık tıpkı PDA revizyonistleri gibi Parti Bayrağı oportünistlerini de kaba yalancılığın ve iftiracılığın batagina sürüklemiştir. Bunlar aşırı sağcı çizgilerini ört-bas etmek için bu tip burjuva metotlarına başvurmak zorunda kalıyorlar. Biz PB'nin bazı dürüst sorumlularına ve ihtilalci yurtsever tabanına bu tip kaba yalanların ve iftiraların aşırı sağcı, iflah olmaz sağ oportünist teorisyenlerinden hesabını sormaları çağrısında bulunuyoruz.

HER ŞEYİN KENDİLERİYLE BAŞLADIĞINI YAYMAYA ÇALIŞAN PARTİ BAYRAĞI'NIN İNKARCI TEORİSYENLERİ AKIL ALMAZ BİR YÜZSÜZLÜKLE MARKSİST-LENİNİSTLERİN PROLETARYA ÖNDERLİĞİNİ BİR KENARA İTTİKLERİ, DEMOKRATİK DEVRİMDEN SOSYALİST DEVRİME GEÇİŞİ İNKAR ETTİKLERİ İFTİRASINI SAVURUYORLAR.

Parti Bayrağı teorisyenleri, Marksist-Leninistlerin genel olarak silahlı mücadele, özel olarak da bu mücadelenin bir biçimi olan gerilla savaşı konusundaki görüşlerine cesaretsiz ve muğlak ifadelerle çattıktan sonra şöyle yazıyorlar :

«İ. Kaypakkaya'nın bu düşüncesi, onun işçi sınıfının Ulusal Demokratik Halk Devrimindeki önderliği ve genel olarak devrimdeki konumunu bir kenara itmeye zorluyor. O da, lafta ne derse desin pratikte Partinin rolünü bir gerilla kolunun fonksiyonuna devrediyor ve onun örgütlenmesini esas alıyordu. Onun parti ve işçi sınıfının devrimdeki rolü konusundaki yanlış görüşleri kaçınılmaz olarak demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki bağı kopardı, birinden diğerine kesintisiz geçişi inkar etti. Ve proletaryanın devrimdeki önderliğini, sözde 'Marksizmi öğrenmiş' bir grup aydının önderliği şeklinde indirgeyerek her türden revizyonist ideolog tarafından ileri sürülen 'ideolojik ön-

derlik' safsatasına sahip çıktı.» (açP) [55]

Marksist-Leninistler, iftira şeklinde yönelen söz konusu noktalarda yazılı ve sözlü olarak neyi savundu? Ve savunduklarını nasıl uyguladı? Bu iki sorunun cevabı meseleyi açıklığa kavuşturacaktır. Marksist-Leninist görüşleri «lafta ne derse desin» diyerek atlayan ve iftiralara sarılan Parti Bayrağı oportünistlerine karşı önce düşmanı oldukları bu görüşlerle yüzyüze getirmek zorundayız. [*]

Birinci olarak, Marksist-Leninistler proletaryanın devrimdeki önderliğini 'ideolojik önderlik' olarak mı ele alıyorlardı? Aksine onlar PDA revizyonizminin önderliğe köylüleri de ortak etme görüşlerine olduğu gibi Mahir Çayan'ın teorileştirdiği ve diğer küçük burjuva ihtilalci akımların da savundukları 'ideolojik önderlik' görüşüne karşı da mücadele ettiler. Ve şunu belirttiler :

«Önderlik nedir? Önderlik, ideolojik, politik ve örgütsel önderliktir.» (açİK) [56]

İkinci olarak, örgütlenmede partinin konumunu nasıl ele alıyorlardı? Elimizdeki belgeler, Marksist-Leninistlerin bu konuyla ilgili hemen her toplantıda ve ele alınan her yazıda parti örgütlenmesinin esas ve acil olduğunu özellikle vurguladıklarını kanıtıyor :

«Örgütlenmede parti örgütlenmesi esas, diğer örgütlenmeler talidir.» [57]

12 Mart faşist diktatörlüğü şartlarında, örgütlenme ile ilgili tartışmalarda, özellikle kırsal bölgelere ilişkin olarak şunları savunuyorlardı :

«Örgütlenmede kavrayacağımız halka, Parti önderliğinde gerilla birimleri örgütlemektir. Diğer bütün grup ve hücreler, gerilla eyleminin seyri içinde ve onu destekleyecek, geliştirecek şekilde ele alın-

[*] Bunu yapabilmek için Türkiye devrimci hareketinin pek az bilinen belgelerinden, TKP (M-L), TİKKO, TMLGB dava dosyalarından yararlandık.

[54] PB, sy. sf., 95.

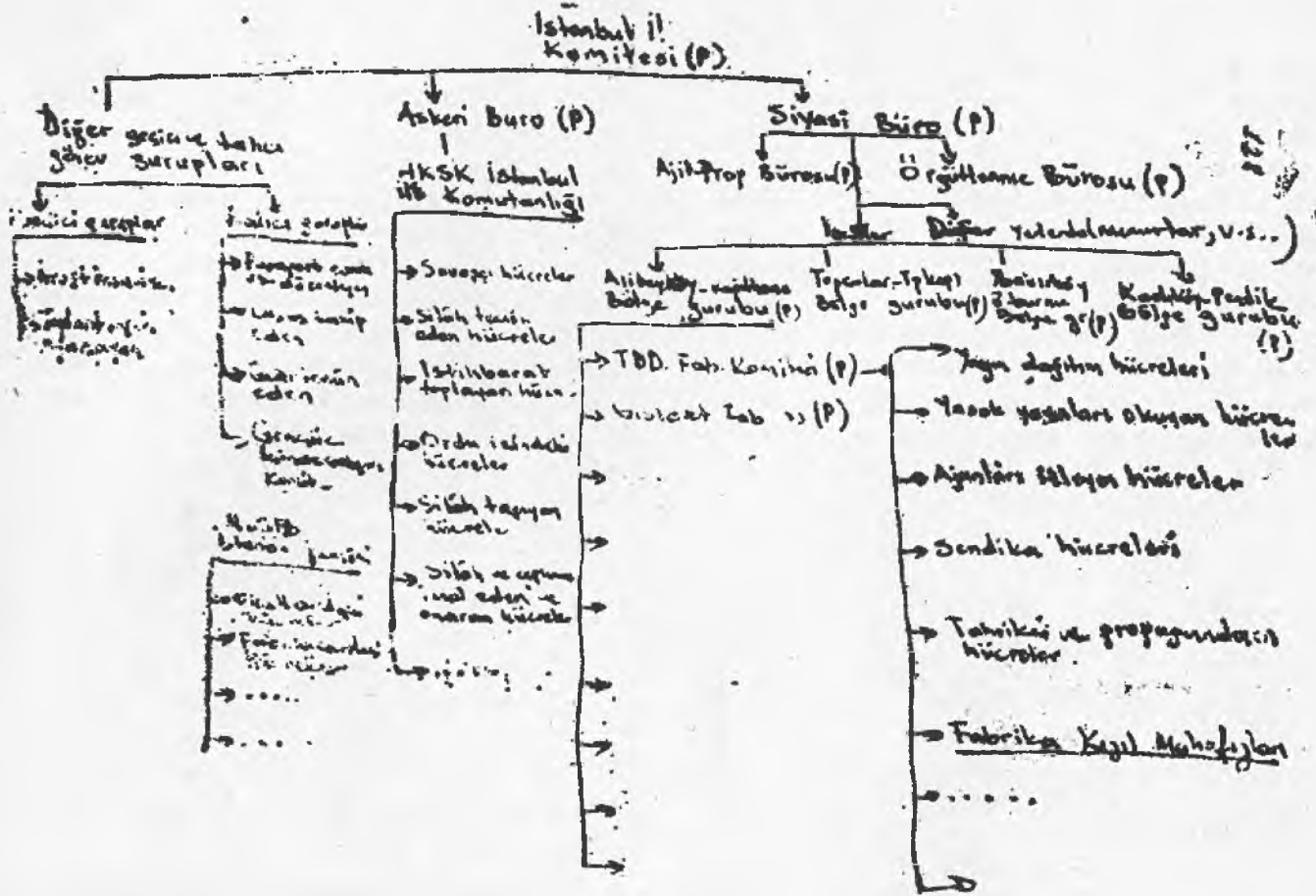
[55] Age., sf. 82.

[56] BY, sf. 261.

malıdır. Ve herkes, hareketin ihtiyaçlarına ve kendi yeteneklerine uygun düşecek tarzda ve mutlaka belli görevler etrafında örgütlenmelidir. Herkesin, her yaptığı, ihtisaslaşmaya dayanmayan örgütlenme, Leninist örgütlenme ilkelerine aykırıdır.» [58]

Marksist-Leninistlerin Partinin şehirler-

de örgütlenmesiyle ilgili görüşlerine gelince... Bu görüşler en iyi şekilde İ. Kaypakkaya'nın kendi el yazmasıyla hazırladığı şemada belirtilmiştir. Mahkeme dosyasından alınan bu şemanın fotokopisi aşağıdadır:

Şemayı incelersek şunları görürüz: En üstte Partinin şehirdeki çalışma ve mücadelelerini sevk ve idare eden Parti şehir komitesi vardı. Bu komite siyasi büro ve askeri büro olmak üzere ilk başlarda esas olarak iki ana bürodan oluşuyordu. Siyasi büroya ajitasyon - propaganda bürosu, örgütlenme bürosu, işçi ve diğer sınıf tabakalar arasında (memurlar vs.) faaliyetleri sevk ve

idare edecek bürolar bağlıydı. İşçi bürosuna ise Parti şehir bölge grupları bağlıydı. Mesela İstanbul o zaman belgede görüldüğü gibi Alibeyköy - Kağıthane, Topçular - Topkapı, Bakırköy - Zeytinburnu, Kadıköy - Pendik gibi sanayi bölgelerine ayrılmıştı ve belgelerden anlaşıldığına göre her bölgede işçi bürosuna bağlı bir parti grubunun ör-

[57] Bütün Yazılar, sf. 30.

[58] BY., sf. 54.

güllenmesi tasarlanmıştı. Sanayi bölgelerinde bulunan her fabrikada ise bölge Parti grubuna bağlı bir fabrika parti komitesinin örgütlenmesi sözkonusuydu. Fabrika Parti komitesinin görevi işçilere sınıf bilinci vermek, Partiyi fabrikada örgütlemek, işçilere önderlik etmektir. Bunun için komite kendisine bağlı olarak şu hücreleri örgütlemekle görevliydi: yayın dağıtım hücreleri, yasadışı yayınları okuyan hücreler, sendika hücreleri, tahrikçi (ajitator) ve propagandacı hücreler, ajanları izleyen hücreler, fabrika kızıl muhafızları vs.. Askeri büroya ise şehir askeri komitesi bağlıydı. Bu komite kendine bağlı olarak şu hücreleri örgütlemekle görevliydi: Savaşçı hücreler, silah temin eden hücreler, istihbarat toplayan hücreler, silah taşıyan hücreler, silah ve cephane imal eden ve onaran hücreler vs.. Ayrıca Parti şehir komitesine çeşitli geçici ve kalıcı görev grupları bağlıydı. Mesela geçici gruplardan bazıları şunlardı: araştırma - inceleme grubu, toplantı yeri ayarlayan grup vs.. Kalıcı gruplar ise: pasaport, evrak vs. düzenleyen, casus takip eden, gelir temin eden vs.. Gençlik içinde çalışan komite de kalıcı gruplara giriyordu. Gençlik komitesi kendisine bağlı olarak okullarda ve çeşitli işyerlerinde öğrenci ve emekçi gençlerden oluşan hücreler örgütlemekle görevliydi. Partinin ve yan örgütlerinin bu yeraltı örgütlenme şemasında açıktır ki yeraltı kitle örgütlerine ve bunların Partiyle bağlarına gereken önem verilmemiştir. Bu, PDA revizyonizmine ve pasifizme karşı mücadelede işlenen sol hataların illegal örgütlenme planına yansımalarının bir sonucuydu.

Bu örgütlenme anlayışını Kaypakkaya'nın Bütün Yazıları'nın içinde parça parça bulmak mümkündür. Parti Bayrağı oportünistlerinin «lafta ne derse desin» diye geçiştirmeye çalıştıkları bu görüşler, partinin devrimdeki rolünü ve örgütlenmedeki konumunu doğru olarak ele alıyor, onun «rolünü» kesinlikle «bir gerilla kolunun fonksiyonuna devret»miyor. PB Marksist-Leninistlerin «pratikte partinin rolünü bir gerilla kolunun fonksiyonuna» devrettiklerini

yazıyor. Şimdi bunun doğru olup olmadığını görelim. Yukardaki görüşler pratiğe nasıl uygulanmıştır? Mahkeme dosyaları, sorğu ve savunmalar ve yazılı deliller bu konuda bize birer fikir vermektedir.

Marksist-Leninistler, Türkiye devriminin temel meselelerine ilişkin görüşlerini (yaklaşık ikibuçuk yıllık bir süre içinde, 1969-1972 arasında) ortaya koyduktan ve TİİKP içinde kalma şartlarının revizyonist yöneticilerce yok edilmesinden sonra bu partiden ayrılarak TKP(M-L)'yi kurdular. Bu kuruluş şu şekilde gerçekleştirilmiştir: ilk önce geçici merkez komitesi durumunda olan Koordinasyon Komitesi kurulmuştur. Ve bu komite içinde ayrıca bir daimi komite seçilmiştir. Koordinasyon komitesinin gerçekleştirmesi gereken bir dizi görevleri vardı. O Partinin birinci kongresine kadar bu görevlerin tamamını veya büyük bir bölümünü yerine getirmekle görevliydi. Bu görevlerden sırasıyla:

Birinci ideolojik görevlerdi: TKP ve PDA başta olmak üzere tüm revizyonist oportünist, reformist, troçkist ve her türlü Marksizm-Leninizm düşmanı akımlara karşı kararlı ve uzlaşmaz bir mücadele vermek, bunların devrim sempatanları ve yığınlar üzerindeki etkinliğini kırmak, devrim isteyen unsurları Parti saflarına çekmekti. Bununla birlikte partinin ideolojik hattını, her konuda açıklığa kavuşturmakta, vb...

İkincisi siyasi görevlerdi; Partinin Türkiye devriminin temel meselelerine ilişkin görüşlerini araştırmalarla zenginleştirmek, yanlış tesbitleri bulup çıkarmak, eksiklikleri tamamlamaktı. Partinin tüzük ve program taslaklarını hazırlamak, yığınlar arasında TKP(M-L)'nin görüşlerinin propaganda - ajitasyon ve eğitim yoluyla en geniş bir şekilde yayılmasını, kavranmasını sağlamaktı, vb... Koordinasyon Komitesi gerek ideolojik gerekse siyasi görevleri yerine getirmek için bir yayın organı çıkarılması, görevini üstlenmişti.

Üçüncü örgütsel görevleri; TKP(M-L) bölge komitelerini atamak, Partinin şehir-

lerde esas olarak işçi sınıfı arasında, kırlarda ise «yoksul köylüler ve tarım işçileri arasında» örgütlenmesini, bölgelerde kurulan Parti örgütlerinin yığınlarla sıkı bir şekilde kaynaşmasını sağlamaktı. Bununla birlikte TKP(M-L)'nin yan örgütlerinin kurulmasını sağlamaktı vb.

Dördüncüsü askeri görevlerdi; Bu bir gegerilla ordusu çekirdeğinin temellerinin atılması veya yaratılmasıydı. TKP(M-L) bu konuda özellikle sömürge ve yarı-sömürgeler için çok büyük bir önem taşıyan, Mao Zedung'un şu sözlerine keskinlikle bağlıydı: «halkın ordusu yoksa, hiçbir şeyi yoktur», «kendi silahlı kuvvetleri olmayan bir partinin özgürlüğü de olamaz.»

Daimi Komite, Koordinasyon Komitesi'nin toplantıları arasında ve toplanmadığı hallerde onun görevlerini yerine getirme ve yetkilerini kullanma durumundaydı.

Yine eldeki belgelerden anlaşıldığına göre Koordinasyon Komitesi ülkeyi sekiz çalışma alanına bölmüştü. Komite üyelerinin çoğunluğu (başkanı da dahil) tesbit edilen en ileri bölgelerin köylerinde çalışıyorlardı. Bazı bölgelerde (açığa çıkan belgelerde bu üç bölge olarak gösteriliyor) Koordinasyon Komitesi kendisine bağlı olarak Parti bölge komiteleri kurdu. Bu komiteler içindeki ilk işbölümü siyasi sorumlu, örgütlenme sorumlusu ve askeri sorumlu şeklindeydi.

Bölgede görevlendirilen komite üyeleri 12 Mart'ın ağır baskı şartlarında yerleştikleri mıntıkada ilk başlarda şu şekilde bir çalışma yürütüyorlardı: Mıntıkadaki köyleri taramak, en ileri köyleri tesbit etmek, köylerdeki en ileri unsurları tesbit etmek. Bu ileri unsurların da yardımıyla yeni köylere gitmek, elden geldikince çok kişi tanımak, köylülerin meselelerini öğrenmek, onlara propaganda yapmak ve çalışmak isteyenleri değişik şekillerde görevlendirmek... Komite üyeleri, çalıştıkları mıntikanın her köyünde bir parti komitesi kurmak, yine her köyde komitenin askeri sorumlusuna bağlı tarım işçileri ve yoksul köylüler başta olmak üzere emekçi köylülerden milis-

ler örgütlemek, yine komiteye bağlı çeşitli görev grupları ve hücreleri örgütlemek ve yol göstermek durumundaydılar.

Koordinasyon Komitesinin o dönemde mevcut siyasi durumu hatalı bir şekilde tesbit etmesi, hareketin geçici olarak yenilmesine, bölgelerdeki propaganda ve örgütlenme faaliyetlerinin uzun bir dönem kesintiye uğramasına yol açtı. Koordinasyon Komitesi 12 Mart faşizmi şartlarında devrimci durumun gerilediğini göremedi. Marksist-Leninistler, Şubat 1972'de kitlelerin bilinç ve ruh hallerini değerlendirirken subjektivizme düştüler. Onlar: «şimdi işçi sınıfımızın ve yoksul köylülerimizin büyük çoğunluğu, kurtuluşlarının ancak silahlı mücadeleyle olacağını kavramış durumdadır» şeklinde gerçek duruma uymayan hatalı bir tesbit yaptılar. Onlar bu tesbite dayanarak. (devrimci durumun gerilediği, devrimin geri çekilme, yığınlarla kaynaşma, kuvvet toplama göreviyle karşı karşıya olduğu bir dönemde) şu kararı aldılar:

«Sececeğimiz köylük bölgelerde kısa süreli bir propaganda - ajitasyon ve örgütsel hazırlıktan hemen sonra (mesela, partinin o bölgede yönetici organını örgütlemek, bunlar vasıtasıyla ilk gerilla çekirdeklerini teşkil etmek ve silahlı mücadele ve parti politikası hakkında kısa süreli bir ajitasyon ve propaganda yürütmek) derhal silahlı mücadeleye girişebiliriz ve girişmeliyiz.» [59]

Tabi subjektivizm o dönemde sadece ülkedeki durum tesbitinde değil aynı zamanda çağımızın niteliğinin tesbitinde de kendisini gösteriyordu. Marksist-Leninistler ÇKP'nin «çağımız emperyalizmin toptan çöküşü sosyalizmin ise toptan zafere ilerlediği bir çağdır» şeklindeki hatalı tesbitini olduğu gibi savundular. Tüm bu hatalı tesbitler 12 Mart şartlarında devrimci pratiğe (kitlelerle daha sıkı ve kuvvetli bağ kurmadan, köy ve işyeri parti komitelerini ve bu komitelerin yönetiminde gerilla ve milis birimlerini oluşturmadan) mıntikalarda çalışan partililerin partisizlerle birlikte zaman zaman karakollara, işkenceci subaylara ve

[59] Bütün Yazılar, sf. 263.

ihbarcılara karşı şiddete başvurması şeklinde yansıdı. Bunu dağlarda seyyar gezen, kitlelerden kopuk bir silahlı fkonun şiddeti şeklinde göstermek hatalıdır. Çünkü bu kendisini dağınık bir şekilde köylerde çalışan ve gerçekten de köylülerin isteği ve baskısı sonucunda sözkonusu hedeflere karşı oranın genç köylü unsurlarıyla birlikte hareket geçen ve sonra yeniden çalışma mıntıkası na ve köylere dağılan bir hareket şeklinde ortaya koymaktadır. Bundan Partinin rolünü «bir gerilla kolunun fonksiyonuna devretme» sonucu da çıkarılamaz. Çünkü gerçekleri (bu hareketlere rağmen) parti üyeleri çalışma mıntıkasının her köyünde ve her işyerinde parti komitelerini kurmak ve kurulan parti komiteleri içindeki askeri sorumluluğuyla da o yerde gerilla veya milis birimleri örgütleyerek silahlı mücadeleyi bunlarla yürütmek amacıyla ve ilkel de olsa bu yönde bir çalışma içindeydiler. Tabi sözkonusu hatalar Hareketin kısa sürede yenilgisine yol açınca bu çalışmalar geliştirilemedi.

Parti Bayrağı teorisyenleri Marksist-Leninist Hareketi devrim sempatizanlarının ve ileri yığınların gözünden düşürmek için ona şu çamuru atıyorlar!

«THKO, THKP-C gibi hareketlerle İ. Kaypakaya'nın önderliğini yaptığı TİKKO hareketi arasında sınıf mücadelesine bakış açısında, çalışma, örgütlenme ve silahlı mücadele anlayışında esaslı farkların bulunmadığı sosyal pratik tarafından kanıtlanmıştır.» [60]

Herşeyden önce, okuyucunun dikkatini, PE oportünistlerinin kullandığı «TİKKO hareketi» ibaresine çekmek istiyoruz. PE teorisyenleri «TKP(M-L)» lafını ağızlarına almaktan korkmaktadırlar. Onlar, «TKP(M-L)» sözünü ağızlarına almamakla, Türkiye'de proletarya partisinin olmadığı ve bu işi kendilerinin yapacağı şeklindeki inkarcı görüşlerini ispatlayacaklarını sanıyorlar. Onlar, Marksist-Leninist hareketin geçmişini, küçük-burjuva iktidarının Partisizliği savunan görüşlerine benzetebilmek ve böylece Marksist-Leninist Harekete saldırmak için başvurmadık oyun bırakmıyorlar.

Geçmişte aynı çamuru atan PDA revizyonizmine karşı Marksist-Leninistler şu cevabı vermişlerdi :

«Burjuva baylar, bizi Gueveracılıkla, fokoculukla, THKP, THKC, THKO takipçiliği ile itham ediyorlar. Bunu ispatlamak için bizim örgütlenme planımız ile onların arasında bir benzerlik göstermelci gereklidir. Eğer bunu yapmazlarsa, alçak iftiracılar o'arak kalacaklardır.» [61]

Biz Parti Bayrağı teorisyenlerini «esaslı farkların bulunmadığı»nı isbata davet ediyoruz.

Şimdi gelelim Parti Bayrağı oportünistlerinin Marksist-Leninist devrimcilerin «demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki bağı kopar»dıkları, «birinden diğerine kesintisiz geçici inkar» ettikleri iftirasına... TKP(M-L)'nin görüşlerini okuyan herkes onun kesintisiz devrimi inkar edip etmediğini açıkça görebilir. Onun bu meseleye ilişkin görüşlerini hiç bir oportünist akım çarpıtamaz, tersine yorumlayamaz. İşte örnekleri :

«Lenin ise derhal, kararlı proletaryanın, karsız, korkak ve uzlaşıcı burjuvaziye bir kenara bırakarak köylülerle ittifak kurmasını, kararlı bir şekilde devrimi sonuna kadar götürmesini ve durmadan sosyalizme geçilmesini savunmuştu. Bu Marksist-Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisiydi. Mao Zedung bunu yarı-feodal yarı-sömürge Çin şartlarına uygulamıştır.» [62]

«Demokratik halk diktatörlüğü gerçekleştirildikten sonra, önderliği elinde tutan proletarya, yoksul ve aşağı orta köylülerle birleşerek, durmaksızın proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirmeli ve sosyalizmin inşasına girişmelidir.» [63]

Biz sağcı Parti Bayrağı teorisyenlerinin devrimcilerin «Parti ve işçi sınıfının devrimdeki rolü konusundaki» görüşlerinin kesintisiz devrimi nasıl inkar ettiğini alıntılarla açıkça ortaya koymaya, isbat etmeye davet ediyoruz.

(Devam edecek)

[60] Bütün Yazılar, sf. 37.

[61] Age, sf. 215.

Mao Zedung Savunulmadan Marksizm-Leninizm Savunulamaz

Dergimizin 2. sayısında enternasyonal proletaryanın önderlerinden ve öğretmenlerinden biri olan büyük Marksist-Leninist Mao Zedung'un ölümünün ikinci yıldönümü münasebetiyle bir yazı yayınlandı.

Hatırlanacağı gibi yazıda Mao Zedung'un Marksist-Leninist kişiliği üzerinde duruluyor; onun Marksizm-Leninizme yaptığı katkılardan bahsediliyor; Mao Zedung'un savunulması gereken bir Marksist-Leninist olduğu belirtiliyordu. Ayrıca «3 Dünya Teorisi» ile olan ilgisi belirtilerek şöyle deniliyordu:

«Son dönemlerde 'Üç Dünya Teorisi'ni reddeden' bazı partiler kendilerine 'Mao Zedung Marksist-Leninist klasiklerden midir?' sorusunu sorarak onun 'Marksist-Leninist' klasiklerden olmadığını, hatta üstü kapalı olarak onun 'anti-Marksist-Leninist' olduğunu savunmaya başlamışlardır. Önümüzdeki dönemde Mao Zedung'un 'revizyonistliği' üzerine yeni bir kampanya açılacağı şimdiden görülmektedir.»

Dergimizin bu tespitlerinin ne kadar doğru ve isabetli olduğunu geçtiğimiz Eylül ayı içinde ülkemizde yayınlanan dergi ve gazetelerin şöyle bir gözden geçirilmesi ile ortaya çıkacaktır. Mao Zedung hakkında oportünistlerin tutumu tam bir bezirgân ikiyüzlülüğü şeklinde olmuş, bugün görünürde AKP(M-L)'nin açtığı «Mao Zedung revizyonisttir» bayrağının arkasından gideceklerini açığa vurmuşlardır. Şimdilik klasik oportünist bir taktikle meseleyi geçiştirmeye, «Çin devriminin önderi» vs. gibi muğlak laflarla Mao Zedung'un Marksist-Leninist mi yoksa revizyonist mi olduğu sorusunu sessizce geçiştirmeye çalışmaktadırlar.

Dergimizin geçen sayısında işaret ettiği

gibi, oportünistlerin bu tutumu onları Kruşçevci ve «Üç Dünyacı» modern revizyonistlerle aynı noktaya getirmiştir. Esasen HK, HB, dHB ve dHY dergileri modern revizyonizme karşı tutarlı bir tavır alabilecek sınıf karakterine sahip değildir. Onlar dünya Marksist-Leninist Hareketi içindeki duruma göre dümen kırarak şatafatlı sözlerle varlıklarını bir süre daha sürdürebilme gayretindedirler.

Bugün Mao Zedung'a sıkıca sarılmak neye hizmet etmektedir? Doğrudan doğruya karşı-devrime, Kruşçevci ve «Üç Dünyacı» modern revizyonizme hizmet etmektedir. Kruşçev revizyonistlerinin, «Maoizm», «Büyük Han Şövenizmi», «uluslararası bir sapma» şeklinde gösterdikleri şey, Mao Zedung'un Marksist-Leninist görüşlerinden başka bir şey değildi. Onların ülkemizdeki uşakları da «Maocu faşistler», «Maocular», «Mao'cu Bozkurtlar» diye Mao Zedung'u Marksist-Leninist olarak gören devrimcilere saldırmaktadırlar.

Bugün ÇKP yönetimini bir darbe ile gaspeden burjuva revizyonist unsurlar da, Çin proletaryasının ve halkının gözünden Mao Zedung'u düşürmeye, onun savunduğu Marksizm-Leninizmin üzerini küllendirmeye, Çin halkının muzaffer devrimci tarihini yeni baştan ele almaya çalışıyorlar. Bugünkü modern revizyonist ÇKP yöneticilerinin Mao Zedung'u ölüm yıldönümünde anmadıkları, bugün sessizce geçiştirmeye çalıştıkları, ülkemizdeki uşak basında dahi haber olarak yayınlandı. Yine uşak basında, «Çin Mao tabusunu yıkıyor» başlığı altında, Teng Hisao Ping karşı-devrimcisinin Mao'ya açıktan saldırdığı, «şimdi Çinde 'Gerçeğin Aranması' konulu konferanslar düzenlendiği ve «başkan yardımcısı

Singin 'Mao bir insandı, dahi değildi' sözleri uyarınca... 'Mao da hata yapar' şeklindeki bir düşüncenin » yayılmaya çalışıldığı haberi de yer aldı [1].

Teng Hsiao Ping'in yolu Tito'cu, Kruşçev'ci modern revizyonizmin yoludur. Bunlar bazı konularda farklılıklar taşısa da, farklı farklı klikleri temsil etse de, karşı-devrimi temsil eden ortak modern revizyonist bir özde birleşmektedirler.

Bugünkü modern revizyonist ÇHC yöneticileri tıpkı Kruşçev'in Stalin'e karşı davrandığı gibi davranmaktadırlar. Teng Hsiao Ping ve şurekâsı bu konuda oyunlarını hiç gizlemeden oynamaktadırlar. Bilindiği gibi Kruşçev de ilk başlarda Stalin'den «büyük Bolşevik», «babamız» diye bahsetmekte idi. Daha sonra Stalin'in ölümünün ardından bir darbe ile SBKP(B)'yi ele geçiren bu modern revizyonist unsurlar açıktan açığa Stalin'e hücum etmiş; onun enternasyonal proletarya ve SB proletarya ve halkı üzerindeki derin etki ve otoritesini «kişilere tapmaya karşı mücadele» adı altında yok etmeye çalışmışlardı. Stalin'e şaldırmadan Marksizm-Leninizme saldırılamayacağı çıktı.

Bugünkü revizyonist Çin yöneticilerinin yaptıkları, biraz daha sinsice olmakla birlikte, aynı uygulamanın tekrarıdır. Onlar, alttan alta Mao Zedung'un da yanılmaz olmadığı şeklindeki kılıflar altında Çin proletaryası ve halkını Mao Zedung'a karşı açtıkları karşı-devrimci bayrağın altında toplamaya çalışmaktadırlar. Onlar Mao Zedung'un anahatlarıyla Marksist-Leninist olan görüşlerinin etkisinin ancak bu şekilde kırılabilceğinin bilincinde davranıyorlar.

Ülkemizin Teng Hsiao Ping'i olan Doğu Perinçek ve çevresindeki modern revizyonist ihanet şebekesi de aynı sinsi tavrı ülkemizde planlamaktadır. Bunların hala Mao Zedung'a sahip çıkıyor görünmeleri geçici bir olaydır. Zaten onlar, «Mao Zedung Düşüncesi»ne sahip çıktıkları andan itibaren onun Marksist-Leninist görüşlerinin özünü boşaltmış; çeşitli formülasyonları revizyonizmle doldurarak şaşaalı cümleler-

le piyasaya sürmekten başka bir iş yapmamışlardı. Bugün bu karşı-devrimci ihanet şebekesinin savunduğu şey sadece Mao Zedung'un ismidir. Mao Zedung'un patlamaz bir silah haline getirdikleri Marksist-Leninist görüşlerini zaten zararsız bir hale sokmak için ellerinden geleni yapmışlardı. Önümüzdeki kısa dönemde bu revizyonist ihanet şebekesi Marksizm-Leninizmi temsil eden Mao Zedung'un ismine bile tahammül edemeyecek, halka ve devrimcilere karşı bir aldatma aracı olarak yüzüne taktığı «Mao Zedung Düşüncesi»ni savunma-maskesini de ita kaldırıp bir kenara atmakta gecikmeyeceklerdir. Onlar Teng Hsiao Ping'in direktiflerini harfiyen uygulayan kuklalardır.

ÇHC'nde olan son gelişmeleri TİKP karşı-devrimcilerinin izlemeyeceklerini düşünmek tam bir saflıktır. Çin'de son dönemde Teng Hsiao Ping ve diğer modern revizyonist unsurlar birer birer Mao Zedung'a ait Marksizm-Leninizmi temsil eden ne varsa onları ortadan kaldırma çabasına giriştiler. Mao Zedung'un yanılmaz olmayacağı şeklindeki sözler, yaşasaydı onun da fikirlerinde değişiklik olacağı şeklindeki falcılıklar hep Mao Zedung'un temsil ettiği Marksizm-Leninizme karşı yürütülen faaliyetlere meşruluk kazandırabilmek için uydurulmuş gerekçelerdir.

Bu karşı-devrimci unsurlar son olarak Çin'de Mao Zedung'un Kızıl Kitap'ını da toplattırarak Mao Zedung'a karşı saldırılarını daha açık bir şekilde ortaya koydular. Bunlar da tıpkı Kruşçev'ci modern revizyonistlerin Stalin şahsında Marksizm-Leninizme karşı yürüttükleri faaliyet gibi Mao Zedung'a şaldırmadan Marksizm-Leninizme saldırabilmelerinin imkansız olduğunu bilmektedirler. Onların Mao Zedung'a yöneltmeye çalıştıkları her saldırı Çin'de kapitalist restorasyonun sağlanabilmesinin önündeki engellere yönelttikleri birer saldırıdır. Burjuva revizyonist unsurların kapitalist restorasyonu sağlayabilmek için önlerinde

[1] Hürriyet, 5/11/1978

başka seçenek yoktur. Marksizm-Leninizme saldırılmadan bu istekler gerçekleştirilemez.

Çin'deki bu gelişmeleri bütün dünya bilmesine rağmen Teng Hsiao Ping'lerin ülkemizdeki takipçileri bunları görmezlikten gelmekte, gerçekleri halktan gizliyebilmek için bu haberlere gazetelerinde tek bir yer bile vermemektedirler. Bu karşı-devrimci unsurlar bir süre daha Mao Zedung'un otoritesinden yararlanma hevesindedirler. HK, dHB, DP vs. gibi oportünistlerin Mao Zedung'a karşı kaldırmaya çalıştıkları oportünist bayrağı kanıt göstererek onların hatalarından yararlanmak, bunu kullanmak, karşı-devrim saflarına birçok dürüst ve samimi unsuru daha çekebilmek istiyorlar.

Tam da böyle bir dönemde «Üç Dünya Teorisi»ni «red» ettiklerini söyleyen bu oportünistlerin Mao Zedung'a karşı revizyonist bir cepheden bayrak açma girişimleri sadece karşı-devrimi güçlendirmekte, Mao Zedung'un tüm dünya proletaryası ve halkları nezdindeki Marksist-Leninist otorite ve saygınlığının bir süre daha «Üç Dünya»cı modern revizyonist akımın kanallarına akmasına hizmet etmektedir.

Nitekim, Mao Zedung'un «revizyonist» olduğu hakkında AKP(M-L)'nin parti üyelerine dağıttığı bir gizli mektup daha sonra AKP tarafından ele geçirilip yayımlandığında bunu, TİKP karşı-devrimcileri alabilmiş, «Üç Dünya Teorisi»ne karşı çıkanların «yeni çarlara hizmet etmesi» diye reklam etmişti.

Mao Zedung'un «revizyonist» olduğu konusunda AKP(M-L)'nin sadece parti üyelerine dağıttığı iç mektubu AKP'nin ele geçirerek yayınlaması üzerine bu durum açığa çıkmış, AKP(M-L) bu olay üzerine mektubu yayın organı Rother Morgen'da 11 Ağustos 1978 tarihinde yayınlamıştı. TİKP 30 Ağustos 1978 tarihli Aydınlık gazetesinde derhal bu yazıyı basmış, üzerine de «Üç Dünya Teorisi'ni reddetmenin vardığı yer: Mao Zedung'a Saldırı» diye başlık atmıştı.

Oysa Aydınlık Dergisi daha düne kadar Avrupa'da AKP(M-L)'nin ardına sığınıyor; onu ülkemizde Almanya proletarya-

sının tek örgütü olarak tanıyordu. AKP (M-L)'nin «Üç Dünya Teorisi»ni kabul ettiğini, «Almanya'da esas tehlikenin Rus sosyal emperyalistleri olduğu» şeklindeki görüşlerini çarşaf çarşaf yayınlıyor, bunun propagandasını yapıyordu. Aydınlık-AKP (M-L) ilişkisi, AKP(M-L)'nin Üç Dünya Teorisi'ne karşı çıkmasıyla bozuldu ve TİKP daha önceleri revizyonist bir parti olarak gördüğü AKP'nin «Üç Dünya Teorisi»ni savunmaya başlamasıyla ilişkisini onunla geliştirdi. Bu gün TİKP AKP'yi Marksist-Leninist bir parti olarak görmektedir.

AKP(M-L) «Üç Dünya Teorisi»ni savunduğu sırada ve daha önceleri Mao Zedung'u savunmakta, onu en büyük beş usta arasında gördüğünü belirtmekte idi. Bugün ise, AKP(M-L)'nin yayın organında yayınlanan bahsi geçen yazıda Mao Zedung hakkında şunlar söylenmektedir:

«Marks Engels, Lenin ve Stalin teoride ve pratikte hiçbir temel sorunda yanıldılar. Bunların teorik eserleri Marksist-Leninistler tarafından itiraz kaydı olmaksızın çalışmalarına temel alınabilir.

Bu Mao Zedung'un eseri için doğru değildir.

O, ne Marksizm-Leninizmi geliştirmiş, ne de yeni bir düzeye yükseltmiştir. Onun çoğunlukla Marksizm-Leninizmin geliştirilmesine büyük katkı olarak görülen proletarya diktatörlüğü hakkındaki görüşleri, gerçekte Marksizm-Leninizmden bir sapmadır.

Mao Zedung kendinin «iki çizgi mücadele» teorisi ile komünist partisi içinde düzenli olarak iki çizginin, proletarya ve burjuva çizgisinin mevcut olacağı görüşünü temsil etti. Birçok durumda yozlaşmış burjuva unsurların, komünist partisinde kalmasını savundu. Böylece O, revizyonist ve burjuva unsurların Çin Komünist Partisi içinde gelişebilmesinde büyük bir sorumluluk taşımaktadır.

ÇKP Sovyet revizyonizmine karşı mücadele ederek Mao Zedung'un önderliğinde

şüphesiz kazançlar elde etti. Ama ÇKP'nin bu mücadelede uluslararası önder yeri aldığı ve bu mücadelenin ilkönce Mao Zedung tarafından başlatıldığı doğru değildir. Gerçekte ÇKP, Mao Zedung önderliğinde modern revizyonizme karşı mücadelede sallantılı bir yer almıştır. ... ÇKP ve Mao, özeleştiriri yapmak şöyle dursun, modern revizyonizme karşı sallantılı tutumdan temelde hiç bir zaman vazgeçemediler.

...
Mao Zedung «Üç Dünya Teorisi»nin sorumluluğuna ortaktır. ... «Üç Dünya Teorisi» Mao Zedung hayattayken ve ÇKP başkanıyken geliştirildi ve kabul edildi. Mao Zedung bu karşı-devrimci, revizyonist teoriye karşı kararlı bir mücadele yürütseydi, bu mümkün olmazdı. Ama açıkça bu olmamıştı. O, bu revizyonist teoriyi ya birlikte geliştirdi ya da üstlendi. O, bu teorinin yönettiği siyasetin büyük kısmını birlikte yürüttü ve destekledi.

Mao Zedung'un ağır sapmaları onun Marksizm - Leninizmin ustası olmadığını açıklamaktadır. .

Ama Mao Zedung'un ÇKP'nin başında anti-emperyalist, demokratik devrimin zafesinde, Çin halkının emperyalizmin ve feodalizmin boyunduruğundan kurtulmasında büyük kazançlar elde ettiği kesindir. Aynı şekilde Mao Zedung'un ÇKP'nin yönetimini şimdi tamamen gaspeden ve uluslararası alanda modern revizyonizmin ve karşı-devrimin tehlikeli bir şubesini oluşturan aşırı sağcı, karşı-devrimciler Hua ve Teng ile aynı kefeye konulamayacağı açıktır.» (Röther Morgen) [2].

Biz daha önceki savlarımızda defalarca belirttiğimiz gibi tek bir otoriteden Marksizm-Leninizmin otoritesinden yanayız ve sadece onun yanılmaz olduğu görüşündeyiz. Bu bakımdan Mao Zedung'un ya da bir başka Marksist-Leninist'in yanılmayacağı, hataları olamayacağı görüşünü kesin olarak doğru bulmuyoruz.

Biz aynı zamanda AKP (M-L)'nin bu tutumunu da doğru bulmuyoruz. AKP (M-L)'nin Mao Zedung'a yaklaşımı Marksist-

Leninist bir yaklaşım değildir. Büyük bir Marksist-Leninist olan Mao Zedung, AKP (M-L)'nin yaptığı gibi yüzeysel bir değerlendirme, kendisince hata olarak görülen şeyleri alt alta sıralayarak yapılan «revizyonist»tir şeklindeki bir değerlendirme kendisini Marksist-Leninist ilân edenlerin kabul edemeyeceği bir değerlendirme yöntemidir.

Sağlıklı bir özeleştiriri ile yapılan hataları, Mao Zedung'un varsa hatalarını ortaya koyup bütün devrimcilerin bundan dersler çıkarmasını benimseme yerine AKP (M-L)'nin meseleye böyle bir yaklaşımı kabul etmesi, Marksist-Leninist bir tutum olamaz. Bu tutum uluslararası Marksist-Leninist hareketin içerisinde zararlı bir gelişime kapı açmakta, modern revizyonistlerin özellikle de «Üç Dünya»cı modern revizyonistlerin ekmeğine yağ sürmektedir.

Bu konuda izlenmesi gereken tek doğru Marksist-Leninist tutum Mao Zedung'u bir bütün olarak, onun uluslararası proletarya ve halklara yaptığı değerli hizmetlere uygun düşecek bir ağırbaşlılık ve ciddiyet ile ele alınıp değerlendirilmesidir.

Dergimiz bu anlamda 2. sayısında büyük Marksist-Leninist Mao Zedung'u anarken şunları belirtmişti :

«Gerçekte sorun bir Marksist-Leninist'in hatasının var veya yok olduğu meselesi değildir. Her Marksist-Leninist'in hatası olabilir. Sorun, o kişinin görüşlerinin anahatının ne olduğudur. Bu anlamda Mao Zedung'un da hataları olabilir. Özellikle son dönemlere ait belgelerin olmadığı, eksik olduğu şartlarda görev Mao Zedung'un «hatalarını» sıralayarak O'nun «revizyonist» olduğunu açıkça ya da üstü örtülü bir tarzda savunmak değildir. Tüm Marksist-Leninistlerin görevi bu belgeleri açığa çıkartmak ve onları titizlikle incelemektir. Varsa bulup ortaya çıkarmak, onların mahkum edilmesini sağlamaktır. Bunun dışındaki her yöntem revizyonistlere, Kruşçev - Brejnev ve 'Üç Dünya'cı modern revizyonistlere yaramaktadır.

[2] Rother Morgen. 11 Ağustos 1978.

Ülkemizdeki Marksist-Leninistler Mao Zedung'a bu anlayışla yaklaşmaktadır ve her türlü revizyonist, modern revizyonist ve karşı-devrimci saldırılara karşı büyük bir Marksist-Leninist olan Mao Zedung'u savunmaya devam edeceklerdir.» (P. 2, sf. 36, sol sütun).

Bu görüşler doğru, Marksist-Leninist görüşlerdir. Bu görüşler bütün devrimcilerin dayanacakları tek otoritenin Marksizm-Leninizm olduğunu kavramalarına, Marksizm-Leninizm dışında otoriteler arama hastalığından kurtulmalarına, çeşitli modern revizyonist ve oportünist akımların, Marksist-Leninistlerin isimlerini ağızlarına dolayarak sinsi faaliyetlerini bu şekilde yürütüklerinin gösterilmesine hizmet etmekteydi.

Bunun somut delili ortadadır. HK, HB'ni; HB, HK'nu; dHY de her ikisini oportünist olarak görmektedir. Ayrıca bunların hepsi «Üç Dünya Teorisi»ni «red» ettiklerini söylemektedirler. Ama bunların hepsinin ortak yanı, sözlerinin başlarında sayısız kerelerce değerli bir Marksist-Leninist Parti olan AEP'ni ve onun önderi Enver Hoca'nın ismini kullanmaları, böylece «proleter devrimci» olduklarını ispatlama gayreti içinde olmalarıdır. Bunlar, «başında Enver Hoca yoldaş bulunan» ifadelerini okuyucularını aldatmak, oportünist faaliyetlerini bu sıfatların arkasında sürdürmek için kullanmaktadırlar. Marksist-Leninistler bu tür durumlara yabancı değildirler. Geçmişte de her türden oportünist ve karşı-devrimciler bu yöntemi benimsemişlerdi. Stalin için Kruşçev'in söylediklerini, Lin Biao'nun «Başkan Mao'ya uzun, çok uzun ömürler» sözlerinin ardında Mao Zedung'u öldürme planlarını, Çin'de karşı-devrimci bir komplo düzenleme faaliyetlerini gizlemeye çalıştığını bilmeyen kalmamıştır.

Ülkemizdeki oportünistler de bu sözlerin ardına gizlenerek aynı yolu takip etmekte, oportünist faaliyetlerini bu şekilde gizlemeye çalışmaktadır. Bu oportünistlerin bugün Enver Hoca'ya karşı takındıkları tavır daha önce de Mao Zedung ve ÇKP'ye karşı takınmış olmaları hiç de garip değildir.

Bunların ortak özelliği, değişen duruma göre tavır belirleme oportünist ilkesidir.

Bunlar, daha düne kadar Mao Zedung hakkında da böyle davranıyor, pratikleriyle onu Marksist-Leninist görüşlerinin tam tersini uyguladıkları halde Mao Zedung'un ismini ağızlarından düşürmüyor, onun üzerine «büyük» sözler sarfediyorlardı. Bu yılki Mao Zedung'un ölüm yıldönümü olan 9 Eylül'le ilgili yazdıkları yazılar onların nitelik ve niyetlerini ortaya koyan birer ibret belgesidir. HK, HB vs. adlı bu oportünist ikiyüzlü gazetelerin Mao Zedung'a karşı takındıkları tavır, sınıf yapılarıyla tam bir uyum halinde olmuştur. Bunlar meseleyi muğlak bir şekilde «Çin halkının önderi» vs. gibi ifadelerle geçiştirmeye, önümüzdeki dönemde Mao Zedung'un «revizyonizmi» üzerine başlatılacak kampanya saflarında alacakları yere zemin hazırlamaya çalışmaktadırlar.

Bu gazeteler, bir yandan «Üç Dünya Teorisi»ni gizliden gizliye halâ savunmakta, onun en temel özlerini korumaya devam etmekte, diğer yandan da hem Mao Zedung'un itibarından bir süre daha yararlanma, hem de gelişmeleri bekleyen merkezci - oportünist bir tavır takınmaktadırlar. Onlar, bu özellikleriyle Kruşçev'ci ve «Üç Dünya»cı modern revizyonizmi «Üç Dünya Teorisi»ni reddetme temelinde yeniden şekillenen, uluslararası Marksist-Leninist Hareket içinde oportünist bir akım geliştirmeye çalışmaktadırlar. Mao Zedung'a karşı takındıkları bu sinsi tavrıyla Teng Hsiao Ping'lerin, Kruşçev'ci - Brejnev'ci modern revizyonistlerin ekmeğine yağ sürmekte, onlara hizmet etmektedirler.

Bugün Marksizm-Leninizmi savunmanın yolu Mao Zedung'u savunmaktan geçmektedir. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizdeki devrimcilerin de önünde iki yol vardır. Ya revizyonizme, modern revizyonizme uşaklık, sinsi bir şekilde bu görüşleri savunmak. Ya da Marksizm-Leninizmi her türlü oportünist görüşlerden arındırarak muzaffer proletaryanın hizmetinde çalışmak.

Gerçek Bir Marksist — Leninist, Yılmaz Bir Halk Savaşçısı M. Zeki Şerit'i Ölümünün 1. Yılında Anıyoruz

Geçtiğimiz yılın Kasım ayında Türkiye Devrimi, Marksist-Leninist savaşçılarından birisini daha yitirdi. Demokratik Halk Devrimi için şehit düşen bu nefer, Mehmet Zeki Şerit Yoldaşı.

Mehmet Zeki Şerit, yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğmuş, hayatı boyunca emperyalist boyundurugun, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının iktidarının baskısını ve sömürsünü sırtında hissetmişti. O, genç bir devrimciyken, 1960 sonlarındaki anti-emperyalist gençlik hareketine aktif bir militan olarak katıldı. O, revizyonizmle, mo-

dern revizyonizmle, oportünizmle mücadele içinde doğan Marksist-Leninist hareket içinde yerini alarak mücadele etti. 24 Kasım 1977'de işkencede katledilene dek, Marksizm-Leninizm'in ışıklı yolunda, Marksist-Leninist Hareketin önderliğinde, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının kurtuluşu uğrunda savaştı.

Mehmet Zeki Şerit yoldaşı, ölümünün birinci yılında, bilenmiş sınıf bilincine dönüşen bir acıyla anıyoruz. Marksist-Leninistler ve devrimciler, devrim yolunda yitirdikleri bir yoldaşlarını, devrimci inanç ve mücadele azimlerini pekiştirmek için; onların mücadelelerinden öğrenmek için anarlar, anmalıdırlar. Marksist-Leninistler ve tüm devrimciler, devrim şehitlerinin hayatını ve mücadelelerini geniş halk yığınlarına aktarmalı, onların uğrunda mücadele ettikleri fikirleri yoksul emekçi kitlelerine kavratmalıdırlar. Devrim şehitlerinin anısına, ancak ve ancak onların uğrunda canlarını feda ettikleri devrimin propagandasını yaparak, onların yürüdüğü yolda daha da kararlılıkla yürüyerek layık olunabilir. Bu akıldan çıkartılmamalıdır.

Mehmet Zeki Şerit'in fedakâr ve kararlı mücadelesi, devrimcilere, işçilere, köylülere, gençliğe, yoksul halkımıza neler öğretiyor?

Mehmet Zeki Şerit'in şanlı mücadelesi, herşeyden önce, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının kurtuluşunun Demokratik Halk Devrimiyle mümkün olacağını öğretiyor. Türkiye, emperyalist ve sosyal-emperyalist devletler tarafından, hammaddeleri talan edilen, emekçi halkının alınteri ve göz nuru gaspedilen, gırtlığına kadar borçlandırılıp

kanı emilen, iktisaden ilerlemesi engellenen bir ülkedir. Türkiye siyasi bakımdan sözde bağımsızdır ama, emperyalist efendilerin tam denetimi altındadır; onların emirlerinin dışına çıkamaz. Askeri bakımdan da varıbağımlıdır; Türk ordusu emperyalizmin ve onun uşaklarının Türkiye içinde bekçiliğini yapar; komşu ülke halklarına karşı kullanılır; emperyalist devletler arasındaki dalaşmada, başını Rus sosyal-emperyalistlerinin çektiği VARŞOVA askeri paktının ülkelerine karşı başını ABD'nin çektiği NATO emperyalistlerinin ileri karakolu vazifesini görür. Emperyalist yoz kültür, gerici feodal kültürle kolkola girerek ülkemiz içinde cirit atar, halkımızı afyonlar, bilinçlenmesini engeller, onun kendi kültürünü yozlaştırır, bozar. Emperyalistler (sosyal emperyalistler de dahil), halkımız üzerindeki bütün bu baskısını ve kan emiciliğini, ülke içindeki uşaklarının, yani Türk komprador patronların ve toprak ağalarının iktidarı vasıtasıyla sürdürür. Emperyalizmle birlikte Türk komprador patronlar ve ağalar, sömürü ve talanlarını sürdürebilmek, toplumsal gelişmeyi önleyebilmek için azılı bir istibdat uygulular. Halkımızın en ufak bir demokratik hak uğruna mücadelesini kanla barutla bastırmak isterler. Türkiye'deki diğer millet ve milliyetler üzerinde, vahşi bir zulüm uygulular, onların en demokratik hakları olan ayrı devlet kurma, kendi dillerini kullanma, kendi milli kültürlerini geliştirme haklarını gaspederler. Onlar, Türkiye'de kahlı bir faşist diktatörlük sayesinde çeşitli milliyetlerden halkımız üzerindeki hakimiyetlerini sürdürürler. Kısacası, Türkiye, yarı sömürge, yarı-feodal bir ülkedir. Türkiye'de komprador patronlar, toprak ağaları ve onların bilinçli hizmetkârlarının dışındaki tüm sınıf ve tabakaların, yani halkın çıkarları, bu üçlü kan emici şebekenin hakimiyetinin yıkılmasından yanadır. Türkiye halkının çıkarı; emperyalizme uşaklık bağlarının kökten reddedilmesi, emperyalist borçların tanınmaması, emperyalistlerin mülklerine el konulması, emperyalist askeri bloklardan çıkılması ve tüm askeri anlaşmaların yırtıl-

masından yanadır. Türkiye halkının çıkarı, komprador patron ağa iktidarına son verip, tarım (toprak) devriminin gerçekleştirilmesinden yanadır. Tarım devrimiyle nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan köylülüğün feodal boyunduruktan kurtulması, ağa topraklarına yoksul köylülerce el konulması, tarımın geliştirilmesi için kaynakların sağlanmasından yanadır. Çeşitli milliyetlerden halkımızın çıkarı, komprador Lurjuvazinin bütün mallarına el konulması, Lunların sosyalist ekonominin ilk temel taşları haline dönüştürülmesi, bankalara ve diğer mali sermaye kaynaklarına el konularak, halkımızın ekonomik ve toplumsal gelişmesinin emrine verilmesinden yanadır. Halkımızın çıkarı, milli zulüme son verilmesi, ezilen millet ve milliyetlerin en demokratik haklarının, onların kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasından yana; çeşitli milliyetlerden halkımızın birleşerek milli kültürlerin ve dillerin serbestçe gelişebileceği, bölgesel özerkliğin gerçekleşebileceği, birleşmiş bir yeni demokratik ekonomi ve toplum yaratılmasından yanadır. Kısacası; halkımızın üçlü düşmanları olan emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizmin boyunduruk, baskı ve sömürsünden kurtuluşu, DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ'nde yatmaktadır. Türkiye halkının çıkarı, sadece halk sınıflarının denetiminde ve onlara demokrasi sağlayan; buna karşılık halkımızın düşmanları olan iç düşmanlara (komprador burjuvazi, toprak ağaları ve onların ajanlarına) karşı diktatörlük uygulayan, dış düşmanlara (emperyalist ve sosyal-emperyalist devletlere ve onların ajanlarına) karşı yeni halk demokrasisini koruyan yeni tip bir iktidarda — DEMOKRATİK HALK İKTİDARI'nda yatmaktadır.

Mehmet Zeki Şerit yoldaşın uğruna mücadele ettiği aydınlık yarınlar işte budur.

Mehmet Zeki Şerit'in fedakâr ve kararlı mücadelesi ikinci olarak, demokratik halk devriminin bir iktidar meselesi olduğunu ve iktidarın ancak ve ancak şiddetle alınabileceğini öğretiyor. Devrim şiddet meselesidir. Tarihte hiçbir sömürücü ve ezen sınıf, ik-

tidarını ezilen ve sömürülenlere gönül rızasıyla bırakmamıştır ve bırakmaz. Türkiye'de de komprador patronlar ve toprak ağaları, sırtını emperyalist efendilerine yasladıkları kanlı iktidarlarını, işçilere, yoksul köylülere, diğer emekçi sınıf ve tabakalara, milli burjuvaziye gönül rızasıyla bırakmayacaklardır. İktidarları halkın mücadeleleri tarafından zorlandıkça, onlar daha da vahşileşmekte, güçleri yettiğinde bu mücadeleleri kan ve barutla toptan ezmekte, bazan da kallesçe davranıp, bir yandan halkın mücadelesine önderlik eden güçleri yönetmeye girişirken, diğer yandan da halk kitlelerini durdurabilmek için bazı hakları tanımak zorunda kalmaktadırlar ve kalacaklardır. Bu iktidar mücadelesinde onlar başından sonuna kadar kanunları, orduları, kolluk kuvvetleri ve halkın içinden satın aldıkları çeşitli uşakları aracılığıyla direnmekte, şiddet uygulamaktadırlar ve bu, onlar alaşağı edilene dek böyle olacaktır. Kısacası, halkımızın düşmanları, onun kurtuluşunun önüne ta baştan beri silahlı şiddete ve zorbalığa başvurarak dikilmektedirler. Bu nedenle halkımızın demokratik halk devrimi mücadelesi de ta baştan beri silahlı şiddeti esas almak zorunda kalmaktadır. Feodal boyunduruğa karşı yoksul köylü isyanları, silahlı toprak işgalleri, çete savaşları; emperyalist açık işgale karşı yürütülen çete savaşları ve silahlı mücadelenin diğer biçimleri; milli zulüme karşı Kürt milletinin isyanları, çete savaşları; demokratik - ekonomik haklar için girişilen şiddete dayanan mücadeleler, 15 - 16 Haziran Büyük İşçi Direnişleri, grevci işçilerin, anti-emperyalist göstericilerin, gençlerin polisle, jandarmayla çatışmaları.. İşte halkımızın bütün bu mücadelelerinin silahlı biçime bürünmesi, karşı-devrimin onun önüne silahlarla dikilmesinin sonucudur. Yarı-sömürge, yarı-feodal Türkiye'de silahlı karşı-devrimle silahlı devrim ta başından beri karşı karşıyadır ve Türkiye devriminin belirleyici özelliklerinden birisi budur. İşte Mehmet Zeki Şerit, Marksist-Leninist Hareketin bu görüşlerini savundu ve uyguladı Mehmet Zeki Şerit, bu gerçekleri

reddedenlerle amansızca mücadele etti. Devrimin barışçıl yollarla başarılacağını iddia eden modern revizyonistlere, sosyal-emperyalizmin uşakları T"K"P, TSİP vb.lerine şöyle dedi: Siz, halkımızı kahpece aldatıyorsunuz; tepeden tırnağa silahlanmış düşmanların karşısında siz onun elini kolunu bağlıyor, onu silahsızlandırıyorsunuz. Siz Rus sosyal-emperyalizminin uşakları, halkımızın düşmanlarısınız. Sizin yüzünüzdeki «sosyalist» maskesi, bu iğrenç suratınızı uzun süre gizleyemeyecektir!

Mehmet Zeki Şerit, genelde devrimin iktidar ve şiddet meselesi olduğunu kabul eder gözüküp, Türkiye devriminin özelliği olan, devrim mücadelesinin esas olarak silahlı mücadeleye dayanacağı gerçeğini reddedenlerle de amansızca mücadele etti. O, Marksizm-Leninizmi mücadelesine rehber edindiği ilk dönemlerde PDA revizyonizmine, daha sonra Marksist-Leninist Hareketin reddi ve tasfiyesi temelinde yükselen Halkın Birliği siyasi çizgisine ve benzer görüşler savunan Halkın Kurtuluşu, Halkın Yolu ve benzerlerine şöyle dedi: Sizler de halkımızı aldatıyorsunuz. Niyetiniz ne olursa olsun yaptığınız budur. Siz bir yandan, devrim iktidarın şiddetle ele geçirilmesidir diyerek, halkımızın ihtilalci geçmişini ve duygularını sömürüyorsunuz. Diğer yandan da sinsice silahlı mücadeleyi reddederek, devrimi bilinmez bir geleceğe erteleyerek, Türkiye'de devrimi imkansız hale getiriyorsunuz. Siz, «devrim kitlelerin eseri olacaktır» ilkesini, kitle kuyrukçuluğunuzu gizlemek için demagoji malzemesi yapıyorsunuz. Küçük-burjuva maceracılığına karşı çıkmak görüntüsü altında, silahlı mücadeleye, halk savaşına ve özellikle de gerilla savaşına saldırıyorsunuz. Böylece siz, halkımızın silahlı mücadeleye yönelmesini, örgütlenmesini engelliyor; onun barışçıl ve demokratik - ekonomik mücadelesinin silahlı iktidar mücadelesine hizmet etmesinin önüne dikiliyorsunuz. Sizler, halkımızın siyasi bilincini saptırıyor, karartıyor, onu pasifizm ve teslimiyete sürüklemeye çalışıyorsunuz. Sizler sağ oportünistlersiniz. Yüzünüze taktığımız

Marksizm-Leninizm maskesi, işçilerin, köylülerin, gençliğin şimdilik peşinizde sürükleyebildiğiniz ileri bilinçli unsurlarınca ergeç görülecektir; Marksist-Leninist hareket bu maskenizi yırtacaktır!

Mehmet Zeki Şerit, devrim ve şiddet konusunda, küçük-burjuva bireysel terörizmle de mücadele etti. Hakim sınıfların iktidarına karşı bir avuç seçkin aydının girişeceği silahlı eylemlerin onu yıpratacağını, buna karşılık da halkı kendiliğinden peşinden sürükleyeceğini sanan «sol» oportünizmle mücadelede yerini aldı. Kitlelere dayanmayan ve onlardan öğrenmeyen «sol» oportünizmin, kitlelere güvenmeyen, kitleleri arkadan izleyen sağ oportünizme dönüşeceğini savundu.

Mehmet Zeki Şerit'in mücadelesinden başka neyi öğreniyoruz? İşçi sınıfının öncü partisinin önderliği olmadan Türkiye Devriminin başarıya ulaşamayacağını öğreniyoruz. Mehmet Zeki Şerit, genel olarak her devrimin temel sorunlarından birisinin önderlik meselesi olduğunu biliyordu. Devrim hangi sınıf önderlik edecektir? Sorun budur. O, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında olan dünyamızda, ezilen ve sömürülen sınıflar içinde bir tek işçi sınıfının sonuna kadar devrimci kalabilecek, her türlü sömürünün yokedilmesinden yana olabilecek sınıf olduğunun bilincindeydi. Dolayısıyla, Türkiye'de de Demokratik Halk Devrimi'ne işçi sınıfı önderlik etmeli, durmadan sosyalist devrim mücadelesine geçmeli, sınıfsız topluma varana dek yürümeliydi. Bu ise, işçi sınıfının Marksist-Leninist partisi aracılığıyla mümkündü. Bu nedenle O, işçi sınıfının Marksist-Leninist partisi olarak gördüğü TKP/ML'ye üye olmuş, onun inşası için ölünceye dek sürecek bir mücadeleye atılmıştı.

Mehmet Zeki Şerit, Türkiye devriminin üç temel silahının Marksist-Leninist Parti, Halk Ordusu ve Halkın Devrimci Birleşik Cephesi olduğunu kararlılıkla savundu. O, bu görüşleri mahkemelerde, işkençehanelerde can pahasına savundu ve uyguladı. Nice yiğit işçiler, yoksul köylüler, gençler O'nun

ağzından «ordusu olmayan halkın hiç bir şeyi olmadığı», «iktidarın namlunun ucunda olduğu» gerçeklerini öğrendiler. O, halkımızın kurtuluşunun tek yolunun halk savaşı olduğunu; halk savaşını yürütecek ordunun, esas olarak yoksul köylülerden oluşacağını; küçükten büyüğe, basitten karmaşığa, gerilla timlerinden düzenli ordulara doğru silahlı mücadele içinde ve Marksist-Leninist Partinin önderliğinde inşa edilebileceğini savundu. O, savunduğu bu görüşleri uygulayarak şehit düştü. 24 Ekim 1977'de ağır yaralı olarak ele geçirildiğinde, «halk savaşçıları ölmez», «gerillalar ölmez», «yaşasın devrim» haykırırları, faşist polislerin suratında pathiyordu. Onun halk ordusunun inşası yolundaki mücadelesi ve şehit düşüşü, bugün, halk savaşını reddeden, gerilla savaşını «eşkiyalık» olarak karalamaya kalkışan, faşizme karşı silahla direnmek ve bu yolda örgütlenmek isteyen işçilere, köylülere, gençlere, «dur, bekle» diyen kavga kaçkınlıklarının suratına da bir şamar gibi iniyor.

Bütün devrimcilerin Mehmet Zeki Şerit'in mücadelesinden öğrenecekleri, örnek alacakları diğer bir noktada, işçi sınıfına ve devrime bağlılık, mücadelede fedakârlık ve kararlılıktır. Onun en zor şartlar altında bile eğilmeyen azmi, bitip tükenmeyen devrimci enerjisi, işkencede bile en ufak bir taviz vermeyen kararlılığı ve inancı, hepimize örnek olmalıdır. Mehmet Zeki Şerit'in mahkemedeki, hapisteki ve işkencedeki tavrı, uluslararası proleteryanın düşmanları karşısındaki yenilmez tavrını örnekleyen Dimitrof, Julius Fuçik, Nguyen Van Troi, İbrahim Kaypakkaya'lara yeni bir örnek daha katmıştır. O, TKP/ML-TİKKO-TMLGB Davasında, mahkemede nasıl davranılacağını örneklemiştir; 12 Mart zindanlarında, Mamak Askeri ve Ankara Kapalı Cezaevlerinde en ağır baskılara karşı Marksist-Leninistlerin nasıl mücadele ettiğini göstermiş; 12 Mart 1977'de hapisane duvarlarına «Duvar, Duvarlarınız, Vız Gelir Bize Vız...» diye yazarak devrime daha iyi hizmet edebilmek için kaçmıştı. O, 24 Ekim'le 24 Kasım arasında

ağır yaralı olarak yattığı hastanede her türlü işkenceye göğüs germiş, devrime, işçi sınıfına ve halkına ihanet etmeyerek, işkence altında ser vermiştir. O, işkencede adının M. Zeki Şerit olduğunu bile reddetmiş, üzerinde çıkan kimlikte yazılı Selim Yalçın olduğunu sonuna kadar savunmuştur. Aşağıda Mehmet Zeki Şerit'in bu ifadelerini örnek alınacak belgeler olarak yayınlıyoruz.

Mehmet Zeki Şerit'in hayatı, mücadelesi ve şehit düşüşü, işte Marksist-Leninistlere, devrimcilere, işçimize, köylümüze, tüm halkımıza bütün bunları öğretmekte, bu konularda örnek olmaktadır.

Onun canını teninden aldılar ama, onun mücadelesi hergün yeni ellerde sürecek, büyüyecektir.

Onun uğrunda savaştığı Marksist-Leninist görüşler Türkiye halkının kurtuluşuna önderlik edecek, halkımız mutlaka muzaffer olacaktır.

MEHMET ZEKİ ŞERİT'İN İFADELERİ

T. C. ÜSKÜDAR SAVCILILIĞI
TALİMAT

İFADE ZABIT VARAKASI

C. SAVCI YARD. : Şakir Ünal Ensari
Z. K. : NECLA AKOL

* Kadıköy C. Savcılığının 27.10.1977 tarih ve hazırlık : 1977/6997 fette sanık olup; halen Haydarpaşa Numune Hastanesinde tedavi gören Arif oğlu, 1952 doğ. Mehmet Zeki Şerit'in münnet suçlardan ifadesinin alınması istenmiş olmakla, hasta sanığın ifadesinin alınması için Numune Hastanesine geline; hastanın halen hastanenin rehabilitasyon servisinde 415 numaralı odada yattığı görüldü.

Doktor Oğuz Güzelcan'dan hastanın tıbbi yönden ifadesinin alınmasında bir mahzur olup olmadığı soruldu :

Mahzur olmadığını anlaşılması üzerine, hastaya ifade verip veremeyeceği soruldu :

İfadesini vereceğini bildirmekle, sorgusuna geçildi :

Sanık : SELİM YALÇIN: Süleyman oğ-

lu, Fatmadan olma, 1949 doğumlu Sarız nüf. kay. olup; ikametgahını vermeyeceğini, işçi olduğunu bildirdi.

Kadıköy C. Savcılığının 27.10.1977 tarih ve hazırlık 1977/6997 sayılı talimatı okundu:

Sanıktan savunması soruldu :

Benim adım talimatta yazıldığı üzere, Mehmet Zeki Şerit değildir. Adım yukarıda hüviyetimi bildirirken söylediğim gibi adım Selim Yalçındır. Nüfus cüzdanım yaralandığım evdedir. Aranırsa benim Mehmet Zeki Şerit değil, SELİM YALÇIN'dır. Olay günü, kapı çalındı. Benimle birlikte Kadıköy Altıyolda, sarih adresini bilmediğim oturduğum evde bacım diye hitap ettiğim bir kız kapıyı açtı. Ve içeri polisler girdi, polislerden ismini bilmediğim ve karanlıkta olduğu için de görsem de tanıyamayacağım biri Mehmet Zeki Şerit budur diyerek, üzerime ateş açtı. Kendimi kaybetmişim, hastanede ayıldım. Olay böyle cereyan etti, dedi.

Soruldu : Ben polise ateş etmedim, polis bana ateş etti. Vurulduğu evde bir adet ruhsatsız tabancam vardır, ancak kullanmadım, dedi.

Yanıdaki kızın adı ve ne sebeple yanında bulunduğu soruldu, yanımdaki kızın adını bilmiyorum. Örgütsel faaliyetten dolayı tanıdım. Kendisine bacım diye hitap ederim, dedi.

Hangi örgüte mensup olduğu soruldu : Bunu açıklayamam, açıklamaya yetkim yoktur, dedi.

Sanıktan devamlı oturduğu adres soruldu : Bunu da açıklamaya mecbur değilim, dedi.

Tabancasının evsafi soruldu: Tabancam 9 mm. lik brownik markadır, dedi.

Sanık başkaca söyleyecek bir şeyi olmadığını, bildirmekle keşfe son verilip; alınan ifadesi okundu. Ve sanığın imzası alındı.
27.10.1977

C. Savcı Yard.

Şakir Ünal Ensari - 16915

İmza

Z. K.

İmza

Sanık

Selim Yalçın

İmza

Sorgu No. 1977/113

**ÜSKÜDAR NÖBETÇİ SULH CEZA
MAHKEMESİNİN SORGU ZABITNAMESİ**

Hakim : Bülent Gürel 10839

Katip : Gürsel Furan

C. Savcılığının 977/267 G.T. sayı ve 28.10.1977 günlü yazısı üzerine Kadıköy Sulh Ceza Hakimliğinin 977/77 sayılı gıyabi tevkif müzekkeresi ile tutuklu bulunan Mehmet Zeki Şerit'in hakkındaki gıyabi Tevkif kararının Vicahiye çevrilmesi istenmiş olmakla Evrak Defterine kaydedildikten sonra piyasadan pazarlıkla temin edilen şoför Halil Can'a ait 34 DT 454 Plakalı Taksi ile Haydarpaşa Numune Hastanesine gelindi.

2. Hariciye Servisinde bulunan sanığın yanına varıldı.

Hüviyetin tespitine geçildi:

SANIK : SELİM YALÇIN : Süleyman oğlu, Fatmadan doğma, 1949 D.lu, Kayseri Sarız İlçesi Merkez mah. Nüf. Kay. olup, belirli ikametgahı olmayıp Bekar, Cahil, Sabıkasız olduğunu söyledi.

C. Savcılığına bağlı evrakı okundu, soruldu:

Daha evvel benim zabıtaca resmim çekilmiş değildir. Kabul etmiyorum dedi. Daha evvel alınmış parmak izim yoktur. Bu sebeple burada alınan parmak iziyle evvel yapılan parmak izi mukayesesinin aynı olduğuna dair zabıt ta doğru değildir dedi.

Birisi beni ziyarete geldi ama ben o zaman baygındım. Babam mıydı bilemiyorum dedi.

Evrak tetkik edildi.

G.D.: C. Savcılığınca yeniden toplanan delillerden ve ezcümle fotoğraf teşhisine dair zabıt varakası, parmak izi bulunduğu dair zabıt varakası, gibi sanığın babasına ait ifade muvacehesinde, sanığın Kadıköy 1 nci sulh Ceza Hakimliğinin 977/72 sayılı 27.10.1977 günlü gıyabi tevkif müzekkeresinde adı yazılı şahıs olduğu hususunda kanaat getirildiğinden, Gıyabi tevkifin VİCAHIYE ÇEVİRİLMESİNE, ye sanığın yattığı odanın başında halen beklemekte olan 1 nci Şb. Memurlarından 3046 yaka sayılı Vehbi Uzundağ ile 1 nci Şb. Pol.

Mem. 5346 yaka sayılı G. İbrahim Kaya isminde polis memurlarının teslimine karar verildi. Bu zabıt birlikte tanzim ve imza edildi. 28.10.1977

Hakim 10839	Katip	Mübaşir
İmza	İmza	İmza
Pol. Mem.	Pol. Mem.	
Vehbi Uzundereli	G. İbrahim Kaya	
İst. 1. Şb. görevli	Aynı yerde	
İmza	görevli	
	İmza	

**HALKIMIZIN MEHMET ZEKİ ŞERİT
İÇİN YAKTIĞI AĞITLARDAN İKİ ÖRNEK:**

Eğilmez baş çelik yürek
Ölmez Zeki yoldaş ölmez
Yaşayacak sonsuza dek
Ölmez Zeki yoldaş ölmez

Ölmez gerillalar ölmez
Ölmez halk savaşçıları

Ben devrimci bir neferim
Halk için ölmek isterim
Dağdan düzedir zaferim
Ölmez Zeki yoldaş ölmez

Ölmez Zeki yoldaş ölmez
Ölmez halk savaşçıları

Patron - ağa kanmasınlar
Kahkahalar atmasınlar
Zeki öldü sanmasınlar
Ölmez Zeki yoldaş ölmez

Ölmez gerillalar ölmez
Ölmez halk savaşçıları

Beynimizde bilinçtir o
Bileğimizde güçtür o
Yürekte cesarettir o
Ölmez Zeki yoldaş ölmez

Ölmez gerillalar ölmez
Ölmez halk savaşçıları

Yükseliyor yükseliyor
Şanlı kızıl bayrağımız
Devrim kervanı yürüyor
Ölmez Zeki yoldaş ölmez

Ölmez gerillalar ölmez
Ölmez halk savaşçıları

Yıkılası yıkılası İstanbul
Koç yiğidin kanı aktı döşünden
Muharrem, Hüseyin, Cemil az mıydı?
Zeki'yi de hemen yedin peşinden
Faşist köpeklere emir verilmiş
Altıyol'da dört yanından sarılmış
Duyun be gardaşlar duyun yoldaşlar
Mehmet Zeki vurularak vurulmuş
Ne ölümden korkar ne işkenceden
İşçi-Köylü ordusunun erleri
Ölümü göze alır önceden
İşçi-Köylü ordusunun erleri
Halk uğruna kurban gider serleri

Silahları eksik olmaz elinden
Türküleri asla düşmez dilinden
Yürüyorlar İbrahim'in yolundan
İşçi-Köylü ordusunun erleri
Halk uğruna kurban gider serleri
Durmadan savaşır gezer dağ dere
Namlu yağlar, kurşun sürer mavzere
Sürdürür savaşı kırdan şehire
İşçi-Köylü ordusunun erleri
Halk uğruna kurban gider serleri
Korkusuzca çemberleri yararlar
Ağadan patronndan hesap sorarlar
İktidarı parça parça kurarlar
İşçi-Köylü ordusunun erleri
Halk uğruna kurban gider serleri

ENTERNASYONAL MARKSİST-LENİST- HAREKETİN BELGELERİ DİZİSİ : 1

PROLETARYA DÜNYA DEVRİMİ

İÇİN

MAKSİZM-LENİNİZMİN İLKELERİNİ

SAVUNALIM

(Teng Hsiao - Ping'in «3 Dünya» Şemasının Eleştirisi)

- ★ Avusturya Marksist-Leninist Partisi (AMLP)
- ★ Akıma Karşı
- ★ Batı Berlin'li Komünist

Yazı Kurullarının Ortak Açıklaması

PARTİZAN YAYINLARI : 2

Fiati : 12,50 Lira

PARTİZAN'dan GÜNEY Dergisine

Açık Mektup

Aydınlık, Halkın Kurtuluşu ve Halkın Birliği
Gazetelerinin Derginize ve Derginizi Vesile
Ederek Marksist-Leninist Harekete Yönelttiği
Saldırlara Zorunlu Bir CEVAP

Derginizin Ekim 1978 tarihinde çıkan 10. sayısında, Y. Güney - N. Behram imzalarını taşıyan, «Proleter Devrimci Kültür Cephesi'ni Güçlü Bir Devrim Mevzisi Kılalım» başlıklı bir temel yazı yayınlandı.

Yazıda genel bir dünya ve Türkiye tahlili yapılıyor; Türkiye devrimci hareketinin yakın geçmişi (1968-69'dan bu yana) ve bugünü değerlendiriliyor; kültür sorunu ortaya konuluyor; ve bir «Proleter Devrimci Kültür Cephesi'nin yaratılmasının zorunluluğu üzerinde duruluyor.

Yine aynı yazıda, şimdiye kadar söylenenlerden farklı olarak, TİKP yer yer devrim düşmanı olarak değerlendiriyor; «Marksizm kaynaklı olmayan maceracılık eleştirileri»nin eleştirisi yapılıyor; TKP/ML çizgisi, geçmişte «esas yönü komünist» olan tek çizgi olarak görülüyor.

Bu temel yazıyla ve getirilen görüşlerle, böylece GÜNEY Dergisine şimdiye kadar sahip olduğu bakış açısından farklı olarak, yeni bir bakış açısı kazandırılıyor.

Ayrıca bu yazının yanı sıra, Derginizde bir de «Parti Bayrağı ve 'İ. Kaypaklıya Eleştirisi' Üstüne» başlıklı yazı yer alıyordu.

Biz burda bu yazıların ve getirilen görüşlerin uzun uzadıya eleştirisine girmeyeceğiz. Çünkü bu daha kapsamlı ayrı bir yazının konusudur.

Bizim burda kısaca üzerinde durmak istediğimiz mesele, bu yazılarda getirilen bazı görüşler dolayısıyla GÜNEY Dergisine ve GÜNEY Dergisi vesile edilerek Marksist-

Leninist Harekete yöneltilen eleştiri ve saldırılar meselesidir.

PARTİZAN; bu yazılarda getirilen bazı görüşler nedeniyle GÜNEY Dergisine ve bu vesileyle Marksist-Leninist Harekete karşı: yoğun bir saldırı kampanyasının başlatılacağını önceden bekliyordu. Nitekim meydana gelen gelişmeler bizim düşüncemizin doğruluğunu kanıtladı. Saldırı kampanyasını ilk başlatanlar sırayla Halkın Kurtuluşu (HK) ve Aydınlik oldu. Bunu; TKP/ML'nin çizgisine sahip çıktıklarını utanmadan söyleyen ve sinsice Marksist-Leninist Harekete saldıran HB izledi. Bunlara, daha başka örneklerin de ekleneceği şimdiden söylenebilir!

Derginizde yayınlanan bu yazılar ve getirilen bazı görüşler nedeniyle ilk kaleme sarılan HK oldu. HK, 23 Ekim 1978 tarihli 132. sayısında «Güney Dergisinin Eleştirisi: 'Devrimci Proletaryanın Mücadele Platformu' dışında ve esasta ona karşı bir 'Proleter Devrimci Kültür Cephesi' girişimi bir aydın oyalanmasıdır.» başlıklı bir yazı yayınladı. Onu, hemen bir gün sonra «Yılmaz Güney'e Açık Mektup» başlıklı bir yazıyla Aydınlik Gazetesi; ve «Güney Dergisine Açık Mektup» yazısıyla Halkın Birliği izledi.

Adı geçen bu üç yazı şöyle bir gözden geçirildiğinde, Aydınlik ve HK'nun, GÜNEY Dergisine saldırıda birleştikleri ortak noktaları, özellikle «maceracılık eleştirisi»nin eleştirisi ve geçmişin değerlendirilmesinde TKP/ML çizgisinin esas yönü komünist olan tek çizgi olarak görülmesi meseleleri olduğu rahatlıkla görülebilir. Aydınlik ve HK,

Birçok konula da olduğu gibi GÜNEY Dergisine ve Marksist-Leninist Harekete saldırı konusunda da el ele veriyorlar ve GÜNEY Dergisinin Marksist-Leninist Harekete uzattığı elini koparmaya çalışıyorlar. Böylece Marksist-Leninist Harekete ortak düşmanlıklarını bir kere daha açıkça ilân ediyorlar! HB'nin açık mektubunun özelliği ise, utanmaz bir tavırla TKP/ML'in geçmişte tek ML çizgi olduğu konusunda GÜNEY'e katılıp, bugün de bu çizgiyi kendisinin temsil ettiğini ileri sürmesi; daha dün inkar ve tasfiye etmek için var gücüyle uğraştığı TKP/ML'in ideolojik - siyasi - örgütsel çizgisine şimdi sahip çıkmaya kalkışması ve bu çizgiyi her türlü oportünist sapmaya, darbeciliğe ve tasfiyeciliğe karşı amansızca savunmuş ve korumuş olan Marksist-Leninist hareketi yok görmeye kalkışmasıdır.

Sözkonusu gazetelerin GÜNEY Dergisine ve bu vesileyle Marksist-Leninist Harekete yönelttiği saldırılara cevap vermeden önce, yanlış anlaşılmalara yol açmaması ve spekülasyonlara meydan vermemesi için, Derginizin 10. sayısında yayınlanan bu iki yazı hakkındaki düşüncelerimizi kısaca belirtmeyi yararlı görüyoruz.

Yazılar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, içinde birçok eksikler, hatalar ve yanlışlar taşıdığı açıklıkla görülebilir. Bu olumsuzluklar kendilerini özellikle Türkiye'de sınıfların tahlili; bir kısım emperyalistlerin, Batı Avrupa'daki emperyalist devletlerin, bilhassa Batı Alman emperyalistlerinin ülkemizdeki konumu; faşizm; parti; CHP; küçük burjuva «sağ» akımların değerlendirilmesi; ve sınıf mücadelesinin objektif gerçeğinin kavranmaması vb. konularda ortaya koymaktadır. Ayrıca birçok konunun askıda bırakılması (başta sosyo-ekonomik yapı gibi bir temel konu olmak üzere); ve birçok konuda görüş getirilmemesi (çeşitli orta burjuva akımların durumu, devrimin yolu, yönü, itici güçleri, gelişimi vb. gibi) yazıların bir başka olumsuz yönünü oluşturmaktadır.

Tüm bunların yanında, yazılarda görülen en önemli olumsuzluk ise geçmişle bu-

gün arasında diyalektik bir bağın kurulamaması ve bugünkü durumun objektif bir temelde kavranamamasıdır.

Oysa bu mesele, bugünkü aşamada Türkiye devrimci açısından tayin edici bir öneme sahiptir.

Bugün Türkiye devrimci hareketinde gerçekten de yazılarda değinildiği gibi ilginç bir görünüm vardır. Devrimci harekete bu ilginçliği veren görünüm (TKP, TSİP, TİP, TİKP gibi karşı-devrimci akımlar dışında), hemen hemen sayıları otuzu bulan çeşitli orta burjuva ve küçük burjuva «sağ» ve «sol» akımların varlığı; ve bunların «sol», «sosyalizm», «Marksizm-Leninizm» adına ortaya çıkması olgusudur. Bu elbetteki bizim irademiz dışında objektif bir olgudur. Ancak bu objektif olgunun oluşmasında subjektif olguların da önemli bir rolü olmuştur. Bu objektif durumun, devrimci saflardaki dağınıklığın en önemli subjektif nedeni işe hiç şüphesiz ki, Marksist-Leninist Hareketin yaralarını sarmakta ve derlenip toparlanmakta gecikmesi ve ML ideolojinin kitlelerin ileri bilinçli unsurları arasındaki etkinliğinin halâ sınırlı olmasıdır. Ama bu geçici bir durumdur. Uzun vadede en geniş kitlelerin proletaryanın öncü müfrezesinin bayrağı altında toplanması ve bu dağınıklığın giderilmesi kaçınılmazdır!

Adı geçen yazılarda düşünülen yanlış ise; bu objektif durumun idealist bir bakış açısıyla, sınıfsal temeli kavranmadan ortaya konulmaya çalışılmasıdır. Dolayısıyla bugünkü Türkiye devrimci hareketinin subjektif bir değerlendirilmesinin yapılmasıdır.

Bu idealist bakış açısı ve subjektif değerlendirme, kendini özellikle (PARTİZAN da dahil edilerek) HK, dHB, dHY, HB, KAWA, DP'nin izledikleri ideolojik - politik çizgilerinin sınıfsal niteliğine bakılmaksızın «proleter devrimci» ilan edilmelerinde açıkça ortaya koymaktadır. Bu yanlış ve devrimci mücadeleye zarar verici bir bakış açısıdır.

Oysa geçmişle bugün arasında diyalektik bir bağ kurulduğu ve bugünün objektif bir değerlendirilmesi yapıldığı zaman, PAR-

TİZAN'ın bayrağını yükseklere kaldırdığı Marksist-Leninist çizginin varlığı kendini apaçık ortaya koyar. Bunu böyle görüp değerlendirmemek, Marksist-Leninist çizgi ile diğer küçük burjuva oportünist çizgiler arasına kalın bir çizgi çekmemek, oportünizmin gerdiği sis perdesi ardından gerçeği seçememenin ifadesidir! Başka bir deyişle bu; HK, dHB, dHY, HB, KAWA, DP'nin durmadan içinde kulaç atmaya devam ettikleri oportünizmin batağından kendini çekip kurtaramama anlamına gelir!

• Çünkü Türkiye devriminin bugünkü objektif gerçeği, artık her devrimci, yurtsever ve dürüst kişinin karşısına şu iki seçeneği açıkça koymuştur :

Ya oportünizmin, revizyonizmin, modern revizyonizmin izinden yürümeye devam ederek halkın hızla yükselen mücadelesi karşısında bir engel olarak dikileceksin, şu veya bu oranda halkın davasına zarar vereceksin, dolayısıyla halk düşmanlarına yarar sağlayacaksın!

Ya da vakit geçirmeksizin bir an önce Marksist-Leninist saflardaki yerini alacaksın, halkımızın Demokratik Halk Devrimi mücadelesine en iyi şekilde hizmet edeceksin, bu şanlı mücadelenin en ön saflarında sarsılmaz bir inanç, azim ve kararlılıkla yürüyeceksin! Bu ikisinin ortasında başka bir yol, üçüncü bir yol yoktur!

Birinci yolu izleyenlerin eninde sonunda varacağı yer karşı-devrim saflarıdır. Türkiye devrimci pratiği bu gerçeği somut olarak kanıtlamıştır. 1965'lerin reformist, pasifist, parlamentarist bir orta burjuva akımı olan TİP'i; bugünün halk düşmanı sosyal faşist TİP'i haline geldi. 1971'lerin reformist, darbeci bir orta burjuva akımı olan TİİKP'i; bugün «üç dünya teorisi»nin çığırtkanlığını yaparak açıkça karşı-devrim saflarına geçti. Emperyalizmin ve hakim sınıfların bilinçli bir uşağı olup çıktı. Bunun yanında dün elini TİKP'e uzatanların, bugün teker teker TİKP saflarına iltihak etmeleri ve ML'lere, devrimcilere; yurtseverlere ağızlarından köpükler saçarak saldırmaları birer raslantı değildir!

İkinci yolu izleyenlerin varacağı yer Marksist-Leninist Hareket'in saflarıdır. İ. Kaypakaya'ların, M. Zeki'lerin, M. Kocadağ'ların, C. Oka'ların, S. Doğan'ların halka hizmet, devrime inanç yoludur!...

Bu sübjektif bir tespit midir? Hayır! Bu inancımızın objektif gelişen sosyal pratiğin ortaya koyduğu gerçeklerdir. Son dönemlerde devrimci saflarda meydana gelen gelişmeler bizim bu tespitimizin doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Örneğin HB (Halkın Birliği) Marksist-Leninist Hareketin çizgisini reddetme temelinde ortaya çıktı. Böylece, «üçlü blok» çalışmalarına bir zemin hazırladı. Buna bağlı olarak bir dizi tezler geliştirdi ve bir küçük burjuva sağ çizgi sistemleştirdi. Ama gelişen sosyal pratik onları acımasızca mahkum etti. Tezleri çürüdükçe yüzü açığa çıkmaya başladı ve sonunda parçalandı. Şimdi bir kesimi geriye çark ederek yeniden Marksist-Leninist Hareketin birçok tezlerine el atmak zorunda kaldı. Çünkü hayat onları değil, Marksist-Leninist Hareketin tespitlerini doğruluyordu.

HB, önce, İ. Kaypakaya anahattı küçük burjuva olan bir çizgi savunmuştur, diyordu. Şimdi, bu çizginin anahattının Marksist-Leninist olduğunu söylüyor. Türkiye'de proletarya partisi yoktur, «blok»larla inşa olacak diyordu. Şimdi, sahtekarca, kâh Türkiye'de proletarya partisinin olduğunu söylüyor, kâh böyle bir «partiyi kurma adımını atma görevi»nden dem vuruyor. Halk savaşının, «halkın verdiği savaştır» kılıfı altında gerilla mücadelesiyle başlayan uzun süreli bir savaş olduğunu reddediyordu. Şimdi sözde kabul etmiş görünüyor.

Yine HB, önceleri, hakim sınıfları faşist ve faşist olmayan «liberal», «reformcu» kesimler diye ayırıyordu. Şimdi ise, CHP hükümeti icraatı ile gerçek yüzünü göstermeye başlayınca, «gerici CHP hükümeti»nden vs. bahsetmeye başladı. Önceleri emperyalizmin ülkemizde komprador kapitalizmi geliştirdiğini ve feodalizmi «Prusya tipi geçiş» ile tasfiye ettiğini söylüyordu. Şimdi, geriye dönüşün bir ön hazırlığı olarak «Prusya tipi

geçiş»i kabul etmemektedir. Daha bunun gibi, en temel konulardan başlamak üzere, sayısız örnekler verilebilir.

HK'nun durumu da bundan pek farklı değildir.

Önceleri faşizmi «tırmandıran» HK, «tırmandırma» teorileri iflas edince faşizmi bir devlet biçimi olarak savunmaya başladı. «Geri kapitalist yapı» tespiti iflas etti, onun yerini yarı-feodal yapı tespiti; «işbirlikçi burjuvazi» tespiti eskidi, onun yerini «komprador burjuvazi» tespiti aldı. Daha sonra HK yavaş yavaş halk savaşı, kızıl siyasi iktidar vb.'lerinden bahseder hale geldi. Marksist-Leninist Hareketin birçok tespitini içini boşaltarak kabul etmek zorunda kaldı. Çünkü gelişen sosyal pratik onları da acımasızca mahkum ediyordu!

Bu gelişmelerin en son örneği GÜNEY Dergisidir.

GÜNEY Dergisi, şimdi Marksist-Leninist Hareketin savunduğu çizgiyi geçmişteki tek Marksist-Leninist çizgi olarak görüyor. Çünkü, gelişen sosyal pratik GÜNEY Dergisinin savunduğu tezleri de acımasızca mahkum ediyordu!

Bütün bunlar devrimci saflardaki ideolojik - politik ayrışmanın giderek hızlandığını, bugün çeşitli anti-Marksist-Leninist çizgileri savunanların, yarın artık bunları savunamaz hale geleceğini ve yukarıda belirttiğimiz iki seçeneği açıkça karşısında bulacağını göstermektedir.

Bütün bunlar bizim, Marksist-Leninist Hareketin zaferine olan inancımızın somut kanıtlarıdır.

Biz, GÜNEY Dergisinin ülkemizin bu somut gerçeğini er ya da geç göreceğine olan inancımızı muhafaza ediyoruz! Biz, yalnız GÜNEY Dergisinin değil, bütün dürüst devrimcilerin, yurtseverlerin, yüreği halka hizmet, devrime inanç ateşiyle çarpan herkesin, er ya da geç Marksist-Leninist Hareketin bayrağı altında, çelikten yıkılmaz bir birlik oluşturacaklarına olan inancımızı da muhafaza ediyoruz ve sonuna kadar da muhafaza edeceğiz!

Belirttiğimiz yazılarda, yukarıda tespit

ettiğimiz olumsuzlukların yanında, ayrıca birçok olumlu yanlar da bulunmaktadır. Bu olumlu yönler özellikle, «Marksizm kaynaklı olmayan maceracılık eleştirisi» görüşlerinin eleştirisi ve geçmişin değerlendirilmes noktalarında ön plana çıkmaktadır. Zaten baştan da belirttiğimiz gibi Aydınlık ve HK'nun GÜNEY Dergisine ve bu vesileyle Marksist-Leninist Harekete yönelttikleri saldırı da esas olarak bu noktalarda yoğunlaşmaktadır.

Kısaca özetlersek, bu yazılarla GÜNEY Dergisine yeni bir bakış açısı kazandırılmıştır. Çetirilen görüşler birçok eksik, hata ve yanlışlar yanında bazı olumlu yanlar da taşımaktadır. Bunlara rağmen biz, GÜNEY Dergisinin kazandığı yeni perspektifi, er azından kendi içindeki olumlu bir gelişme ve değişimin ifadesi olarak görüyoruz ve ileriye doğru atılmış bir adım olarak değerlendireyoruz.

Fakat biz bunun yanında, GÜNEY Dergisinden bazı konularda açık tavır takınmasını da bekliyoruz. GÜNEY Dergisi, hangı kistasa göre TKP(M-L) çizgisini geçmişte esas yönü komünist olan tek çizgi olarak değerlendirdiğini, bugün de bu çizgiyi böyle görüp görmediğini; ayrıca, bu çizgiyi kimin temsil edip savunduğunu açıkça ortaya koymalıdır. Yine, çeşitli grupların tabanındaki unsurların devrim isteğine bağlı olarak «proleter devrimci» tespiti yapıyorsa, o zaman neden DY (Devrimci Yol), Kurtuluş vb.'nin de tabanlarının proleter devrimci görülmediğini (çünkü bunların tabanlarındaki unsurlar da devrim istiyor), eğer grupların savunduğu çizginin niteliğine göre «proleter devrimci» tespiti yapıyorsa (ki geçmişte TKP(M-L), tabanındaki unsurların devrim isteğine göre değil, çizgisine göre değerlendiriliyor) o zaman bugün «proleter devrimci» ilân edilen grupların ideolojik - politik çizgilerinin niteliğine neden bakılmadığını, yanlış anlaşılmalara yol açmayacak şekilde cevaplandırılmalıdır.

Böylece ideolojik - siyasi mücadele daha sağlam temeller üzerinde yürütülebilir, söylenenler açık olarak ortaya çıkarılır. Biz

GÜNEY Dergisinin bulunduğu bugünkü noktada daha ileriye gidebilmesini bu gibi şartlara bağlı olduğunu düşünüyor ve ondan bunları bekliyoruz.

**HALKIN KURTULUŞU, KARŞI-DEVİRİMCİ
-TİKP-AYDINLIK-A ARTIK ELİNİ
UZATMAKTAN VAZGEÇMELİDİR! -TİKP-
AYDINLIK-İN İZİNDEN YÜRÜYENLERİN
ENİNDE SONUNDA VARACAĞI YER,
ONLARIN HALK DÜŞMANI SAFLARIDIR!**

Daha düne kadar GÜNEY Dergisine karşı bir tek söz etmeyen HK'nun, birden bire böyle yoğun bir eleştiri ve saldırıya girişmesi hiç de ilginç bir tavır değildir! Çünkü bu «TİKP-AYDINLIK»ın bilinen klasik tavrıdır. HK takındığı son tavırları ile, TİKP-AYDINLIK'in bu tavrını benimsemeye niyetli olduğunu açıkça göstermektedir.

HK'nun, 132. sayısında yayınladığı «GÜNEY Dergisinin Eleştirisi», her şeyden önce sağlam bir ideolojik - politik temelden yoksun, samimiyetten uzak, «karşı dağları ben yarattım» diyen burnu yukarda küçük burjuva havasıyla kaleme alınmış ve baştan sona kadar küçümseyici, hor görücü, alaycı tavırlarla dolu bir yazıdır.

Yazıda, 'Proleter Devrimci Hareket'i HK'nun temsil ettiği uzun uzun anlatılmaya çalışılıyor; yine uzun uzun «GÜNEY'in küçük burjuva duygusallığı»ndan bahsediliyor; GÜNEY Dergisinin ayrı bir «grupçuk aday» olma hevesinden vazgeçmesi isteniyor; ve GÜNEY Dergisine, Marksist-Leninist Hareket'ten elini çekerek, kendilerinin temsil ettiği 'Proleter Devrimci Hareket'i görmesi çağrısında bulunuluyor!

Bu yazı, Aydınlik'ta yayınlanan yazıyla karşılaştırıldığı zaman, Aydınlik'la HK'nu ortak noktalardan GÜNEY Dergisi ve Marksist-Leninist Hareket'e karşı saldırıya yönelten gerçek açıkça görülebilir.

Aydınlik ve HK'nu, el ele vererek böyle bir saldırıya yönelten gerçek nedir?

Bu, Güney'in «Marksist kökenli olmayan maceracılık eleştirisi» ve geçmişin de gerlendirilmesi konularında getirdiği gö-

rüşlerle, tıpkı TİKP-AYDINLIK'in olduğu gibi, HK'nun da yarasına neşter vurmasıdır. İşte Aydınlik ve HK'nun bu denli kızgınlıkla, feodal kabadayı pozlarında havaya fırlatan mesele budur!

Küçük burjuva sınıfsal niteliğine sahip olan HK, 'sol' geçmişini 'sağ' bir bakış açısıyla, sözde bir özelleştirme temelinde reddetmiş; 1974 sonrası dönemde hızla sağa kaymıştır. O günden bugüne kadar geçen süre içinde, yılanın deri değiştirmesi gibi defalarca çizgi değiştiren HK, buna rağmen «proleter devrimci» (!) ünvanını da hiç kimseye kaptırmamıştır. Ancak onların tüm bu şaşaalı sözlerinin altında yatan gerçek; onların dün olduğu gibi bugün de sınıfsal özrini değiştirmedikleri ve sadece kendilerini değişen şartlara uydurmak için, her seferinde yüzlerine daha ince kılıflar geçirmekten öteye gitmedikleridir.

Bugüne kadar geçen süre içinde, HK, sözde 'maceracılığa karşı çıkma' adı altında, PDA'nın başlatmış olduğu ve 12 Mart dönemi sonrasında daha da yükselttiği 'maceracılık' korosuna tempo tutmuş, onun Marksist-Leninist Harekete yönelttiği saldırılara ortak olmuş ve bir çok konularda olduğu gibi, bu konularda da elini bir türlü PDA'dan çekmemiştir!

Süreç içinde kendi küçük burjuva 'sağ' pasifist çizgisini daha da sistemleştiren HK başından beri takındığı Marksist-Leninist Hareketi görmezlikten gelme tavrını bugüne kadar sürdürmüş; kendini «dünyanın merkezi» olarak gören ve her şeyin kendisiyle başladığını sanan burnu havada küçük burjuva tavrını bir türlü terketmemiştir. 'Kendimizi Marksist-Leninist tarzda aşıyoruz' çığlıkları altında her geçen gün daha da çok oportünizmin batağına gömülen HK, son olarak «İ. Kaypakkaya'nın Küçük Burjuva Maceracı Görüşlerinin Eleştirisi» adı altında, Marksizm-Leninizme olan düşmanlığını açığa vurmuş, ve devrimci saflarda PDA'dan boşalan yere aday olduğunu açıkça göstermiştir. Bu HK açısından gerçekten kaygı verici bir gelişmedir ve biz bu gelişmeden dolayı HK'nu daha başından u-

yarmayı devrimci bir görev sayıyoruz.

İ. Kaypakkaya isminin geçtiği her yerdiyoruz ki; TİKP-AYDINLIK'a uzattığınız eliyleyerek onun «maceracılığını» ispatlamaya çalışan HK'nun aynı tavrı «GÜNEY Dergisinin Eleştirisi»nde de göstermesi; onun gittiği bu yoldan pek de geri dönmek niyetinde olmadığını göstermektedir!

Ama biz yine de onları uyarıyoruz ve diyoruz ki; TİKP-Aydınlık'a uzattığınız elinizi çekiniz! D. Perinçek'den ödünç aldığınız Marksist-Leninist Hareket'i karalamak için kullandığınız çamurlarla gerçekleri karartamazsınız! Üstelik bu size hiç bir şey kazandırmaz, aksine sizi derinden yaralar! TİKP'nin izinde yürüyenlerin eninde sonunda varacağı yer, bugün onların vardıği yerdir!

132. sayısında yayınladığı «Güney Dergisinin Eleştirisi» yazısında, GÜNEY Dergisinin 10. sayısında yayınlanan «...yazının her söylediği üzerinde durmayı gereksiz» bulan, özellikle «Marksist kökenli olmayan 'maceracılık eleştirisi'» ve geçmişin değerlendirilmesi konularında getirilen görüşlere gözünü kapayan; yine aynı sayıda yayınlanan «Parti Bayrağı ve 'İ. Kaypakkaya Eleştirisi' Üstüne» yazısına bir tek kelime ile bile değinmeyen HK; her nedense özellikle «proleter devrimci çizgiyi» temsil ettiğini, binbir dereden su getirerek ispatlamaya çalışıyor.

Adı geçen yazıda şöyle deniyor:

«... proleter devrimci hareket içinde başlıca iki azip temizlendikten sonra, hareket toprağına sağlamca oturmuş ve saflarını sağlam ideolojik ve siyasi çimento ile pekiştirmişti.» [1].

Bu, gerçeği süslü içi boş laflara feda etmekten başka bir şey değildir! HK'nun sözlerinde gerçeği yansıtan, HK'nun «toprağına sağlamca oturduğu»dur. Onlar sağlamca oturmuşlardır ama ne var ki onların toprağının kendisi sağlam değildir. Onların toprağı, küçük burjuva pasifist 'sağ' oportünizmin bataklığıdır! Fakat bu bataklık öyle bir bataklıktır ki, ona sıkı sıkı oturmaya çalışanları eninde sonunda götürece-

ği yer TİKP'in yanındır! Halkın Yolu ileri gelenlerinin de, tıpkı HK gibi sıkı sıkıya sarıldıklarını çokça söyledikleri bu toprağın, onları sonunda nereye götürdüğü, HK'nun gözlerini artık açmalıdır!

HK'nun saflarını «ideolojik ve siyasi çimento» ile pekiştirmesine gelince; bu da PDA ağzıyla savrulmuş koskocaman desteksiz bir palavradan başka bir şey değildir! Var olan gerçek HK'nun saflarını «ideolojik ve siyasi çimento» ile değil ama, PDA dan ödünç aldığı balçıkla pekiştirmeye çalıştığıdır. Bu gerçeği hiç bir süslü laf gizliyoruz.

Yine şöyle deniliyor:

«... diğer yanda Halkın Kurtuluşu ve Parti Bayrağı'nın temsil ettiği, bütünlüklü bir siyasi-ideolojik çizgi temelinde kararlı adımlarla ilerleyen, kitlelerle ve özellikle işçi sınıfıyla bağlarını sağlamlaştırarak parti yolunda ilerleyen proleter devrimci hareket» [2]

Bu sözler de, içi boş süslü laflardan ve HK'nun kendini «dünyanın merkezi» sanmasının ve «her şey benimle başlar» diyen anlayışının ifadesinden başka bir şey değildir.

Nedir HK'nun «bütünlüklü» çizgisi?! Yüzü Marksizm-Leninizmle cilalanmış oportünist, revizyonist, modern revizyonist tezlerin karışımı bir yamalı bohça! HK'nun bu «bütünlüklü» ideolojik-politik çizgisiyle yürüdüğünü söylediği yol ise, ancak kendi küçük burjuva tekkesinin yolu olabilir. Başka bir şey değil!

HK'nun «üçlü blok» içindeki kafadarlarının da aynı yolu tutmaları, kendi küçük burjuva tekellerini oluşturmaya çalışmaları, onların ortak sınıfsal özlerini gösteren iyi bir kanıttır. Durmadan şaşaalı sözlerle reklamını yaptıkları «proletarya partisini inşa» mücadelelerinin özü işte budur!

Sözlerine şöyle devam ediyorlar:

«... Türkiye, 1971 sonrasının çok ötesindedir ve şimdi... kendisine karşı bir alternatif oluşturmanın maddi şartlarının gitgide ortadan kalktığı güçlü bir proleter devrimci hareket vardır.» [3].

[1] HK, Sy. 132.

[2] Milliyet, 22/10/1978.

[3] Agy.

Bugün Türkiye'nin 1971'lerin çok ötesinde olduğu tamamen doğrudur. Gerçekten de o günden bugüne kadar bir çok gelişme ve değişimler oldu. Fakat baştan da belirttiğimiz gibi o günden bugüne değişmeden gelen bir şey de HK'nun değişmeyen küçük burjuva sınıfsal özüdür. HK'nun akıldan çıkarmaması gereken gerçek budur. Yoksa Marksizm-Leninizm adına keskin çığırkanlıklar koparılarak Marksist-Leninist olunamaz!

Yine o günden bugüne kadar değişmeden gelen bir şey de Marksist-Leninist Hareketin varlığı gerçeğidir. Bunu görüp kabul etmemek, gerçekleri balçıkla sıvamaya çalışmaktan başka bir anlama gelmez! Hal böyleyken HK'nun kendi kendini «güçlü bir proleter devrimci hareket» diyerek avutması boşunadır. Çünkü Türkiye devrimci hareketi öyle bir aşamaya gelmiştir ki, artık modern revizyonizmle Marksizm-Leninizm arasında yeni bir çizgi oluşturmak, Marksizm-Leninizme düşmanlık temelinde kendini var etmeye çalışmak her geçen gün daha da imkansızlaşmaktadır. Baştan da belirttiğimiz gibi şu gerçek apaçık ortadadır: Ya elini bir türlü çekmediğin «TİKP-AYDINLIK»ın izinden yürüyeceksin, eninde sonunda onun vardığı yere varacaksın; ya da bir an önce bütün tekke çalışmalarından vazgeçerek Marksist-Leninist saflardaki yerini alacaksın! İkisinin ortasında uzun süre kalmak imkansızdır!

Sonuç olarak diyoruz ki; HK artık TİKP AYDINLIK'tan elini çekmelidir. Onlardan ödünç aldığı çamurlarla Marksist-Leninistlere, devrimcilere, yurtseverlere saldırmaktan vazgeçmelidir! Özellikle İ. Kaypakka-ya'nın eleştirisi ve GÜNEY dergisinin eleştirisi konularında takındığı bu olumsuz tavırını biran önce terketmelidir!

**HALKIN BİRLİĞİ — KÜÇÜK
BURJUVAZİNİN KAYPAKLIĞI İLE
MARKSİST-LENİNİST SİYASETE SAHİP
ÇIKMA GÖRÜNÜMÜ ALTINDA —
İNKARCILIĞINI VE TASFİYECİLİĞİNİ
SÜRDÜRMEKTEDİR!**

Halkın Birliği gazetesi ise, GÜNEY Dergisine yönelttiği eleştirisini, GÜNEY'in bu-

günkü durumu değerlendirmesindeki muğlaklığı ve Marksist-Leninist Hareketin geçmişi ile bugünü arasındaki diyalektik bağı kuramaması meselesinde yoğunlaşıyor. HB'nin eleştirisinin maddi temeli vardır. Güney Dergisinin bu konudaki yetersizliğine daha önce değinmiştik. HB'nin eleştirisinde GÜNEY Dergisi de dahil olmak üzere her devrimcinin dikkatle üzerinde durması gereken nokta şudur: HB, varlığını sürdürebilmek için Parti inkarcılığını ve tasfiyeciliğini sinisi oyunlarla sürdürmektedir ve GÜNEY Dergisi onun bu oyunlarına açık bir tarzda düşmediği için küplere binmektedir. HB'nin eleştirisi, ileriye —Marksizm-Leninizme doğru— bir adımı değil, yerinde saymayı temsil etmektedir; yerinde sayarak hem bulunduğu sağ oportünizm mevzisini terketme, hem de tabanındaki dürüst devrimcilere, ileri yürüyormuş görünümünü verme oyununu temsil etmektedir. Bunun adı açıktır: Oportünist kaypaklık ve (tekkecilğin temelinde yatan) kariyerizm!

HB, GÜNEY'in sözkonusu yazılarını değerlendirirken hiçbir olumlu yan görmüyor. GÜNEY'in Marksist-Leninist Hareketin geçmişi tek komünist çizgi olarak değerlendirmesinin olumlu bir adımı içinde barındırdığını reddediyor. Neden? Çünkü, ya bu olumlu adımı onun mantıki sonuçları izlerse? Ya izlerde, TKP/M-L ideolojik - siyasi - örgütsel hattının (yani bu «tek komünist çizgi»nin) bugün de devam ettiğini görürse? O zaman, hem bu hattı reddeden hem de onun devamı olduğu yalanını büyük bir pişkinlikle söyleyebilen HB yazarlarının hali nice olur? Oportünist yüzü daha da açığa çıkmaz mı? İşte, HB yazarlarını Güney'in attığı olumlu adımı görmezlikten gelmeye iten şey, olayların böyle gelişmesi ihtimalidir. İşte bu nedenle HB yazarları açık mektuplarında GÜNEY'e «bizim gibi yerinde say, ama sakın ileriye adım atma! Hatta gel, bu oyunu beraber oynayalım!» şeklinde seslenmektedirler.

Şimdi HB'nin, «HB yeni, yepyeni bir siyaset değil, geçmişteki Marksist-Leninist hareketin doğrudan bir devamıydı ve bugün de öyledir» [4] şeklindeki iddialarının

[4] HB, sy. 47, sf. 10.

doğruluk derccesi üzerine bir, iki kısa söz söylemek istiyoruz.

HB'nin temsil ettiği siyaset, Marksist-Leninist Hareketin ideolojik, siyasi ve örgütsel hattının reddi ve tasfiyesi temelinde yükselmiştir. HB'nin varlığının temeli budur. HB daha ilk sayısından itibaren ideolojik olarak Marksist-Leninist Hareketi (geçmişini ve gününü) küçük burjuva maceracılığı olarak değerlendirmiştir. Başta, bu gizli kapaklı yürütülmüş, daha sonra açık kelimelerle yazılmıştır. HB daha ilk sayısından itibaren Marksist-Leninist Hareketin siyasi çizgisini reddetme temelinde ortaya çıktığını belgelemiştir. Hem de bunu «İK'nın görüşlerini derinleştiriyoruz» adı altında yapmışlardır. Marksist-Leninist Hareket, Türkiye'nin sosyo - ekonomik yapısının yarı-sömürge, yarı-feodal olduğunu savunmuştu ve savunmaktadır. HB ise, Türkiye devriminin bu temel meselesinde, Türkiye'nin geri kapitalist bir ülke olduğunu savunmuş; feodalizmin emperyalizmin yardımıyla «Prusya tipi geçiş» ile tasfiye edildiğini ileri sürmüştür. Marksist-Leninist Hareket Demokratik Halk Devriminin özünün tarım (toprak) devrimi olduğunu savunmuş ve savunmaktadır. HB ise, DHD'ni sözde kabul etmekle birlikte, Lenin'in kötü bir kopyacılığını yaparak meseleyi siyasi demokrasi meselesine indirgemıştır. Marksist-Leninist Hareket, bu devrimin yolunun Halk Savaşı olduğunu; halk savaşının, işçi sınıfının önderliğinde temel gücünü köylülerin oluşturduğu, stratejisinin «şehirlerin kırlardan kuşatılması» ve «iktidarın parça parça alınması»nın oluşturduğu uzun süreli bir savaş olduğunu kararlılıkla savunmuştur. HB ise, şehirlerde toplu ayaklanma ile devrimin başarılacağını savunmuş, «halk savaşı, halkın savaşıdır» gibi muğlak lafların ardına sığınmıştır. Marksist-Leninist Hareket devrimimizin üç silahının —proletarya partisi, halk ordusu, halkın birleşik cephesinin— nasıl inşa edileceğini çok açık ortaya koymuşken, HB bu görüşlerin hepsini reddetmiştir. Kısacası HB, siyasi olarak sosyo-ekonomik yapı, sınıfların tahlili, bundan çıkan devrimin ni-

teligi, yolu, silahları, esas ve yedek güçleri... gibi temel meselelerde Marksist-Leninist Hareketin geçmişte ve şimdi savunduğu bütün görüşleri reddetmiştir. Örgütsel olarak, HB, TKP/M-L'i «Marksist-Leninist olma yolunda bir hareket» olarak nitelemiş, onun Parti olduğunu reddetme temelinde varlığını meşrulaştırmıştır. Bunun adı tasfiyeciliktir. HB, örgütsel hattın temelini oluşturan 11 ilkeyi reddetmiş, «partinin ve ordunun silahlı mücadele içinde inşası» Marksist-Leninist tespitini reddetmiştir.

İşte bu nedenlerle, HB'nin ideolojik - siyasi - örgütsel hattının, İK'nın ve TKP/M-L'nin ideolojik - siyasi - örgütsel hattının reddi ve tasfiyesi temelinde yükseldiği, aklı eren her dürüst devrimcinin görebileceği bir gerçektir.

İşte bu nedenlerle, «HB yeni, yepyeni bir siyasettir! Sağ oportünist tasfiyeci bir siyasettir! Ve onun varlığının ortaya çıkışı Türkiye devrimine çok ağır zararlar vermiştir!

HB'nin, «HB yeni ... yepyeni bir siyaset değil, Marksist-Leninist Hareketin doğrudan bir devamı idi» şeklindeki iddiası, çocukları bile kandıramıyacak basitlikte bir masaldır! 41. sayısından sonraki HB ise, hem «HB... Marksist-Leninist Hareketin doğrudan devamı... bugün de öyledir» diyerek, Marksist-Leninist Hareketin geçmişine sarılmaya çalışıyor, hem de Marksist-Leninist Hareketin reddi ve tasfiyesi temelinde yükselmiş olan (41. sayısına kadarki) geçmişine sahip çıkıyor. 41. sayılarına kadar olan inkarcı geçmişlerine HB yazarları şöyle icazet çıkartıyorlar : «Bu, üzerimizdeki sağ oportünist ve inkarcı etkilerin ürünüydü» [5].

Dürüstlük, devrimciliğin en önemli özelliklerinden birisidir. Kendine her devrimci diyen dürüst olmalıdır. HB yazarları da dürüst olmalıdır. Eğer HB 41. sayısına kadar inkarcı ve tasfiyeci idiye, bugün HB yazarlarının yapması gereken, geçmişte Marksist-Leninist Hareketi tasfiye etmeye kalktıklarını kabul etmek, devrime verdikleri zarar-

[5] HB. sy. 47, sf. 10

ların sağlam bir özleştirisini yapmak ve tekkelerini dağıtmaktır.

• HB ise bunun aksini yaparak inkarcılığını ve tasfiyeciliğini sürdürüyor. Hem 41. sayısına kadarki geçmişinin özleştirisini yapmıyor, hem de «proletarya partisini kurma adımını atma göreviyle karşı karşıya» olduklarını söylüyor. Bu iki nokta, HB'nin sinsi inkarcılığının ve tasfiyeciliğinin kanıtıdır. Bugün «proletarya partisini kurmaktan» bahsetmek, Marksist-Leninist Hareketin geçmişini reddetmektir. HB, zaten bu şiarla tasfiyeciliğini gerçekleştirmiş, varlık olarak ortaya çıkmıştı. Bu şiarla Türkiye'de Marksist-Leninist parti olmadığını ileri sürmüş HK ve HY ile Marksist-Leninist Hareketi eşitlemeye kalkışmış, onlarla birleşmek için tasfiyecilik yapmıştı. Yine bu şiarla HK ve HY ile «eylemde birlik» ederek proletarya partisini kuracağını iddia etmişti. Şimdi HB'nin, HK ve HY ile üçlü oportünist blok oluşturdukları dönemde Proletarya Partisini kurma konusunda söylediklerini Güney'e maledip eleştirmeye kalkışması, PDA vari bir yüzsüzlüktür. Dilin kemiği yoktur, ama bu kadarı da olmaz. HB, HK ile ortak seçim açıklamalarında söylediklerini ne çabuk unutmuştur! Seçimler için eylem birliğinin, proleter devrimcilerin parti yolundaki birliğinin sağlanmasında ve hatta «halkın bağımsız güçlerini» birleştirip Halkın Birleşik Cephesinin oluşturulmasında nasıl önemli bir adım olduğunu sayfalar dolusu yazdıkları günler çok mu geride kaldı?

HB'nin bugünkü tavrının nedeni açıktır. Daha önce de değindiğimiz gibi, sosyal pratik Marksist-Leninist Hareketin ideolojik-siyasi-örgütsel hattının doğruluğunu; bu hattı tasfiyecilere karşı dişini tırnağına takarak savunanların haklılığını ortaya koymaktadır. Bu durumda, HB yazarları tekkelerini ayakta tutabilmek için, oldukları yerde «devamı biziz, biziz» diye ter ter tepinmekte; Marksist-Leninist Hareketin varlığına gözlerini sıkıca yummakta, başkalarına da bunu salık vermektedir.

Yılan gibi eğriler çizmek, bugün böyle deyip, yarın hiç birşey olmamışçasına ter-

sini söylemek, kendi yaptıklarını başkasına maledip eleştirmeye kalkmak, inkarcılık, tasfiyecilik ... bütün bunlar burjuvazinin kirli silahlarıdır. HB de sık sık bu PDA cephaneliğine başvurmaktadır. HB siyasetini takip eden arkadaşlar artık uyanmalı, yerinde sayarak hareket ediyormuş hissi vermeye çalışan bu oportünizmin batağından kendilerini kurtarmalı, HB'nin başkalarını da aynı batağa çekme çabalarına son vermeliyimdirler.

TİKP-AYDINLIK'IN İZİNDEN YÜRÜMEK DEMEK; HALKA, DEVRİME İHANET ETMEK, KARŞI-DEVRİM SAFLARINA İLTİHAK ETMEK, EMPERYALİZME ve HAKİM SINIFLARA GÖNÜLLÜ UŞAKLIĞI KABUL ETMEK DEMEKTİR!

İkiyüzlülük, sahtekarlık, entrikacılık ve komploculuk TİKP-AYDINLIK'ın herkesçe bilinen değişmez niteliğidir.

Onların bu niteliğini açıkça ortaya koyan en son örneklerden biri de, Aydınlik Gazetesinin 24 ve 25 Ekim tarihli sayılarında, Necati Sağır imzasıyla yayınlanan «Yılmaz Güney'e Açık Mektup» yazısıdır.

«Aydınlik ve TİKP Düşmanlığının Hiç Bir Celeceği Yoktur!» başlığını taşıyan 24 Ekim günlü yazıda, baştan sona kadar küfürlü ve aşağılayıcı bir dille Y. Güney'e, GÜNEY Dergisine ve Marksist-Leninist Harekete saldırılıyor; yeni bir grup oluşturmanın ve «tekkeleri» birleştirmeye çalışmanın GÜNEY'e hiç bir şey kazandırmayacağından bahsediliyor; İ. Kaypakkaya çizgisini tek Marksist çizgi olarak görmesine küfrediliyor; ve TİKP'in tek doğru çizginin temsilcisi olduğu binbir dereden su getirilerek şaşaalı cümlelerle kanıtlanmaya çalışılıyor!

Bu yazının devamı olan ve «Hangi Dünya?» başlığını taşıyan 25 Ekim tarihli yazıda ise yine aynı küfürlü ve aşağılayıcı dille, «tekkelere» veryansın ediliyor; AEP'ye ve uluslararası Marksist-Leninist Harekete saldırılıyor; TİKP'in «45 milyon halkı» birleştirme çabalarından (!) bahsediliyor; GÜNEY'e, gittiği yoldan dönme ve «halkın te-

pesine çete kurup MHP'li faşistler gibi yol kesip haraç yiyen tekkelerden» elini çekme çağrısı yapıyor!

Bu yazılar, bütün dürüst devrimcilerin, yurtseverlerin Aydınlik'ın halk düşmanı yüzünü görmek için mutlaka okumaları gereken ibret belgeleridir! Bu yazılar aynı zamanda Aydınlik'ın karşı-devrim saflarından, hakim sınıfların ağzıyla halka, devrime, Marksist-Leninistlere, devrimcilere, yurtseverlere yönelttiği azgın bir saldırı örneğidir!

Onlar, daha düne kadar «... devrim isteyen Yılmaz Güney...» olarak adlandırdıkları ve «AYDINLIK çevresi içinde görmek istedikleri Güney'i; bugün «sınıf pusulasını şaşırması» olarak suçluyorlar ve GÜNEY Dergisini, Rus sosyal emperyalizminin uşağı sosyal-faşist T'K'P'nin yayın organı «Atılım»a benzetiyorlar!

Aydınlik'ı bu denli azgın bir saldırıya yönelten gerçek, yukarıda da belirttiğimiz gibi, GÜNEY Dergisinin «Marksizm kaynaklı olmayan maceracılık eleştirisi» ve geçmişin değerlendirilmesi konularında getirdiği görüşlerle, onların yıllardan beri irin, zehir kusan yarasına neşter vurmasıdır!

Onlar bu yazılarında, aslında Güney'e açıkça şunları söylüyorlar: Marksizm-Leninizm elini uzatmaktan vazgeç. 'İşini gücünü bırakıp' böyle işlerle uğraşma. Aydınlik'ı bırakıp, halka, Marksist-Leninistlere, devrimcilere, yurtseverlere karşı mücadele et. Bizim saflarımıza iltihak eden hainler, dönekler gibi davran. Bu en iyi, en güzel, en rahat yoldur. Bu yolu seçmezsen sonra kötü olur!...

Onların söylemek istedikleri üç aşağı, beş yukarı kısaca böyledir. Bu onların ne kadar ikiyüzlü ve sahtekar olduklarını açıkça göstermektedir.

Şöyle diyorlar: «Aydınlik-TIKP düşmanlığının hiç bir geleceği yoktur!» (Aydınlik - 24 Ekim 1978). Yani açıkça emperyalizme ve hakim sınıflara düşmanlığın hiç bir geleceği yoktur, demek istiyorlar! [6].

Hayır karşı-devrimci burjuva baylar! Yanılıyorsunuz! Eğer bu parlak sözlerin ardına gizlenerek kendi halk düşmanı yüzü-

nüzü daha fazla gizliyebileceğinizi sanıyorsanız aldaniyorsunuz! Bugün GÜNEY'in olduğu gibi, yarın daha birçok dürüst devrimci, yurtsever ve demokratın sizin gerçek yüzünüzü görmesi ve size karşı amansızca mücadeleye girişmesi kaçınılmazdır!

Biz altını çize çize diyoruz ki, Marksizm-Leninizm düşmanlığın hiç bir geleceği yoktur! Sizin gibi Marksizm-Leninizm düşmanlarının varacağı yer karşı-devrim safları, emperyalizmin ve hakim sınıfların bilinçli uşaklığıdır! Siz pratiginizle bunu en açık bir biçimde kanıtladınız!

Sizin yolunuzda yürümek demek, karşı-devrimin yolunda yürümek demektir. Emperyalizme ve onun ülkemizdeki uşaklarına hizmet etmek; ML'lere, devrimcilere, yurtseverlere, halka, devrimo düşman olmak demektir! İ. Kaypakkaya'lara komplo hazırlamak; Oktay Çiğdemal, Faysal Kelleci ve Yusuf Dal'ı katletmek; ML'leri, devrimcileri tıpkı sosyal-faşist T'K'P gibi ihbar etmek, hakim sınıflara gönüllü ajanlık yapmak demektir! Yüzüne sözde Aydınlik maskesi takarak halkın devrimci mücadelesinin yolunu yönünü karartmak demektir!

Gazetelerinizi, dergilerinizi çarşaf çarşaf istediğiniz kadar şatafatlı cümlelerle doldurabilir, hakim sınıflara istediğiniz kadar hizmet edebilirsiniz!

Ama bu gerçekleri gizlemeye gücünüz yetebilir mi? Halkımızın devrimci mücadelesinin er ya da geç zafere ulaşmasını engelleylebilir misiniz?

Hayır karşı-devrimci burjuva baylar; her şeyi yapabilirsiniz ama buna asla gücünüz yetmeyecektir!

Yine sözlerine şöyle devam ediyorlar:

«... biz de bugünkü gerçeğin etrafında ve halkın yanında mevziye girmeliyiz.»

«... Biz sözlümüzün eriyiz. Yarı-sömürge, yarı-fedal gerçeği değiştirip, ülkemizi bağımsız ve demokratik bir ülke yapacağız...» [7].

Bu yalan, safsata ve demagojiden başka bir şey değildir!

Ashında bu süslü sözlerin ardına gizle-

[6] Aydınlik, 24 Ekim 1978.

[7] Agy.

nilerek söylenmek istenen TİKP-Aydınlık'ın artık mevzi değiştirdiğidir. Gerçekten de onlar mevzi değiştirmiş ve yeni bir mevziye girmişlerdir. Ama bu mevzi halk saflarındaki bir mevzi değil; karşı-devrim saflarındaki bir mevzidir. İşte Aydınlık'ın bugünkü «gerçeği» tam da budur. Üstelik onlar bu mevzideki yerlerini iyice pekiştirmekle kalmıyor; hakim sınıflara daha fazla hizmet etmek ve uşaklıklarını kanıtlamak için devrimcileri, yurtseverleri de bu mevziye girmeye çağırıyorlar! Bu mevziye girmek istemeyenleri ve Aydınlık'ın bu mevzideki yerini ortaya koymaya çalışanları da, kendi karşı-devrimci yüzlerini gizlemek için, Kontr-Gerilla, MİT, MHP vb. işbirliğiyle suçluyorlar! Bu tam da Aydınlık'a çok yakışan 'yavuz hırsız' tavrıdır!

«Biz sözümüzün eriyiz» (!) diyorlar. Doğru, onlar gerçekten de sözlerinin eridirler! Ama halkımızın devrimci mücadelesini engellemek ve ML'lere saldırmak için hakim sınıflara, devrim düşmanlarına verdikleri sözlerinin eridirler. Bunu da her geçen gün devrime, halka; ML'lere, devrimcilere, yurtseverlere daha da çok saldırarak gösteriyorlar ve «eri» oldukları sözlerini tek tek kanıtlıyorlar.

Yoksa onların «yarı-sömürge, yarı-feodal gerçeği değiştirip, ülkemizi bağımsız ve demokratik bir ülke» yapma diye bir meselesi yoktur. Onların bütün meselesi, ülkemizin emperyalizme bağımlı yarı-sömürge, yarı-feodal yapısının devamını sağlamak ve bu yapının kökünden tasfiyesi doğrultusunda her geçen gün hızla yükselen halkımızın HALK DEMOKRASİSİ ve BAĞIMSIZLIK mücadelesini engellemektir.

Keskin bir çığırkanlıkla savundukları karşı-devrimci «üç dünya teorisi» bunun en açık kanıtıdır. Uluslararası Marksist-Leninist Hareket saflarında ortaya çıkan bu modern revizyonist teorinin özüne uygun olarak, bugün ülkemizde ABD emperyalizmine, B. Avrupa'daki emperyalist devletlere ve özellikle de B. Alman emperyalistlerine hizmet eden, hakim sınıflarla kolkola giren ve onların çıkarlarının en keskin savunuculu-

ğunu yapan bu hainlerin, halâ «bağımsızlık» ve «demokrasi-den bahsetmeleri safsa-tadan başka bir şey değildir!

Söyle diyorlar :

«Senin birleştirmeye çalıştığın tekkeler Büyük Usta Mao Zedung'un ünlü «Halkı birleştir, düşmanı yen!» şiarını tersine çevirip, «Düşmanı birleştir, halkı yen!» şiarı haline getirdiler! [8].

Bu da desteksiz atılmış büyük bir yalandır ve gerçek tam da bunun tersidir!

Bir kere bunların Mao Zedung adını ağızlarına almaları tamamen sahtekarlıktır. Çünkü M. Zedung'un fikirlerinden ne anladıkları artık iyice anlaşılmuştur. Hele izinde yürüdükleri Teng-Hsiao Ping'lerin, Çin'de Kızıl Kitap'ı toplattıktan sonra, halâ Mao Zedung'un adını ağızlarına almaları, Mao Zedung'un büyük ML kişiliğinden bir süre için daha yararlanmaya çalışmaktan başka bir anlama gelmez! Bugün artık Teng Hsiao Ping'ler Mao Zedung yoldaşa açıktan saldırıyı başlattılar. Onların kuklaları bu hainler de yarın birgün Mao Zedung'a ağız dolusu küfürlerle başlarsa hiç şaşılmasın!

İkincisi, büyük ML Mao Zedung'un «Halkı birleştir, düşmanı yen!» şiarını tersine çevirerek, «Düşmanı birleştir, halkı yen!» şiarı haline getirenler de karşı-devrimci TİKP-AYDINLIK kalpazanlarından başkası değildir.

Çünkü halkı yenmesi için hakim sınıfların çeşitli kliklerini birliğe çağıran onlardır. AP, CHP, MSP vb. gibi komprador burjuvazi ve toprak ağalarının «demokrat» (!) partilerini halka, devrime karşı birleştirmeye çalışan, onların kongrelerine «kardeşlik» (!) mesajları yollayan TİKP'in başkanı D. Perinçek'ten başkası değildir!

Yine halkı bölüp parçalamak için durmadan halka, devrimcilere, yurtseverlere, ML'lere azgınca saldıran; bunun için planlar hazırlayıp, komplolar düzenleyen de TİKP-AYDINLIK sahtekarlarıdır!

Söyle devam ediyorlar :

«... bugün TİKP'in devraldığı devrimci hareket, 1972 lerde saldırarak Troçki'ye sığınan İ. Kaypakaya'nın çizgisi...» [9].

[8] Agy.

[9] Agy.

İşte bu sözlerin altında, TIKP-Aydınlık'ın ateşten korkar gibi korktuğu panzehir kendini bütün gerçekliğiyle, açıkça göstermektedir. Bu panzehir İ. Kaypakkaya'nın ML çizgisidir. Onlar bu sözlerle, İ. Kaypakkaya'nın ML görüşlerinin yayılmasından ve kitleler tarafından her geçen gün daha da çok kavranmasından nasıl korktuklarını soğuk ecel terleri dökerek açığa vuruyorlar. Zaten baştan belirttiğimiz gibi GÜNEY'e de azgınca saldırımlarının en önemli nedeni budur!

Onlar GÜNEY'e açıkça şu çağırıyorlar: Hangi görüşü savunursan savun, kabulümüzdür. Şimdiye kadar çeşitli görüşler savundun, sana bir şey dedik mi? Hatta seni dost, «devrim isteyen Yılmaz Güney» olarak aramıza bile çağırdık. Ama ne yaparsan yap, sakın İ. Kaypakkaya'nın ML çizgisine elini uzatma! Çünkü orda oportünizmi, revizyonizmi, modern revizyonizmi ve her türden burjuva düşüncesini yerle bir edecek olan ML var!...

Evet kaşşı-devrimci burjuva bayları! Tam da böyle düşünüyorsunuz ve bu düşüncenizde tamamen haklısınız!

Ama şunu da iyice düşünün ve kafanıza iyice yerleştirin: ML'e ve onun kararlı savunucusu Marksist-Leninist Harekete düşmanlığa devam ettiğiniz sürece, Marksizm-Leninizmin kızgın güneşinin sizi kasıp kavurması kaçınılmazdır! Bu gerçeği hiç bir saldırı, yalan, demagoji ve iftira ile asla karrantamazsınız!

— KAHROLSUN OPORTÜNİZM, TROÇKİZM, REVİZYONİZM, MODERN REVİZYONİZM ve HER TÜR DEN BURJUVA DÜŞÜN-CESİ!

— YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!

— YAŞASIN MARKS, ENGELS, LENİN, STALİN ve MAO ZEDUNG'UN IŞIKLI YOLU!

1 Kasım - 1978

PARTİZAN OKURLARINA

İçinde bulunduğumuz şartlarda, hayatın her alanında büyük oranda kendisini gösteren zamlar ve pahalılık, basın - yayın işlerinde de kendisini aşırı biçimde göstermektedir. Basın - yayın malzemelerinin fiyatlarının ateş pahası olması, dergimizin maliyetini fazlalaştırdığından, bundan sonra 10 TL. fiatla satma olanağımızı ortadan kaldırmış bulunmaktadır. Sizin de bildiğiniz bu sebepten dolayı, yaşamımızı devam ettirebilmemiz için, dergimizin fiyatını 15 TL.'sına çıkardık.

PARTİZAN

«Üç Dünya Teorisinin» Karşı Devrimci Pratiğinin İki Örneği

ÇKP; Almanya, Fransa, Japonya ile «İşbirliği Anlaşması» İmzalarken TIKP de Sosyal-Faşist TKP ve Faşist CHP ile Kol kola!

Bu kısa yazımızda, daha önceki sayılarımızda karşı-devrimci sınıfsal muhtevasını ortaya koyduğumuz «Üç Dünya Teorisinin» takipçilerinin pratiğinden bazı örnekler sergileyeceğiz.

Geçtiğimiz ay içinde gerici basın şöyle haberlerle doldu: «Çin, Fransa ile işbirliği imzaladı». «Fransızlar Çin'e 25 milyar TL. değerinde füze satmayı ve büyük kredi açmayı da kabul ediyorlar», «Çin-Japon Barış ve Dostluk Anlaşması törenle imzalandı», «Teng Hsiao Ping, 'Japonya'nın ABD ile askeri ittifakını anlayışla karşılıyoruz' dedi», «Çin Almanya ile büyük bir silah bağlantısı yaptı», «Çin, İtalya ile Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması imzaladı», vb...

ÇKP içindeki kapitalist-yolcular Partinin yönetimini 1976 Ekiminde bir darbe ile ele geçirdikten sonra, devlet iktidarını da ele geçirdiler ve ekonomik ve sosyal alanlarda kapitalizmin restorasyonuna (yeni den yerleştirilmesine) giriştiler. Bugün bu süreçte modern-revizyonistler önemli mesafeler kaydetmiş bulunuyorlar. ÇKP'nin XI. Parti Kongresinde restorasyon programını resmileştiren bu hainler, uygulamaya geçtiler. Ekonomik büyüme ve dünyanın üçüncü en büyük gücü olma, hedef olarak Parti Kongresinde saptanmıştı.

Buna uygun olarak ÇKP, «üretici güçler» teorisini hayata geçirmeye başladı. Büyük Proleter Kültür Devriminin bu konudaki bütün kazanımlarını yok etti. BPKD'nin en önemli şiarlarından birisi, «üretim politikası'nın kumandasında olması» il-

kesiydi. Bu şiar, Kültür Devrimi sırasında bizzat üretim süreci içinde sosyalist üretim ilişkilerinin geliştirilmesi için girişilen devrimci mücadeleyi özetliyordu.

Mülkiyet denen şeyin özü (ki mülkiyet üretim ilişkilerinin en temel ögesidir), üretici güçlerin nasıl kullanılacağı ve gelişeceğinin, üretimden doğan maddi değerlerin nasıl kullanılacağı üzerinde söz sahibi olma hakkı ve yetkisidir. Kapitalist toplumlarda bu yetki sermayenin, dolayısıyla da sermaye sahiplerinin elindedir. Mülkiyet ilişkisi, daha bizzat üretim olayının içinde ortaya çıkar ve üretim sürecinin bu biçimde gerçekleşmesi için zorunlu olan bütün ilişkileri belirler. Proleter devrimle mülkiyet hakkı, özel kişilerin (sermayedarların) elinden alınır, işçi sınıfı adına işçi sınıfının devletine verilir. Bu ilk adımdır. Böylece ilk aşamada, üretici güçlerin kullanılması ve gelişmesi üzerindeki hak, özel kişilerin hakkı olmaktan çıkmış, tüm sosyalist toplumun hakkı olma durumuna gelmiştir. Ancak burada önemle üzerinde durmamız gereken nokta, işçi sınıfının bu hakkını doğrudan ve üretim süreci içinde kullanması yerine, dolaylı olarak kullanıyor olmasıdır. Bu vasıta sosyalist devlettir. Devlet, işçi sınıfının devleti olarak kaldıkça onun denetimi ve yönlendirmesi altında olduğu sürece, işçi sınıfının dolaylı söz hakkı gerçekleşiyor demektir. Ama sosyalist devrimin bu noktada duramayacağı açıktır. Amaç, üretim ilişkilerinin her seviyede devrimcileştirilmesidir; ve kuşkusuz en önemli nokta, bizzat üretim sürecinin, işçi sınıfının doğrudan denetimi altına girmesidir. Bu gerçekleştiği takdirde, sosyalist devletin üretim alanındaki işlevi üretim süreçleri arasındaki koordinasyonu sağlamak

için işçi sınıfının kullandığı bir vasıta'ya indirgenecektir. Bu, sınıfsız topluma giden yolda atılacak önemli adımlardan birisidir. Bizzat üretim süreci içindeki ilişkilerin daha da devrimcileştirilmesi mücadelesi, sınıf mücadelesinden başka birşey değildir. Yani, soru şudur: Genel hedefler toplumsal seviyede ortak olarak saptandıktan sonra, işletmelerde nasıl, hangi metodlarla, ne zamanda ve hangi kalitede üretim yapılacağı sorunlarını doğrudan üretici olan işçiler mi karara bağlayacaklar, yoksa onlar adına teknik adamlar mı? İşçiler kendi üretim faaliyetleri üzerindeki söz hakkına sahip olacaklar mı, olmayacaklar mı? İşte sorun budur. Ve inşa sürecinde olan bir sosyalist ekonomide yeni burjuvazinin geliştiği temel üretim ilişkisi de bu soruların cevapları olumsuz olduğunda ortaya çıkabilmektedir.

Böyle bir durumda işçi sınıfının öncüsü KP'nin temel iki meselesi, görevi vardır. Birincisi, işçi sınıfının kendi devleti yoluyla kullandığı mülkiyet hakkını korumak! Bu ise, devletin işçi sınıfının devleti olarak kalmasını sağlamak; bunun için de bir yandan kitlelerin devlet üzerindeki doğrudan denetimini geliştirirken diğer yandan da onu kontrol eden partinin proleter yapısını ve çizgisini korumak, geliştirmek. KP hergün kendisini yenilemek, işçi sınıfı kitlelerinin kendi üzerinde doğrudan denetimini sağlamak, bunu da hergün geliştirmek zorundadır. Bu, ideolojik ve siyasi planda sürdürülen proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesidir. Bu sınıf mücadelesinin bir an bile gevşetilmesi, sınıfsız toplum yolunda ilerlemenin gerekli koşulu olan bu proletarya diktatörlüğünü tehlikeye sokacaktır. Bu koşul, sosyalist devrimin sürmesi için gereklidir ama yeterli değildir. KP ikinci olarak, üretim ilişkilerinin daha da devrimcileştirilmesi mücadelesine önderlik etmek zorundadır. Bu önderlik, bir dizi alanda devrimci politikalar gerektirecektir. Kır ile Kent üretimi arasındaki, tarım ile sanayi proletaryası arasındaki, kol emeği ile kafa emeği arasındaki çelişmele-

rin çözümü, bu devrimci politikaların temelini oluşturacaktır. (Bu çelişmelerin çözümü aynı zamanda üretici güçlerin geliştirilmesi meselesidir. Unutmayalım ki üretici güçlerin en önemli ve tayin edici unsuru emektir ve bu çelişmelerin çözümü mücadelesi, emeğin daha da kurtuluş ve gelişmesi mücadelesidir.) Bu da üretim alanındaki sınıf mücadelesidir ve işte bu nedendir ki, «Politikanın kumandada olması» zorunludur. İşçi sınıfının devrimci politikası kumandada olmadığı takdirde (ve de revizyonistlerin yaptığı gibi üretici güçlerin gelişmesinden sadece üretimin büyümesi anlaşılırsa) «üretici güçlerin gelişmesi» (siz, üretimin arttırılması olarak anlayın) sosyalist toplumdan sınıfsız topluma doğru gidişin temelini değil, fakat restore edilmiş bir tekelci devlet kapitalizminin, onun hakim sınıfı yeni tekelci bürokrat burjuvazinin ve onların sosyal faşist diktatörlüğünün temelini oluşturacaktır!

ÇKP bu ilkeye nasıl saldırıyor? Onu nasıl tahrip ediyor?

Bunun en özlü cevabını ÇKP'nin kendi ağzından dinleyelim:

«Politika iktisada hizmet etmelidir» [3].

Modern revizyonist ÇKP önderleri üretimin büyümesini temel almaktadırlar. Onlar, üretim kumandada olmalıdır, diyorlar. Üretimin arttırılması için önerdikleri yöntemler de, «üretimin arttırılması» sloganına uygun, burjuvaziye güçlendirip geliştirilen önlemlerdir.

Teng Hsiao Ping «dört modernleşme politikasını ileri sürüyor. Bu politika, modern revizyonist «üretici güçler» teorisinin politikasıdır. Bu politikaya göre, birincisi, bilimsel ve teknik modernleşme sağlanmalıdır. Bu, sosyalist ekonominin yaratacağı bir bilimsel teknolojik ilerleme değil, emperyalist ülkelerden ithal edilecek bir bilimsel teknolojik ilerleme olacaktır. Kruşçev' de SSCB'de bu politikayı izlemiştir ve hala bugün en büyük emperyalist güçlerden bi-

[1] Pekin Radyosu, 27 Kasım 1977.

ri olan SSCB diğer emperyalist devletlerle olan ticari ilişkisinde hammadde ihraç edip teknoloji ve sermaye ithal etmektedir. Bunun arkasında yatan revizyonist iddia, bilimin ve teknolojinin sınıfsal muhtevası olmadığı, bunların toplumsal sistemlerin dışında olgular olduğudur. Bu aynı düşünce, üretim süreci içindeki ilişkiler hakkındaki revizyonist görüşte de ifadesini bulmaktadır: «Bütün dünyada, üretim, her fabrikanın, her ülkenin ve her ulusun temel meselesidir», «Devrim bir sınıfın bir diğerine karşı mücadelesidir ve insanlar arasındaki toplumsal ilişkileri değiştirmeyi amaçlar; üretim ise insanın doğaya karşı olan mücadelesidir. Üretimi yöneten kanunlar, sınıf mücadelelerini yöneten kanunlardan farklıdır». Çünkü bu kanunlar «modern büyük-ölçekli üretimin karmaşık sürecini yöneten objektif kanunlar»dır!

Bu iddia, Marksist ekonomi politüğün alçakça bir tahrifatıdır. Marks, üretimin yalnızca «insanın doğaya karşı mücadelesi» değil, insanın, belirli toplumsal ilişkiler içinde ve onlar vasıtasıyla doğaya karşı yürüttüğü mücadele olduğunu dolayısıyla üretim sürecini yöneten kanunların sınıfsal içeriği olduğunu ortaya koymak için ciltler yazmıştır. Marks, kapitalizmi incelemek için 3 ciltde sadece kapitalist üretim sürecini incelemiş, ve sermayenin kendisini sermaye olarak, özel mülkiyet olarak, yeniden ürettiği başlıca yerin bizzat üretim sürecinin kendisi olduğunu ortaya koymuştur. «Üretimi yöneten kanunların» doğaya ait, sınıflar üstü olduğunu söylemek, aslında, o «kanunlar»ın sömürücü sınıfların üretim ilişkileri olduğunu, sermayenin «kanunları» olduğunu gizlemek için demagoji yapmak demektir. Nitekim Teng gibileri, tıpkı modern revizyonist öncüleri Kruşçev - Brejnev gibi, «kâr»ın da böyle bir objektif kanun (!) olduğunu söylemektedirler. Her işletmeye kâr etmeyi amaç olarak saptamakta, Hung Chi gazetesinin 8. sayısında (1977) şöyle demektedirler: «Bir fabrikanın kâr için mi yoksa devrim için mi işletilmesi sorusu saçma bir sorudur... Bir sosyalist işletme bu yolla İya-

ni üretimi arttırmak, iş hızını arttırmak, emeğin üretkenliğini yükseltmek, işletme masraflarını kısmak gibi kârı arttırıcı yollar anlatılıyor - P.N.] ne kadar fazla kâr elde ediyorsa, sosyalizm için o kadar çok zenginlik yaratıyor demektir.» Azami kârın elde edilmesi içinse, kapitalist işletmelerde bile görülmeyen sıkı disiplin kuralları uygulanmakta, Marks'ın «fabrika despotizmi» olarak adlandırdığı kuralları geliştirmektedirler. Böylece emekten azami artı-değeri çekip almaktadırlar. 27 Ağustos 1977'de Pekin radyosu şöyle diyordu: «Kurallar ve yönetmelikler kesinlikle tasfiye edilmemelidir (*). Tersine, teknolojinin ve üretimin gelişmesiyle, kurallar ve yönetmelikler daha da sıkılaştırılmalı, ve kişiler bunlara harfiyen uymalıdır... Bu doğanın kanunudur, Üretim geliştikçe, biz de daha sıkı ve daha akılcı olan kurallar ve yönetmelikler geliştirmeliyiz.» 18 Ekim 1977 tarihindeyse gene Pekin Radyosu, bu «daha sıkı ve daha akılcı kuralları» kimin koyacağını, denetleyeceğini açıklıyor: «Bir işletmenin iki baş önderi [baş önderler, işletmedeki parti komite sekreteri ve işletme teknik müdürü olarak açıklanıyor - P.N.] birikim ve kârla ilgili meselelerle bizzat görevli olmalıdır.» (abç)

Burada ÇHC'nde kapitalizmin restorasyonunun ne seviyede olduğunu derin bir incelenmesine girmek amacıyla değil; ancak birkaç noktayı daha belirtmeliyiz. «Birikim ve kârla ilgili meseleler» arasında şimdiden, «ücret eşitliğinin zararlarından»,

(*) Fabrikada iş hızını, iş yöntemlerini, üretim hakkında karar vermeyi vb. yöneten kurallar ve yönetmelikler, Kültür Devrimi sırasında lağvedilmiş, onun yerini düzenli toplanan ve somut duruma göre kararlar alan Devrimci Komiteler almıştı. Bu komiteler eşit sayıda partisisiz işçi, parti üyesi ve teknik yöneticilerden oluşuyordu. Devrimci Komiteler, üretim süreci içinde üretim ilişkilerinin devrimleştirilmesi yolunda atılmış önemli bir adımdı, ve üretici güçler üzerinde teknik yöneticilerin söz ve karar hakkını yok etmese bile önemli derecede kısıtlıyordu. Ancak 1969'dan sonra Devrimci Komiteler giderek yokoldular, yerlerini tekrar devlet bürokrasisi tarafından saptanan kurallar ve yönetmelikler almaya başladılar.

zaman-ücret sisteminin yerine para-ücretinin geçirilmesinden ve «maddi taltiflerden yardımcı bir biçim olarak yararlanmak»tan bahsedilmektedir.

Tarımda merkezi tarzda makinalaşma adı altında, kır-kent çelişmesinin çözümü yolunda önemli adımlar olan, komünlerde tarım ve endüstrinin birliği bozulmakta, kırdaki küçük ölçekli sanayi yıkılmaktadır.

Sosyalizm şartlarında üretimi arttırmak mücadelesi, sınıf mücadelesinin bir parçasıdır ve öyle kalmalıdır. Eğer üretimin artırılması, üreticinin üretimi kontrol etmesini geliştirecek yerde ondan koparıyorsa; eğer üretici güçler üzerindeki söz ve karar hakkının parti ve devlet bürokrasisinin tekeline geçmesini sağlıyorsa, eğer işçilerin kol emekçisi - kafa emekçisi olarak ayrımını çözecek yerde keskinleştiriyorsa, eğer proletaryanın kır ve kent proletaryası şeklinde ayrımını çözecek yerde derinleştiriyorsa, eğer bütün bunlar oluyorsa, o üretimin artırılması sosyalizmin yararına değil, yeni burjuvazinin ve kapitalizmin yararına olmaktadır.

ÇKP revizyonistleri, alt yapıda bu tahribata girişirken, üst yapıda da geriye dönüş girişimlerini geliştirip, pekiştirdiler.

Kol ile kafa emeği arasındaki çelişmenin çözümü yolunda tayin edici bir öneme haiz olan, «fabrikaların üniversiteleştirilmesi, üniversitelerin fabrikalaştırılması» ilkesi yıkıldı: Üniversiteler sadece bir azınlığın egemenliğinde olacak biçimde, üretimden koparıldı. Sosyalizme bu saldırı, bilimin seviyesini yükseltmek adı altında yapıldı. Tabii bununla birlikte, üniversitelerde giriş hakları da işçilerden gaspedildi: Artık yüksek okullara imtihanla girilecekti. Revizyonizm, sosyal ve kültürel alanda da saldırısını sürdürdü: İlk önce, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin kazanımlarına saldırıldı. Büyük Proleter Kültür Devrimi öncesindeki yılların hiç te öyle kötü olmadığı propaganda-sıyla Kültür Devrimi'ne saldırıldı (*). ÇKP daha da ileri gidip «seksi serbest» kıldı! Kadınların «moda»ya uyabileceklerini, lüks tüketimin başlayacağını ilân etti! Yani Çin

proletaryasını ve halkını, yoz emperyalist kültürün afyonuyla uyutmaya girişti.

ÇKP, ülke içinde bu restorasyon çabalarını sürdürürken, uluslararası planda da sosyal-emperyalist bir politika sürdürdü. ÇKP, 1970'lerin başından beri sürdürdüğü oportünist politikasını, Mao'nun ölümünden sonra sistemli ve açık karşı-devrimci bir platform olarak ortaya koydu. ÇKP, «tarihin tekerleğini ileriye çeviren itici güç üçüncü dünya ülkeleridir» şeklindeki revizyonist teziyle, ezici çoğunluğu emperyalist, sosyal-emperyalist sistemin yarı-sömürgesi olan ve halkları, uşak gerici sınıfların faşizmi altında inleyen bu «ülkeler»i destekledi. Ama aslında onların desteklediği, hakim sınıflar ve onların efendileri emperyalistlerdi. ABD ve Rus sosyal-emperyalizmine, «halkların baş düşmanı iki süper güçtür» sloganıyla sözde karşı çıkma, ama gerçekte bu emperyalist güçlerle rekabet dalaşmasına kalkışan ÇKP, son birkaç ayda, bakın uluslararası proletaryanın davasını nasıl «koruyor» :

ÇKP, sosyalist ülke ASHC'ni, verdiği kredilerle kendi peyki haline getirmek istiyordu. Marksist-Leninist AEP önderliğindeki Arnavutluk halkı bu sinsiy sosyal-emperyalist girişimi boşa çıkarınca, ÇKP Arnavutluk'a tüm yardımlarını kesti. Karşı-devrimci ÇKP revizyonistleri, böylece AEP'ye ve ASHC'ne boyun eğdireceklerini, onu kendilerinin Balkanlar'daki savaş kıskırtıcılıklarına alet edebileceklerini sanıyorlardı. Ama her geçen gün, bu karşı-devrimcilerin ne kadar yanıltılmış olduklarını ispatlamaktadır. Onların, Kruşçef modern revizyonistin SBKP (B) XX. Parti Kongresi'nden sonra Arnavutluk'a ve Çin'e yaptığı müda-

(*) Şunu hatırlayalım : Mao Zedung 1965'te, revizyonistlerin birçok kültür ve bilim alanlarında hakim hale geldiklerini ve kapitalizmi geri getirmekte olduklarını söylüyor. Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin hedeflerinden biri olarak Çin proletaryasına bunu işaret ediyordu. Yani, bugünkü ÇKP yöneticisi revizyonistlerin hiç de fena olmadığını söyledikleri kültür, bilim ve sosyal ilişkiler, işte Mao'nun kapitalizmin hortlaması olarak nitelediği o ilişkilerdir.

halenin aynısını yapmakta oldukları, sıradan bir işçinin bile gözünden kaçmamaktadır.

Daha sonra ÇKP'nin başkanı Hua Kuo-feng, Balkanlar'da «sosyalist» (!) ülkelerle kolkola girdi. 1948'de Stalin'in önderliğindeki Kominform'un modern revizyonist olarak niteleyip bütün KP'lerin ilişkisini kestiği Yugoslav revizyonist partisini ve onun önderi Mareşal Tito'yu, büyük Marksist-Leninist ilân etti; Pekin'de ve Budapeşte'de karşılıklı kadeh tokuşturdular. Hua Kuo-feng, ÇKP'ye göre 1970'lerden beri tekrar «sosyalist» olan (!) Romanya'yı da ziyaret etti ve Rus sosyal-emperyalizminin aleyhine Balkanlarda yayılma politikasını geliştirdi. Böylece aynı zamanda ÇKP, Yugoslavya'nın Arnavutluk SHC'ni istila emellerine de yeşil ışık yakmış oldu.

Balkan ziyaretinden dönen Hua, yolda İran'a da uğradı. Son iki aydır İran halkını meydanlarda kitle halinde kurşunlayan İran Şahı ile dostluk içinde kucaklaştılar. Hua, İran'ın «üçüncü dünya ülkelerinin» kalelerinden biri olduğunu ve Çin'in tam desteğine sahip olduğunu Tahran'da açıkladı. Bu sahtekâr, utanmazca dünya halklarından, onların kurtuluşundan dem vurup Şah Rıza Pehlevi'nin sırtını okşarken, Tahran'da, Abadan'da, Şahın askerleri işçileri, öğrencileri, yoksul İran halkını tanklarıyla eziyor, makineli tüfek ateşiyle tarıyordu. Hua'nın bu açıklamasının, İngiliz emperyalizminin Dışişleri bakanı David Owen'in 24 Ekim'de, Şahın ilerici, ayaklanan halkın gerici olduğunu öne sürerek Şahı desteklediklerini açıklamasından ne farkı var? ABD emperyalizminin başkanı Carter'in, «İran monarşisini yıkmak isteyen alçaklar emellerine ulaşamayacaklardır» (14 Kasım) şeklindeki demecinden ne farkı var? Özde hiçbir fark yok. Tek fark, Hua Kuo-feng'in bunu Marksizm-Leninizm maskesi altında, kuzu postuna bürünmüş bir kurt olarak yapmasıdır.

ÇKP bugün ABD emperyalizmi ile ateşkesmekte; Avrupa'daki emperyalist devletler ve Japonya ile ittifak etmektedir. ÇHC'deki modern revizyonistler, «ikinci dünya» dedikleri emperyalist devletlerle iktisadi, siyasi, kültürel bir işbirliği içine girme, belki

de büyük bir emperyalist güç olarak ortaya çıkma emellerindedir.

Bu yönde attığı adımlara geçtiğimiz ayda yenileri eklendi: ÇKP, Fransa ile «elektronik, biyoloji, bio-kimya, genetik, tıbbi araştırma, ilaç yapımı ve jeoloji dallarında ileri teknoloji alışverişini öngör-en bir «bilimsel ve teknik işbirliği anlaşması» [2]. Çin başbakan yardımcısı Fang Yi ayrıca Fransa ile sanayi tesisleri ve silah alımı için ön anlaşmaya vardı. Aynı günlerde «Tokyo'da düzenlenen heyecan verici bir törende kadehlerini kaldıran Japonya başbakanı Fukuda ile Teng Hsiao Ping Asya ve dünya barışı ve dengesi onuruna içmişler, kucaklaşıp öpüşmüşlerdir» [3]. Teng bununla da kalmamış, Japonya'nın ABD ile olan askeri ittifakını desteklediklerini, böyle bir ittifakın dünya «barışı» lehine, Rus sosyal-emperyalizminin savaş kışkırtıcılığını caydırıcı nitelikte olduğunu ileri sürmüştür. Birkaç gün sonra Almanya ile silah alımı için bir anlaşma, onu da İtalya ile (Fransayla yapılanın aynısı olan) «bilimsel ve teknik işbirliği anlaşması» izledi.

Çin, B. Almanya, İngiltere, Fransa, Japonya vb. ile iç içe geçtikçe, onun çeşitli yarı-sömürge ülkelerdeki takipçileri de uşaklık politikalarını daha da sistemleştiriyor. Türkiye'de de «üç dünya»cı modern revizyonizminin bilinçli takipçisi, Aydınlık çizgisi ve onun partisi TİKP'dir. TİKP ve Aydınlık karşı-devrimcidir; hakim sınıfların siyasi sözcülüğünü yapmaktadır. Onlar bugün için B. Avrupa'daki emperyalist devletlerin uşaklığını yapan komprador burjuvazi ve toprak ağaları kesiminin sözcüleri durumdadırlar. ÇKP'nin sosyal-emperyalist politikasına paralel olarak TİKP ve Aydınlık, CHP'nin koltuk altına girmiştir. Aydınlık, CHP hükümetinin ve B. Alman emperyalizminin baş destekçisi olmuştur.

Ama, «Avrupacı» CHP hükümetini tek destekleyen TİKP değildir. Rus sosyal-emperyalizminin uşağı, sahte TİKP de, kendi sosyal faşist emellerinde bir araç olarak gördüğü CHP hükümetini desteklemiştir. Ara-

[4] Milliyet, 22/10/1978.

[3] Cumhuriyet, 24/10/1978.

larındaki post kavgasından doğan çelişmeler keskinleşmesine rağmen, çıkarları gerektiren her yerde halâ desteklemektedirler. Hele özellikle sendikalarda, diğer kitle tabanlı mesleki örgütlerde, halkın örgütlü devrimci muhalefeti ile karşılaştıklarında, CHP ve T"K"P aralarındaki dalaşmaları unutuvermekte ve birbirlerine kenetlenmektedirler. Bu tavır, bütün karşı-devrim kliklerinin ortak özelliğidir; emperyalist rekabetten doğan aralarındaki çelişmeler, devrimin duvarı ile karşılaşınca genellikle ikinci plana itilmekte, karşı-devrimciler arasındaki «kutsal ittifak» —sermayenin ölüm-kahm ittifakı— ortaya çıkıvermektedir.

Bu kadar açıklamayı neden yaptık? Vereceğimiz şu örneğin daha iyi anlaşılması için :

Ekim ayında DİSK'e bağlı Türkiye Gıda-İş'te 24. Olağanüstü Genel Kurul yapıldı. Gıda-İş'li devrimci işçiler, sarı sendikacıların, sosyal-faşist ve faşist sendika ağalarının 5 yıldır süren keyfi baskıcı idarelerinden ve ezip sömürmelerinden bıkan işçi kitlesini, «Devrimci Birlik» muhalefeti altında toplamayı başardılar. Bu muhalefet yönetime gelecek nitelikte güçlüydü. Gıda-İş'teki tüm patron uşaklarını, sendika ağalarını bir telaş ve korku aldı. Kolay mı, koltukları altlarında sarsılıyor, saltanat elden gidiyordu! Yönetimde olsun, muhalefette olsun, tüm yiyiciler ve komprador patron-ağa uşakları bu durum karşısında birleştiler! Bu birleşenlere biraz daha yakından baktığımızda ne görüyoruz? CHP, T"K"P ve TİKP! İşte size «Kutsal İttifak»!... «Devrimci Birlik Grubu, 17 Ekim 1978» imzalı muhalefet bildirisinde devrimci işçiler şöyle diyorlar :

«TİKP TARİHİ İTTİFAKINI KURDU...

Gıda işçilerinin mücadelesiyle hiçbir ilgisi olmayan TİKP, CHP'lilerin koltuğu altında 'ilerlemeciler'le zorunlu olarak tarihi ittifakını kurmuştur. Hergün gazetelerinde düşman olarak sözünü ettiği görüşle kolkola gezmekte, onun jandarmalığı altında, naylon delege seçimlerine katılmakta, koltukları paylaşma hesabına girmektedir.»

Ve bu tarihsel «kutsal ittifak» sayesinde ki, seçimleri devrimci işçiler az bir farkla kaybettiler!

«Gerçekler inatçıdır». Sosyal-pratik, her türlü karşı-devrimci demagojiyi er geç boşa çıkartır. İşte yukarda aktardığımız olay da, «Üç Dünya»-cı modern revizyonizmin uşaklarının, karşı-devrimci sosyal-pratiklerini sergileyen yeni bir olaydır. Bu hem öyle bir olaydır ki, işçi sınıfının doğrudan günlük hayatında ortaya çıkmıştır. İşçiler Marksizm-Leninizm maskeli modern revizyonizmin Kruşçef - Brejnev'ci biçimiyle «Üç Dünya»-cı biçimini karşılarında kolkola, kucak kucağa görmüşlerdir. Kendi gözleriyle şahit olmuşlardır bu «Komünist», «İşçi - Köylü Partisi» maskeli ajanların satılmışlıklarına...

Yukarda aktardığımız devrimci muhalefet bildirisi, «CHP'lilerin koltuğu altında «ilerlemeciler»le zorunlu olarak tarihi ittifak»-ın kurulduğu teşhisini yapıyor. Devrimci işçiler doğru tesbit etmişlerdir. TİKP, efendisi ÇKP'nin sosyal-emperyalist politikasının maşalığını yapmaktadır. Bundan daha doğal bir şey düşünemiyoruz. ÇKP, Alman, İngiliz, Fransız tekelci burjuvazisiyle işbirliğini koyulaştırdıkça, TİKP de esas olarak bu emperyalistlerin uşaklarının partisi ve hükümeti olan CHP ve hükümetini destekleyecek, onun politikasını uygulayacaktır. Devrimci mücadelenin güçlendiği bir alanda, sahtekâr «ortayolcu», «sosyalist» vb. olan tavirlara imkan yoktur: Ya devrimci saflarda yer tutacaksın, ya da karşı-devrimin içindeki yerini, yüzünden «Marksist-Leninist» maskesini fırlatıp atarak, alacaksın. TİKP'nin de yapmak zorunda kaldığı budur. Sendikadaki sınıf mücadelesi onun maskesini işçilerin gözü önünde düşürmüştür.

Dünyadaki sınıf mücadelesi de ÇKP modern revizyonizminin, «Üç Dünya»-cı ihanetin maskesini hergün düşürmekte, Marksist-Leninistlere bu karşı-devrimci teoriyi ve o temelde yükselen yeni burjuvaziyi teşhir ve mahkum etmek için yeni ve zengin malzeme sağlamaktadır. Marksist-Leninistler, modern revizyonizme, her türlü oportünizme karşı yürüttükleri mücadelenin bayrağını hergün daha da yükseltecekler, işçi sınıfının içindeki emperyalizmin beşinci kollarını yerle bir edeceklerdir.

Zafer Proletaryanın, Zafer Dünyanın Ezilen Halklarının, Zafer SOSYALİZMİN'dir!

TÜRKİYE PROLETARYASININ DOĞUŞU, GELİŞMESİ ve MÜCADELESİ (II)

İKİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde 19. yüzyılda ve 20. yüzyılın başlarındaki Türkiye Proletaryasının çalışma ve hayat şartlarını inceleyeceğiz.

a — Pamuk işleme ve dokuma fabrikalarının açılışı, bu işkolundaki işçilerin çalışma şartları:

19. Yüzyıldan önce Osmanlı ülkesinde yünün, pamuğun, ketenin vb. iplik haline getirilmesi ve dokumacılık küçük iş yerlerinde, el tezgâhlarında, emekçilerin kendi evlerinde yapılırdı. Bir evin kızları, kadınları iplik eğirir bez, halı veya kumaş dokurlardı. (Erzurum ve çevre vilayetlerde surf dokumacılıkla uğraşanlara «çulha» denirdi). Hatta kadınlar dokumacılığın yanında sabun ve mum da yaparlardı. Erkekler ise tarımla uğraştıkları gibi aynı zamanda çarık diker, un öğütür, çanak-çömlek yapar, demir döverlerdi. Emek, üretim araçlarından ve topraktan; el zanaatları, tarımdan henüz ayrılmamıştı. Evlerde ve çeşitli iş yerlerinde üretilen iplik veya el yapısı kumaşlar feodal iç pazarlarda ve dış ülkelerde alıcı bulurdu. (16. yüzyılın ortasından itibaren batı ülkelerinde «çeşitli el zanaatlarının tek bir kapitalistin denetimi altında bir araya toplanmaları ile» doğan manüfaktür sanayinin gelişmesiyle birlikte, Osmanlı ülkesinde bu ülkelere iplik ihracı giderek artıyordu). Mesela Ankara'da tiftik işleniyor, iplik haline getirildikten sonra Avrupa ülkelerine gönderiliyordu. Geriye kalan iplik halindeki tiftikler

ise yerli imalathanelerce dokunuyordu. (Aslında feodal Türkiye kendi iç dinamiğiyle kapitalizme geçebilirdi. Çünkü o kapitalizmin tohumlarını bağrında barındırıyordu. Mal ekonomisini geliştiriyordu. Onun el zanaatları, batıya nazaran çok daha yavaş bir tempoyla da olsa tek bir kapitalist patronun sahipliği ve denetimi altında bir araya gelme yönünde, yani orta ve büyük manüfaktür sanayiine geçme yönünde geliyordu. Fakat imparatorluğun güçlü merkezi-feodal sömürgeci yapısından dolayı tefeci ve ticaret sermayesinin sanayi sermayesine dönüşmesi kırsal kesimlerde güçlü feodal hukuk düzeni, şehirlerde ise yine çok güçlü lonca örgütleri tarafından batı toplumlarına nazaran daha çok engelleniyordu. Batıda manüfaktür sanayinin önce gelişmesi, sanayi devrimi ve modern sanayiye geçişle birlikte feodal Türkiye'nin kendi iç dinamiğiyle sanayileşmesi imkânı da adım adım ortadan kalktı ve o batı kapitalizminin bir yarı-sömürgesi haline geldi). 16. yüzyılın ortalarında (1553) İç Anadolu'yu gezen bir Alman gezgincisi Ankara ve yöresinde yünlü kumaşla (sof) ilgilenen dokumacı köylülerin çalışma ve hayat şartlarını anlatırken halkın sofçuluk ve keçe imaliyle geçindiğini belirtir. Ankara'da surf yıkamakla geçinenlerin ayrı bir lonca kurduklarını yazar ve bir sof imalathanesini şöyle anlatır :

«Burada iki kazan ve iki de pres vardır. Bundan başka bir küçük pres daha bulunmaktadır. Islanmış sofı 7 kişi bir cenderede ezmektedir. Bu tıpkı Viyanadaki şarapçıların aletine benziyor. Aletler çok ilkeldir. Bunlardan daha kötüsü olamaz.» [1].

Gezginci, köylerde kadınların şehirdeki sof imalatçıları için ücret karşılığında yün eğirdiklerini ve bunları boyadıklarını yazar. Kadınların yün eğirme aletini (3 parmak uzunlukta, 1 parmak kalınlığında) ilkel ve kötü bir alet olarak tarif eder. Köylülerin yaşadıkları yerleri ise şöyle anlatır:

«evleri ahır gibidir. Bodrum, sofa, oda, camlı pencere yoktur. Kilit, anahtar, tabak, kandil, bardak yatak örtüsü, masa, sıra yoktur. Onun için yerde oturur ve uyurlar. Size oturmak için eski bir halı ikram eden kendisini efendi sanır.» «... nadiren et yerler, bunun için bir koyun veya keçinin hastalanması ve kesilmesi lazımdır. Umumiyetle (çorba) dedikleri bizim (suppeye) benzeyen bir yemekleri vardır. Bunun için herkes kuşağında bir kaşık taşır» [2].

Burjuva tarihçilerinin överek göklere çıkardıkları Kanuni döneminin köylülerini gezginci işte böyle anlatıyor.

Dokumacıların 19. yüzyıldan önceki bu durumu, 19. yüzyılda ve 20. yüzyılın ilk çeyreğinde feodal bölgelerde ve feodal yapının güçlü olduğu kesimlerde küçük değişikliklerle devam etti. Fakat liman şehirlerine ve önemli ticari merkezlerle yakın yerlerde, demiryolunun girdiği bölgelerde daha önce de belirttiğimiz gibi genel olarak zanaatkarların, özel olarak da dokumacıların durumları sarsıldı ve kökten değişikliğe uğradı. Sarsılma 19. yüzyıldan önce başladı. Zanaatkarların ve ev tezgâhlarının dokuduğu mallar, batıdan gelen manüfaktür mamulleriyle pazarlarda rekabet gücünü gösteremedi. Dokumacılık yavaş yavaş çökmeğe ve bunun yerini, batının manüfaktür patronlarının ve daha sonra da dokuma fabrikatörlerinin iplik ihtiyacını karşılamak için iplik eğirme işleri aldı. Eskiden iplik eğirme ve dokumacılıkla uğraşan zanaatkarlar bu sefer yabancı kapitalistler için iplik eğirmeye, koza çözüp ipek çilemeğe başladılar. (Nasıl ki batıda manüfaktür;

«yardımcı bir çalışma olarak toprağını işlemekle birlikte, sınıf faaliyeti asıl iş edinen ve bu ürettiği şeyleri ya doğrudan doğruya ya da tüccarlar aracılığı ile manüfaktürlerle satan yeni bir küçük köylüler sınıfı» (Marx oluşturduysa Osmanlı ülkesinde de Batı kapitalizmi, işçi sınıfının yanında, toprağını işlemekle birlikte, ipek, pamuk, yün, iplik, halı, kilim vb. üreten ve bu ürettiği şeyleri ağalar, komisyoncular, tüccarlar aracılığıyla ilkin batının manüfaktür sonra da fabrika patronlarına satan yeni bir küçük köylüler sınıfı oluşturdu. Fakat batıda sanayi devrimi geliyor, manüfaktürden fabrikaya geçiliyordu. Buhar gücüyle çalışan pamuklu dokuma makinelerinin ve benzerlerinin icadı, daha fazla hammadde ihtiyacını birlikte getirdi. Artık el işi ilkel metotlarla temizlenen ve eğrilen iplikler batının patronlarına yetmiyordu. Bunun üzerine buhar gücüyle çalışan çırçır makineleri, hidrolik presleme tezgâhları ve pamuk eğirme makineleri getirildi. Bunları eğirici çıkırık izledi. Pamuktan sonra yün ve keten ipliğinin bükülmesinde kullanıldı. Burada da el işinin yerini makina aldı. Bunu mekanik tezgâh izledi. Bu durum, söz konusu bölgelerde pamuk ve yün temizleme, iplik eğirme işleriyle uğraşanların çoğunluğunu işlerinden etti.

Makineleri getirip fabrikaları açanlar bizzat yabancı kapitalistler ve onların yerli işbirlikçileri olan azınlık kompradorlar oldu. Mesela 1863 yılında iki İngiliz kapitalisti (Gout ve Aldrich) İzmir, Bayındır ve Tire'de çırçır fabrikaları kurdular. Bunun için İngiltere'den 70 tane çırçır makinası getirdiler. Kapitalist Gout ikinci fabrikasını 1863 de Manisa'da açtı. İlkel teknikle çalışan yerli çırçır tezgâh sahiplerinin tepkisini çekmemek için fabrika, yerli eşraftan Karamızdaki Mehmet efendinin adına kaydettirildi. Kapitalist Gout aynı yıl Aydın ve Menemen'de iki fabrika daha açtı. Burda da fabrikayı bir işbirlikçi Ermeni'nin üzerine kaydettirdi. Yine aynı yıl içinde Tire'de iki

[1] SBF dergisi, Aralık 1972.

[2] age (adı geçen eser).

fabrika, Adana, Mersin ve Tarsus'ta da üç fabrika daha açtı. İngiliz kapitalisti Gout, böylece Batı Anadolu'da on fabrika açmış oldu. Bu fabrikalarda toplam;

«dört tane su cenderesi, beş tane su türbini, 266 tane çırçır makinesi ve bu makineleri çeviren 298 BHB gücünde on tane buhar makinesi vardı.»[3].

16 Şubat 1865'de İstanbul'da çıkan J. de Costantinople gazetesi: «Buharlı fabrikaların sayısının yalnız başkentte değil Türkiye'nin başlıca endüstri merkezlerinde de arttığı gözlenmektedir.» diye yazıyordu. Tabii ülkede fabrika açan sadece Gout değildi, başkaları da vardı. Mesela Ege'de 30 bin dönümlük çiftliğinde pamuk yetiştiren J. Rees'in kardeşi de çırçır fabrikaları kurmak için kolları sıvadı. İki İngiliz şirketi İzmir'de bir balyalama atelyesi açtı. R. Wilkin Bayındır'da bir çırçır fabrikası kurdu (1862 - 1863). H. Vedova ise Aydın'da o dönemin şartlarında büyük sayılabilecek bir fabrika açtı. O zaman bu fabrikada 22 tane çırçır makinesi, bir tane yatay yüksek basınçlı buhar makinesi, bir tane buhar nakil makinesi, bir tane «cornish» kazanı ve çeşitli ısıtma araçları vardı. Tabii yabancı kapitalistler sadece fabrika açmakla yetinmiyorlardı, onlar aynı zamanda büyük araziler satın alarak buralarda pamuk yetiştiriyor, fabrikalarında işleyecekleri pamukları daha tohum ekme mevsiminde iken —köylülerin içinde buldukları kötü durumdan yararlanarak— çok ucuza kapatıyorlardı. Onların bu iş için kullandıkları komisyoncular köyleri dolaşarak üreticilere borç para dağıtıyordu. Pamuk toplama mevsiminde ise yine köyleri dolaşarak, pamuğun hayvanlarla en yakın demiryolu istasyonuna gönderilmesini sağlıyorlardı. Yabancı kapitalistler maden ve demiryolu imtiyazı elde etmekten vergi mültezimliğine, tütüncülük ve bağcılıktan, tefecilik ve tüccarlığa kadar her bir işle uğraşıyorlardı. Bu fabrikalardan başka 1864'de Adana'da Tırpani kardeşler adındaki Rum şirketi bir buharlı çırçır fabrikası açtı. (1852 - 1853)

«Adana ilinde 50 pamuk, 10 keçe imalathanesi, 22

basmahane ve 40 mansura vardı. Bunlar şirket halinde bir nazırın murakabesi altında çalışıyorlardı.»[4]

Sultan Abdülaziz döneminde, Adana Tarsus ve İzmir'de birer pamuk ipliği fabrikası; Afyon, Nazilli ve yine İzmir'de birer halı ipliği fabrikası kuruldu. Daha önce de belirttiğimiz gibi 1836'da Feshane, 1845'de Hereke, 1850'de ise Bakırköy pamuklu bez fabrikaları açıldı. 1887 yılında Mavromati ve şürekası Tarsus'ta bir iplik fabrikası açtı (1914'te kapasitesi 5 bin idi ve 350 işçi çalışıyordu). Bir iplik fabrikası da Kazlıçeşme'de açıldı. 1891'de Yedikule'de 350 işçinin çalıştığı bir kumaş fabrikası, Zeytinburnu'nda ise 800 işçinin çalıştığı bir başka fabrika vardı. 1890'da;

«Saray'dan bildirildiğine göre, yalnız Bursa ve çevresinde 1300 yapım evi ve 65 ipek fabrikası bulunmaktadır.»[5].

Bütün bu ve saymadığımız pamuk işleme ve dokuma fabrikaları, liman şehirlerinin ve önemli ticaret merkezlerinin bulunduğu bölgelerdeki yerli dokuma zanaatlarının sarsılmasına ve büyük ölçüde çökmesine daha önce belirttiğimiz diğer etkenlerle birlikte) yol açtı. Ama bu zanaat sözkonusu bölgelerde tamamen de çökmedi. Meselâ:

«Ankara'da 19. yüzyılın başında tiftik ve genel olarak dokuma endüstrisi gerilemeye yüz tutmuşken bile, evlerde ve toplu iş yerlerinde bin kadar dokuma tezgâhının çalışmakta olduğu ve 10 bin dokumacının bu işle uğraştığı bildirilmektedir.»

19. yüzyılın sonlarında bir batılı yazar (Cuinet) Antep'te 3.815 pamuklu tezgâhın ve 70 boyahanenin olduğunu kaydederken, bir başkası da (Banse) bu tezgâhlarda 4 bin kadın emekçinin çalıştığını, çeşitli dokumalar, hamam takımları, döşemelikler, alaca halı kilim imal ettiğini belirtir. Buna rağmen bu bölgelerde feodal yaşantı önemli ölçüde değişmiş, değişiyordu. Artık su de-

[3] Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi O. Kurmuş, s. 139.

[4] K. Ener; Tarih Boyunca Adana Ovasına Bir Bakış.

[5] T. İ. Sınıfı, O. Sencer, s. 126.

[6] age. S. 37.

girmenleri veya çekim hayvanları tarafından oluşturulan ilkel çırçır makineleri ile temiz kır havasında çalışan emekçilerin yerini, tozlu ve rutubetli odalarda çırçır ve yüksek basınçlı buhar makinelerinin, kazanların, su cenderelerinin, ısıtma araçlarının arasında harıl harıl çalışan modern işçiler almıştı. Artık bir dizi işi, hünerini kullanarak peşpeşe yapan zanaatçıların yerlerini, tek bir basit işi hayatları boyunca tekrarlayan ve bu işlemin otomatik bir aracı haline gelen modern işçiler almıştı.

Pamuk işleme ve dokuma fabrikalarında çalışma şartları çok ağırdı. Her fabrika patronu kendi isteğine göre bir çalışma süresi tespit ediyordu. İş saatleri genellikle; «gün doğusundan gün batısına kadar» olarak belirlenmişti. Yer yer 14 - 16 saate kadar yükselmektedir. Fabrika ve yapım evleri her türlü sağlık koşuluna aykırıdır.»[7]

Pamuk yıkama işlerinde çalışan işçilerin çoğu, soğuk algınlığı, romatizma, verem ve bel ağrılarından şikâyetçiydi. Dokuma fabrikalarında iplik veya kumaş atkılarının kopmaması için dokuma odaları sürekli rutubetli tutulurdu. Bu rutubet işçilerin sağlığını kısa zamanda bozuyordu. Pamuk bükme, taraklama ve birleştirme odaları ise sürekli iplik tozuyla doluydu. Burada çalışan işçiler kaçınılmaz olarak göğüs hastalıklarına yakalanıyorlardı. Göğüs ağrıları, uykusuzluk, zorlukla nefes alma, öksürük ve kan tükürme burada çalışanların başlıca derdi idi. İçlerinde astıma yakalanan da oluyordu. Çalışamayacak duruma gelenlere hiçbir tazminat verilmeden işinden atılıyor, yerlerine fabrika kapılarında bekleyen işsizlerden en gülbüz ve en sağlıklı olanları alınıyordu. Durmadan çalışan makinelerin, çarkların, kayışların ve iğlerin çıkardığı gürültü, işçilerin sinirleri üzerinde tahrip edici bir etki gösteriyordu. Yabancı kapitalistlerin ve kompradorların kurdukları bu cinayet ocağı fabrikalarda;

«İşçiler hiçbir güvenliğe sahip değillerdir. Henüz iş yasaları çıkmadığı gibi, ne sigorta haklarından yararlanabilir, ne de geleceklerine güvenle bakabilirler. Çalışmadıkları, yaşlandıkları, işkazanına

uğradıkları, hastalandıkları anda aç kalacaklarını bilirlerdi.»[8]

İş kazaları genellikle parmak, el veya kol kopması şeklinde ortaya çıkıyordu. Uzun süreli ve sıkı denetimli çalışma, acemilik vs. sözkonusu olduğu için çarka veya kayışa kapılmalar çok oluyordu. İşyerlerinde doktor bulunmadığı gibi yaralanan işçilerin başka yerlerde tedavisi bile yapılmıyordu. Bu yüzden tetanozdan, kan kaybından, bakiimsizlikten vs. ölenler çoktu.

Osmanlı İmparatorluğunda (Anadolu'da ve Trakya'da) kadınların fabrikalarda çalıştırılması esas olarak 1860'lardan sonradır. İlk kalabalık kadın işçiler Bursa ipek fabrikalarında görülmüştür. Fakat Osmanlı sömürgelerinde özellikle Rumeli'de kadınların fabrikalarda çalıştırılması çok daha eskidir. Tabii bu 1860'tan önce Anadolu ve Trakya'da kadınların dokuma ve halı tezgâhlarında, pamuk tarlalarında, iplik bükme, dantela ve işlemecilikte vb. çalışmadıkları anlamına gelmez. Kadın ve çocuk işçilerin ücretleri erkek işçilerinkinden daha düşüktü. 1890'da Kazlıçeşme iplik fabrikasında çalışan işçi kadınlar 4, çocuklar ise 2 krş. ücret alıyorlardı. (Aynı yıl Ergani Bakır madenlerinde veya H. Paşa demiryollarında çalışan bir işçi 5 kuruş alıyordu). Tabii yabancı dokuma patronları ve kompradorlar için aziz olan, toprağından kopmuş Anadolu köylüsünün gödür parmağı değil, kadın ve çocukların efendisine daha çok itaatli, kıvrak olduklarından dolayı dokuma için daha elverişli ince ve küçük parmakları ve ucuz emekleriydi. Ne var ki feodal Osmanlı toplumunun katı dinsel kuralları kadın emeğinin fabrikalarda yaygın bir şekilde kullanımına gereken imkânı vermiyordu.

19. yüzyılda kadın ve çocuk emeği en çok genel olarak dokumacılıkta özel olarak da halıcılıkta ve kilimcilikte sömürüldü. Batı kapitalizminin ülkeye girmesiyle birlikde halıcılıkta da önemli değişiklikler ve ge-

[7] age. s. 95.

[8] age. s. 96.

lişmeler oldu. Başta İngiliz kapitalistleri olmak üzere birçok Avrupa ülkelerinin kahünlerini, göz nurunu sömürmek için kolları sıvadılar. Bunun için liman şehirlerinde ticaret evleri Rum, Ermeni, Yahudi ve Türk mahalli toprak ağalarıyla sıkı iş birliğine girerek halı alımını ve ihracatını hızlandırdılar. İlk başlarda halı ipliğinin eğrilmesi ve boyanmasını da köylüler yapıyorlardı. Fakat daha fazla üretim gerekliliği ortaya çıkınca durum değişmeye başladı. Liman şehirlerinde ve demiryollarının girdiği bölgelerde iplik eğirimi ve boyama fabrikaları açıldı. Meselâ İzmir'de Rum tüccarları tarafından 15 iplik boyama fabrikası açıldı. İngiliz kapitalistleri halıcılık alanında giderek geniş bir üretim ve dağıtım ağı kurdular. Meselâ 1880'lerin ortalarına gelindiğinde batı Anadolu'da (merkezi İzmir'de bulunan) 5 İngiliz ticaret evi, halı ipliklerinin eğirilmesi ve boyanmasından ihracatına kadar bütün üretim sürecini ele geçirmişti. Bu ticaret evleri kurdular. Liman tüccarları ve komisyoncuları aracılığı ile köylerden yün toplanıyor, bunlar ya bağımsız iplik eğiricilerinden ya da (kasaba, Demirci ve Akhisar gibi yerlerde Ermeni, Rum ve İngiliz kapitalistlerine ait olan) iplik atelyelerine vererek iplik haline getiriyorlardı. Bu iplikler evlerde veya boyama atelyelerinde boyandıktan sonra yine aynı komisyoncular ve bu komisyoncuların kurduğu dağıtım ve toplama şebekesi aracılığıyla dokumak üzere dokumacılara veriliyordu. Komisyoncular köyün en ileri gelen sömürücüleri veya köy ağasıyla işbirliği yaparlardı. Komisyoncular onlara İngiliz ticaret evlerinin istediği halıların miktarını, ölçülerini ve desenini bildirdikten sonra iplikleri teslim ederlerdi. Halılar dokunduktan sonra yine komisyoncular veya adamları köylere uğrar, işbirlikçi ağalara (düğüm sayısına veya parça başına göre) parasını ödedikten sonra halıları belirli bir yere toplar, boylarına göre sınıflandırır, balyalar ve en yakın demiryolu istasyonuna taşıyıp liman şehirlerine gönderirler. Köy ağaları veya aracuları alınan paranın aslan payını kendilerine ayırdıktan

sonra gerisini dokumacılara veya işçilere dağıtırlardı. İngiliz sömürgecileriyle işbirliği yapan Türk tüccarlarından birisi olan Hacı Ali efendi 1860'larda 3 bine yakın eve iş veriyor ve yılda 84 bin metrekaare halı dokutturuyordu. Halıcılığın büyük ölçüde bir ev sanayii biçiminde devam ettirilmesinin yanında halı fabrikaları da açılıyordu. Meselâ İzmir'de (1839'dan önce), Isparta, Gördes ve Tokat'ta halı ve kilim fabrikaları, Afyon'da ise bir halı ipliği fabrikası açılmıştır. Bir Avusturya şirketi tarafından 20. yüzyılın başlarında Uşak dolaylarında bir halı dokuma fabrikası açıldı. Bu fabrikada çalışan 80 işçi yılda ortalama 12 bin metrekaare halı dokuyordu.

Halı tezgâhlarında ve fabrikalarda çalışan kadın ve kız çocukların çalışma şartları çok ağırdı. Evlerde, uzun koridorlarda ve hangarlarda sabahdan akşama kadar çömelmiş olarak çalışan bu kadın ve kız emekçilerin ücretleri çok düşüktü. Evlerde çalışanların emeğini toprak ağaları, komisyoncular ve yabancı kapitalistler sömürüyordu. Halı dokuma fabrikalarında durum daha kötü idi. Her işçiye, 5 bin düğüm başına 4,5 peni gibi çok az bir ücret ödeniyordu (İran'da sömürü daha korkunçtu: Günlük 1,5 peni). Uşak halı fabrikalarında ise 1847'de kadın işçiler 33 para alıyorlardı. 1849'da Ergani maden ocağında çalışan bir işçi bunun beş katına yakın bir ücret yani 4 kuruş alıyordu. J. WCHILDS adlı bir İngiliz, doğu halı yapımcıları şirketinin Kayseri dolaylarındaki iki atelyesinde çalışma şartlarının insanı isyan ettirecek derecede kötü olduğunu yazmaktadır. 4 Haziran 1867 tarihli La Turguie gazetesi kadın ve kız çocuklarının çalıştığı halı fabrikaları hakkında şunları yazıyordu:

«Yıllardan beri, İzmir, Kula, Uşak, Saruhan gibi yerlerde, çoğu Avrupalılarca yönetilen, önemli halı yapımcı evleri vardır. Bu fabrikaların yalnız birinde, yılda 84.375 metrekaare halı yapılmaktadır. 300 tezgah kullanılmakta, bu tezgâhlarda sürekli olarak 3 bin kadın işçi çalışmaktadır. Birbirlerinden 75 cm. uzaklıkta oturtulan bu işçilerin, onu birden, bir tezgâhta 7.50 cm. eninde bir halının yapımında kullanılmaktadır.»[9].

Yabancı kapitalistlerle işbirlikçilerinin kadın ve çocuk emeğini vahşice sömürdükleri diğer bir dokumacılık kolu da işleme ve dantelciliktir. İstanbul, İzmir, Bursa, Edirne ve Antep gib önemli liman veya ticari şehirlerde, kadın ve kız emekçiler gruplar halinde evlerde işleme ve dantel yapıyorlardı. Kadife, atlas, canfes, tafta, ipek gibi şeritli kumaşlar üzerine, renkli iplik sim ve sırma ile çeşitli desenlerin işlenmesi şeklinde olan işlemecilik, dikkat, maharet ve sabır isteyen bir işti. İpliğin ve motiflerin kumaşa uygulama şekline göre işlemecilikte çeşitli teknikler veya iğne türleri vardır. Kumaşın sadece üstüne uygulanan iğne teknikleri civankaşı, müvver iğne, balık kılıcı, verev iğne, susma, kesme, muşabak, ciğer deldi, pesent gibi çeşitli adlar alıyordu. Fantazi işlemler ise daha karmaşıktı. Değişik cinsten kumaş üzerine, yün, pamuk, ipek, keten vb. iplikleri, altın, gümüş, bakır gibi madensel iplikler, değişik renkte kordonlar ve şeritler, ayrıca her cins boncuk, inci ve pullarla yapıyordu. Bunlar değişik malzeme ve değişik biçimlere göre değişik adlar alırdı. Kadın ve kız emekçiler gümüş telleri kumaş üzerine tırnakla büyük bir sabır ve maharetle işliyorlardı. Bir kumaş üzerine veya kumaşsız olarak tığla çeşitli motiflerde yapılan dantelcilik da zaman sabır ve dikkat isteyen bir işti. Bu iş, ibrişimle, değişik cinsten iplerle elde iğne, tığ iğnesi veya tezgâhlarda iğ ile yapıldı. İşleme (nakış) dantela (tentene) işinde çalışan kadın ve kız çocukların genellikle gözleri bozuluyordu. Bu işi yan geçim haline getiren kadın ve kız emekçilerin çalışma süreleri belli değildi. Ve ellerine geçen paranın oranını yabancı kapitalistlerle onların işbirlikçilerinin doymak bilmez kâr hırsı tayin ediyordu. Göz nuru, sabır ve parmak hüneriyle yaratılan dantelalar, işlenen sofrta örtüleri, perdeler, yatak takımları, peşkirler, yağlıklar vb. yabancı kapitalistlerin kasalarını dolduruyor, azınlık kompradorların, ağaların, komisyoncu paşaların, mültezimlerin, borsa kurtlarının ve işbirlikçi bankerlerin saraylarını, köşk ve yalılarını

süslüyor, donatıyordu. 19. yüzyılın sonlarında, küçük bir çerçeve (kasnak) veya germe tezgâhına (gergef) gerilen kumaşlar üzerine iğne ile yapılan el işlemleri ve dantelacılığın (makina mamullerinin rekabetine dayanamayarak) sarsılması ve çökmesi daha da hızlandı.

b — Maden işçilerinin çalışma ve hayat şartları.

Maden işçileri deyince ülkemizde ilk önce kömür işçileri ve Zonguldak akla gelir. Bu bakımdan maden işçilerinin çalışma ve hayat şartlarının anlatımına Zonguldak işçilerinden başlayacağız.

Daha önce de belirttiğimiz gibi Zonguldak kömür madeni işletmeye 1848'de açıldı ve bu tarihten sonra İngiliz emperyalistleri başta olmak üzere çeşitli emperyalist ülkelerin üzerinde çekiştikleri bir yağma alanı haline geldi. Madende çalışan işçiler, yakın köylerden gelen veya getirilen yoksul köylülerdi. Bunlar çok ağır feodal yükümlülükler altında çalışan, (1867 yılına kadar düzensiz bir şekilde hem madende hem de köylerinde çalışan, 1867'den sonra ise değişen sürelerle düzenli olarak yılın yarısını ocaklarda, diğer yarısını da köylerde çalışarak geçiren) köylü-işçiler veya yarı-proleterlerdi. Bunların çalışma şartları tek kelimeyle korkunçtu. Ocaklara kendi elbiseleriyle, şalvarları ve çarıklarıyla girerlerdi. Dar, havasız ve karanlık kuyularda çalışan kazmacıların külünkle (büyük kazma) söktükleri kömürleri küfeciler sırtlarıyla taşıyarak dışarıya, kırma alanlarına getirirlerdi; daha sonra ana galerilere tahta raylar döşendi ve kömür tahta arabalarla dışarı çıkarılmaya başlandı. Böylece küfecilerin taşıma mesafeleri kısaldı. Kısacası :

«.. açılan ocaklarda istihsal olunan kömür, küfe ile veya galeriler dahiline döşenen tahta raylar üzerinde tahta arabalarla dışarı naklediliyordu, harmanlardan tahmilat (yükleme) iskelelerine hayvan sırtında çekiliyordu.» [10].

[10] Ahmet Naim, Zonguldak Havzası... s. 21 - 22.

Ocakların hava bacalarıyla yeterince havalandırılmaması yüzünden, buralar, insanı uzun vadede öldüren doğal gaz odaları haline gelmişti. Toz, kısmen karbondioksit ve zararlı gazlarla karışık bunaltıcı havanın ciğerler üzerinde tahrip edici bir etkisi oluyordu. Ciğerlerin zararlı gazlar ve kömür tozlarıyla dolması, baş ağrılarına, siyah balgam tükürmeye, nefes darlığına, nabız yükselmesine, zayıflık ve takatsizliğe yol açıyordu. Ciğerlerdeki bu bozulma kalbi etkiliyor, kalp hastalıklarını davet ediyordu. Bununla birlikte sindirim organlarında da hastalıklar başgösteriyordu. Mide bulantısı, karın ağrıları, iştahsızlık, kusma ve aşırı susama en yaygın olanlarıydı. Bazı kuyular çok rutubetli, hatta sulu ve çamurlu oluyordu. Bu yüzden kazmacılar başta olmak üzere madencilerin çoğu romatizmaya yakalanıyordu. Ağır kömür bloklarını arabalara taşıyan küfecilerin durumu da kazmacılarınkinden farklı değildi. Gidiş-geliş dehlizlerinde hava kazmacıların çalıştıkları domuz damlarının dışlarına nazaran bir nebze farklıydı ama bu «gün doğumu»ndan «gün batışı»na kadar çalışan bir işçinin sağlığında farketmiyordu. Küfeciler de ağır yük kaldırmaktan dolayı fitik hastalığı yaygındı. Genç yaşta küfeciliğe başlayıp da uzun yıllar bu işte çalışanların, omurgaları eğrilir, kalçaları normal şeklini kaybeder, dizleri içeriye doğru geçer, bacakları çarpılır, ayakları dışarıya doğru bükülürdü. Sürekli yük taşımaktan dolayı dik yürümeye özelliklerini kaybederlerdi. Bel ve bacak ağrıları bunların demirbaş hastalığı idi. Arabacıların çalışma şartları da pek farklı değildi. Bunlar küfecilerin doldurduğu kömür yüklü arabaları (ki ilk başlarda çoğunluğunun tekerleği yoktu) biri önden çekerek diğeri de itmek suretiyle dışarı çıkarıp boşaltırlardı. Kazmacı ve küfecilerde görülen hastalıklar bunlarda da vardı. Kışın ocaklarında kalan arabacılar, soğuk algınlıkları-değişikliği ile karşı karşıya bırakılmak zoruna ve böylece vücutlarını sürekli bir ısıtan terli terli dışarı çıkan ve tekrar içeriye na, solunum organları hastalıklarına yaka-

lanırlardı. Arabacıların döktükleri kömürlerin kırılması, parçalara ayrılması, katırlara yükleyerek iskelelere götürülmesi işlerinde çalışanların diğerlerinden farkı temiz hava almasıydı.

Ocaklarda iş kazaları çok yaygındı. En yaygını da göçüktü. Açılan kuyulara ya hiç direk vurulmuyor ya da çok seyrek vuruluyordu. Direk vurma emek ve masraf isteyen bir iş olduğu için yabancı kapitalistler ve işbirlikçileri bu işe pek yanaşmıyorlardı. İşçilerin can güvenliği onların hiç umurlarında değildi. Bir işçinin ölümü onların gözünde bir kedinin ölümünden farksızdı. Hatta kârlı bir işti. Çünkü tazminat ödemedikleri gibi bazen, alacaklı durumda ölen (o zamanlar işçiler ücretlerini hafta veya ay sonlarında alıyorlardı.) işçilerin paralarını da ödemiyorlardı. Çökme ve kömür bloklarının düşmesi çoğunlukla işçilerin ölümüne veya ağır yaralanmalarına yol açıyordu. Madenci şapkaları, çelik uçlu ayakkabılar, kalın iş eldivenleri, dizlik ve gözlükler kullanılmadığı için —çünkü bunlar yabancı kapitalistleri gereksiz (!) masrafa sokardı— kafa yarılmaları, parmak, el ve ayak ezilmeleri, gözlerin kanlanması ve tahriş olması olağan hale gelmişti. Göçükler, grizo patlamaları ve ocak yangınları sonucunda yanmış veya ezilmiş halde çıkarılan ölümler katır sırtında köylerine gönderiliyordu. Çalışamayacak derecede yaralananlar ise hastahane, doktor veya sağlık görevlisi olmadığı için tedavi edilemiyor, işinden atılarak kendi kaderiyle başbaşa bırakılıyordu. Tabii bu durum, İstanbul ve İzmir'in yalılarında, köşk ve saraylarında tatlı kârlarının hesabını yapan, gününü gün eden yabancı kapitalistleri ve onların işbirlikçisi olan sultanı, Galata bankerlerini, büyük feodalleri, ithalât ve ihracatı elinde tutan azınlık kompadorları, rüşvetçi paşaları vb. pek ilgilendirmiyordu. En çok ocak çavuşlarını ve Arnavut kavaslarını ilgilendiriyordu. Çünkü bu ölümleri köylerine göndermek için katır gerekiyordu. Bu işe ocaklardaki katırların geçici bir süre üretimden kopuk gereksiz (!) işlerde kullanılması ve efendileri olan ya-

bancı kapitalistlerin kârlarının düşmesi demektir.

Ocaklarda kiralık fedailer ve Arnavut kavaslar aracılığı ile işçilerin üzerinde ağır bir baskı kurulmuştu. İş başında konuşmak, dinlenmeye kalkışmak, önemsiz (!) yaralanmalar ve hastalıklar için istirahat istemek vb. yasaktır. Bu tip yasaklara uymayanlar kıyasıyla dövülüyor, çoğu zaman da ücretleri kesiliyordu. Yabancı görevlerden talimat alan ocak çavuşları bu fedai ve kavasların da yardımıyla kazmacıları sırf kömür damarları üzerinde çalıştırıyorlardı. Damar kenarındaki toprak ve kumun alınarak galerinin genişletilmesi ve daha serbest, daha geniş ve tabii ki kazmacı için daha iyi çalışma şartlarının yaratılmasına mücadele etmiyorlardı. Çünkü toprağın ve kumun sökülmesi, dışarı taşınması zaman ve emek isterdi, galeri genişleyince tavanın çökme tehlikesi doğacağından buralara direk vurmak gerekirdi. Tüm bunlar ise yabancı kapitalistlerin ve işbirlikçilerinin kısa zamanda büyük kârlar vurmasıyla bağdaşmıyordu. Bundan dolayı kazmacılar bu dar galerilerde yan yatarak çalışmak zorunda kalıyorlardı. Tabii çalışırken bazan dirseklerine bazan da dizlerine dayanıyorlardı. Ve bu yüzden diz ve dirseklerinde yaralar açılıyor eklem yerlerinde iltihaplanmalar oluyordu. Bu durumda küfecilerin taşıma işleri de çetin ve oldukça yıpratıcı bir karakter kazandı. Ocaktaki işçilerin ilk dönemlerde yemek için belirli bir zamanları yoktu, mendi ve dağarcıklarında bulundurdukları mısır ekmeği, soğan vb. yiyecekleri acıktıkları vakit müsait bir anda atıştırıyorlardı. Akşam olunca köyleri yakın olanlar sabaha gelmek üzere köylerine giderlerdi. Kış akşamları sıcak ve rutubetli ocaklardan sıırıslık çıkan işçiler akşam ayazında karlı köy yollarında yorgun adımlarla öksüre öksüre ilerlerdi. İçlerinde bu yollarda üşütüp ocağa dönemeyecek duruma gelenler veya ölenler de bulunurdu.

Uzak yerlerden gelen işçiler ocağın ya-

nında bulunan derme çatma kulübe ve barınaklarda kalırlardı. Yedikleri mısır ekmeği (hodola), bulgur, soğan bir de bulurlarsa tarhana idi. Elbiselerini soyunmadan yerde veya kuru kerevetler üzerinde çullarına sarrınarak yaşarlardı. «Bit, pire kum gibi kaynardı.» Ahmet Naim 1848-1865 döneminde çalışan işçilerin durumunu şöyle anlatıyordu:

«Hazine-ı Hassa idaresi zamanında (1848-1865) Zonguldak köylüsü maden ocaklarında tıpkı sömürgelerdeki amelenin hayat şartları içinde bir orta zaman ırgatı gibi çalıştırıyorlardı. İş saatleri 'gün doğumu', 'gün batımı' diye hesaplanıyordu. Amele kulübelerinin yanbaşındaki hayvan ahırları sağlık şartlarına daha uygun yapılmıştır. Hastalanan veya bir maden kazasında yaralanan, sakatlanan amelenin tedavisi için sihhî teşkilat vücuda getirilmemiştir; amelenin en yoğun bulunduğu maden mintikalarında bile doktor mevcut değildi. (...) Kazalarda ağır yaralanan amele madencinin veya maden işleten şirketlerin hamiyetlerine terk ediliyordu. Madenci isterse yaralı ameleyi sokağa atıyor dilerse de bir katırın sırtına yükleyip köyüne gönderiyordu.» [11]

İşçilerin ücret durumuna gelince: 1848'den 1900'e kadar olan sürede ücretlerin işçilere genellikle kalay, Amerikan bezi basma gibi mallarla aynı ödeme şeklinde verildiği bilinmektedir. Bu tarihten sonra özellikle kurci kumpanyasıyla 1885'de Havza'ya girmesiyle birlikte ücretler para olarak ödenmeye başlandı. Bu durum Havza'ya daha fazla işçinin gelmesine yol açtı. Fakat ücretlerin aynı olarak ödenmesi usulü 1885'den sonra tamamen ortadan kalkmadı. Mesela 1890'larda kömür ocaklarında çalışmaya başlayan ve ömrünün 45 yılını ocaklarda geçiren;

«Ethem çavuş Ürgüp anılarında kendilerine ücret karşılığı ödenen kalayı, basma vb. şeyleri ergeç değerinin çok altında tefecilere 'bozdurduklarını', ellerine geçen para ile çeşitli borçlarını ödediklerini belirtiyor.» [12]

Ethem Çavuş o yıllardaki ücret dağıtımını şöyle anlatıyor:

«..Bu gün sevinçliyiz! Yüzlerce metre toprak altındaki çalışmamızın yorgunluğunu, iş başlarında ye-

[11] a.g.e. s. 200-201.

[12] Z. H. İşçi Hareketlerinin Tarihi, s. 32.

diğimiz tokatların, tekmelerin acısını hep unuttuk. Sıfır edilen yevmiyelerimize, vara-yoğa vurulan cezalara da aldığımız yok. Çektiğimiz bütün eziyetler umurumuzda değil, çünkü ay sonundayız. Çünkü kasadar efendi yarın geliyor: Kumpanya maaş verecek!

Ay sonu geldi, ses çıkmadı, üç gün geçti, yine ses yok. Bir hafta geçti, bekliyoruz. Para alamadığımız için köye gidemiyoruz. Köye gidemeyince ocakta çalıştığımız günler kumpanyaya bir hodolaya (Mısır ekmeği) mal oluyor, yövmiye yok. Ama çalışmasan hodola da yok!

«Sekizinci gün paradan ses çıktı. Lakin kendi nerde? Kumpanya direktörü o gün yaş gününü kutladığı için, emri imzalayamamış!

«Nihayet onuncu gün, ocakta para verileceği günlere has işaretler belirdi: Önce, uzak köylerden gelen abani sarıklı ağalar atlarını avluva bağladılar. Tahsildar yerini aldı. Yemişçiler, köftçüler, ispanaklı mısır böreği satıcıları, mühürölüler v.s. hep ocağın dışını kapladılar. Beklenen an geldi. Kasadar Efendi soruyor:

Adın ne?

Ercep.

Al! Bir.. İki.. Üç.. Tamam mı?

Efendi bu para eksik!

Detot ulan pis herif! Tamamdır.

Çorbacı yalvarırım, bir daha bak hele...

Başkalarına engel oluyor... At kavas şunu!

Arnavut kavasin fil derisi kamçısı kalkıp iniyor... cesaretin varsa itiraz et: keferé paracının kendi hesabına yonttuğu para için 'eksik' de..

«Hakkımızın onda bir karşılığı bile olmayan parayı böyle dayak yiye yiye, küfür işite işite aldık tan sonra, hemen oracıkta tahsildara, tefeci köy ağalarına hesap vermek zorundaydık. Yoksulluk yüzünden pazar fiyatını çok üstünde veresiye aldığımız tohumluktan, hayvañdan ve benzeri şeylerden borçlu olduğumuz ağalara derhal alacaklarını verdik. Bizim borcumuz, onların alacağı hiç tutulmezdi. Bir tertiplik çalışmamızın sonunda, kazandığımızı böylece elden kaptırınca çoğu zaman koya «önemezdik» (Anılar).

Batılı kapitalistlerin Zonguldak havzasından elde ettiği kömürleri Bahriye nezareti alıyordu. Fakat B. Nezareti devletin gırtlığına kadar borç içinde olmasından dolayı aldığı kömürün karşılığını düzenli ve nakit ödeyemiyordu. Bunun için Zonguldak ve çevresindeki köylerin vergi ve aşarının toplanmasını (borç karşılığı olarak) batılı kapitalistlere bırakıyordu. Bunlar da çok yoksul ve aşarı ödeyemeyecek durumda olan maden işçilerinin ücretlerine el koyuyorlardı. Ve böylece işçiler çoğu zaman madende ücret almadan çalışmış oluyorlardı.

Zonguldak'ta maden ocaklarının açılması, bölgenin ekonomik, sosyal hayatında, sınıf ilişkilerinde önemli değişikliklere yol açtı. 1854'de İngiliz sömürgecileri tarafından döşenen demiryollarının tevsi edilmesi, Üzülmez, Çaydamarı, Çatalağzı ve Kozlu maden kesimlerine yeni demiryollarının yapılmasıyla ve ayrıca 1892 yılında Ereğli Şirketi Osmaniyesinin Zonguldak'da liman demiryolu yapımına girmesiyle birlikte Avrupa mamullerinin daha çok akınına uğradı. Ve Havza'da şu gelişmeler oldu :

1 -- Maden işçilerine Avrupa mamullerini ve yiyecek satan dükkânlarla bunlara mal veren tüccarlar ortaya çıktı. Alacaklılar, tefeciler türedi. İşçinin şirketten alabilirdiği para bunların kesesini dolduruyordu.

2 -- Havza'da işçi sevk memurları, Çavuşlar ve liman kâhyaları türedi, bunlar zamanla istedikleri işçiyi işinden atmak ve onun yerine aldıklarını rüşvet ve bahşişle soymak şeklindeki yiyiciliklerini daha çok yaygınlaştırdılar. Hem işçiden hem de şirketten para alan sevk memurlarıyla, işçinin başına dikilen çavuşlar ve liman kâhyaları kurdukları rüşvet ve haraç tezgâhıyla kısa zamanda zenginleşiyorlardı.

3 -- Havza'da özellikle yabancı işçiler (Gurbetçiler) için gizli fuhuş evleri açıldı. İşçiler bu yolla da soyuluyordu. Üstelik bu durum başlı başına işçiler için belâlı bir hastalık kaynağıydı.

Bunlarla birlikte şu önemli gelişmeler oldu :

4 -- Yabancı ve yerli iş adamları, toprak satın alarak, binalar yaptırarak Havza'ya yerleştiler.

«(1892) yılında Osmanlı Bankası aracılığıyla kurulan Ereğli irketi Osmaniyesi... Znguldak'da toprak satın alarak buralarda kömür yıkama Fabrikaları kurdu.»[14]

5 -- Maden direği imalatçılığı ve ticaretinden büyük kârlar elde eden tüccarlar türedi. 1900'den itibaren de Havza'da feodal yükümlülükler büyük ölçüde ortadan kalktı.

(Devam edecek)

[13] Z. H. İ. Hareketlerinin Tarihi, Sine Çıladır, s. 90.

[14] H.A. Şanda, a.g.e. s. 98

- ★ YÖNTEMDE YENİ PDA'CILIGINI SİSTEMLEŞTİREN PARTİ BAYRAGI, İBRAHİM KAYFAKKAYA'NIN MARKSİST-LENİNİST GÖRÜŞLERİNE SALDIRARAK KENDİ ASIRI SAĞCI ÖZÜNÜ SERGİLİYOR!
- ★ MAO ZEDUNG SAVUNULMADAN MARKSİZM-LENİNİZM SAVUNULAMAZ.
- ★ GERÇEK BİR MARKSİST-LENİNİST, YILMAZ BİR HALK SAVAŞÇISI M. ZEKİ ŞERİT'İ ÖLÜMÜNÜN 1. YILINDA ANIYORUZ
- ★ PARTİZAN'DAN GÜNEY DERGİSİNE AÇIK MEKTUP
- ★ «ÜÇ DÜNYA TEORİSİ»NİN KARŞI DEVRİMCİ PRATİĞİNİN İKİ ÖRNEĞİ
- ★ TÜRKİYE PROLETARYASININ DOĞUŞU, GELİŞMESİ MÜCADELESİ (II)